

obrtnik podjetnik

ozs.si/obrtnik
podjetnik.si

**OBRNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

*Povezani
smo močnejši*

***Podelili bomo
najprestižnejša priznanja***

**Obrtnik leta 2020 in 2021,
Podjetnik leta 2020 in 2021 ter
Najstarejši obrtnik leta 2020**

USPEH OZS:

Pogoj PCT odpravljen za vse storitvene dejavnosti

Aktualne informacije o ukrepih za omilitev posledic koronavirusa spremljajte na spletni strani

www.ozs.si

in FB profilu

www.facebook.com/OZSsi

Lahkotno skozi Evropo.

Z DVEMA PAMETNIMA REŠITVAMA.

Prihranite čas in denar z največjo evropsko mrežo bencinskih črpalk. Več kot **66.000 BENCINSKIH SERVISOV** v Evropi zagotavlja, da se lahko vedno zanesete na nas, kjer koli že ste.

Uživajte v svobodni vožnji po Evropi z **DKV BOX EUROPE**. Prihranite čas in prečkajte evropske meje brez težav z eno samo enoto na vozilu.

dkv-mobility.com

YOU DRIVE, WE CARE.

Končno konec omejevalnih ukrepov!

Dolgo smo čakali na trenutek, da se bosta naše življenje in poslovanje vrnila v neko normalnost, ki smo jo poznali pred epidemijo. Pogoji PCT, zaradi katerega je številnim našim članom upadel promet, je bil konec februarja končno ukinjen. Pri tem pa je pomembno vlogo odigrala naša zbornica, saj smo z argumenti vztrajno in odločno prepričevali in na koncu tudi prepričali odločevalce, da pogoji PCT ukinejo za vse storitvene dejavnosti, ne le za pošte, trgovine, banke itd. Brez omejevalnih ukrepov bo torej poslovanje odslej veliko lažje.

In če smo se komaj rešili tako imenovane covidne krize, že se soočamo z novima krizama. Prva je energetska kriza, s katero se soočamo vsi, tako gospodarstvo kot gospodinjstva. Nekateri obrtniki in podjetniki nam sporočajo, da so se stroški energije dvignili celo za več kot 300 odstotkov. V OZS smo se zato prvotnemu načrtu, ki je predvideval 70-milijonski paket pomoči predvsem za energetske intenzivna podjetja, odločno uprli. Število zaposlenih tako sedaj ni več kriterij, vendar pa je zato tudi upravičencev do pomoči precej več. V OZS menimo, da bo morala zato vlada prilagoditi tudi višino sredstev za blaženje posledic energetske krize.

Na evropskih tleh pa smo priča ukrajinski krizi, katere posledice že čutimo tudi pri nas. Analitiki zaradi sankcij in negotovosti v regiji napovedujejo dodaten dvig cen nafte, plina in prehranskih surovin. Negativne posledice pa že občuti tudi avtomobilska industrija, saj primanjkuje kablov, ki jih izdelujejo v tovarni v Ukrajini. V znak naše solidarnosti z Ukrajino smo se odločili pomagati prebivalcem Ukrajine z zbiranjem humanitarne pomoči. K blaženju posledic humanitarne krize lahko prispevate tudi vi, in sicer z nakazilom na poseben račun Ustanove za humanitarno pomoč obrtnikom ali pa donirate oblačila, hrano ipd. v okviru humanitarnih akcij OOO Celje in OOO Domžale. Več o akcijah zbiranja pomoči lahko preberete na strani 11. To, kar se danes dogaja v Ukrajini, se ne bi smelo nikoli zgoditi. Vsakršna agresija nad suverenimi državami je nedopustna in obsojanja vredna.

V aktualni številki naše stanovske revije objavljamo tudi intervjuja s predsednikom Državnega sveta RS Alojzom Kovšco in gospodarskim ministrom Zdravkom Počivalškom. Tudi z njuno pomočjo je namreč OZS v minulih dveh letih uspela doseči ukrepe pomoči, ki so pomagali obrtnikom in podjetnikom preživeti v tej covidni krizi.

Po dveh letih premora zaradi omejevalnih ukrepov pa bomo v tem mesecu končno lahko organizirali osrednji zbornični dogodek ob izboru obrtnika in podjetnika leta ter najstarejšega obrtnika leta. 17. marca bodo tako na Brdu pri Kranju znani prejemniki prestižnih priznanj, in sicer za leti 2020 in 2021. Več o dobitnikih pa izveste v prihodnji številki revije.

Spoštovani članice in člani, veliko poguma in uspeha vam želim v prihodnjem obdobju. Omejevalnih ukrepov ni več, kar pomeni korak k vračanju v normalnost. Verjamem pa, da bomo kos tudi vsem drugim krizam, s katerimi se soočamo. Srečno!

Branko Meh, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije

**obrtnik
podjetnik**

Kolofon

Letnik LI, številka 3, marec 2022

Izdaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije,
tel. 01 58 30 500

Naslov uredništva: Celovška cesta 71, Ljubljana

Stiki z uredništvom: 01 58 30 507, faks: 01 50 54 373;

e-pošta: revija.obrtnik@ozs.si; spletna stran:

www.ozs.si/obrtnik

Odgovorna urednica: Eva Mihelič, tel. 01 58 30 559

Novinar, koordinator: Anton Šijanec, tel. 01 58 30 533

Vodja skupine za komuniciranje, novinarka:

Mira Črešnar, tel. 01 58 30 823

Trženje: Maja Djordjevič, tel. 01 58 30 801

Naročnina, mali oglasi – tajnica redakcije:

Barbara Peteros, tel. 01 58 30 507

Naklada: 31.000 izvodov

Cena: 6 evrov v prosti prodaji, celoletna naročnina

60 evrov (5-odstotni DDV je vključen v ceni).

Transakcijski račun pri NLB d. d. Ljubljana:

02013-0253606416

Oblikovanje, prelom revije, obdelava fotografij in

priloga za tisk: Žiga Okorn in Barbara Sirk,

www.uvid.si

Tisk: Salomon, d.o.o., Vevška 52, 1260 Ljubljana-Polje

ISSN 2385-9849

Najboljši servis

za obrt in podjetništvo!

Vse na enem mestu

zastopamo • informiramo • povezujemo • svetujemo • izobražujemo • promoviramo

na krovni organizaciji v Ljubljani in na 62 območnih zbornicah po vsej Sloveniji!

Že od leta 1969

**OBRNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

AKTUALNO

4-6

IZ OZS

7-20

PODJETNO

22

OBRTNIKOV SVETOVALEC

29

SEKCIJE

56-63

00Z

64-66

IZOBRAŽEVANJE IN PRENOS ZNANJ

68-71

NAŠI ČLANI

72-76

OBRTNIKOVA BORZA

78-80

NASLOVNICA

Žiga Okorn

Bigstock

◀ Uspeh OZS

V OZS smo si skupaj z našimi sekcijami več mesecev prizadevali za odpravo omejevalnih ukrepov v obrti in podjetništvu, ki so v številnih dejavnostih povzročili drastičen upad prometa. Z argumenti in pobudami smo naposled dosegli, da je vlada z 21. februarjem odpravila pogoj PCT za vse storitvene dejavnosti, omejitve glede števila oseb ter odpiralnih časov gostinskih lokalov.

stran 4

EXPO 2020 ▶

Na Expo 2020 v Dubaju se je sredi februarja mudila že druga gospodarska delegacija OZS, ki jo je organizirala zbornica skupaj z agencijo SPIRIT Slovenija in ministrstvom za. V okviru obiska slovenskega paviljona je 10. februarja potekal tudi poslovni forum OZS, na katerem so predstavili poslovne priložnosti v Sloveniji. stran 12

Domača in umetnostna obrt

Po podpisu nacionalnega zavezništva za rokodelstvo si v sekciji DUO še vedno prizadevajo za sprejetje zakona o ohranjanju rokodelstva. Vanj so do sedaj vložili že veliko energije in oblikovali tudi njegov predlog. Ministrstvo za gospodarstvo sedaj pripravlja še svojo različico zakona, za katero se pričakuje, da bo sledila večini predlogov naše stanovske organizacije. stran 60 ▶

OBRTNIKOV
SVETOVALEC

29

◀ Kriza ali priložnost?

Ob nastopu korona krize marca 2020 so centralne banke po vsem svetu znižale obrestne mere, preplavile trg z likvidnostjo ter pomagale gospodarstvu in borznim trgov, da so uspešno premagali izzive, ki jih je prinesla pandemija covid-19. Monetarna politika izjemno nizkih obrestnih mer ter poplava denarja sta pripomogla k temu, da se v tem času z zelo visoko inflacijo bori večina držav na svetu. stran 53

rokodelstvo
SLO art & craft
SVE NI JA

USPEH OZS

Pogoj PCT odpravljen za vse storitvene dejavnosti!

V Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije smo si skupaj z našimi sekcijami več mesecev prizadevali za odpravo omejevalnih ukrepov v obrti in podjetništvu, ki so v številnih dejavnostih povzročili drastičen upad prometa. Z argumenti in pobudami smo naposled dosegli, da je vlada z 21. februarjem odpravila pogoj PCT za vse storitvene dejavnosti, omejitve glede števila oseb ter odpiralnih časov gostinskih lokalov.

Odprava pogoja PCT je bila sprva načrtovana zgolj za trgovine, banke, pošte in bencinske servise. »Veseli nas, da je vlada prisluhnila našim argumentom za odpravo pogoja PCT v

storitvenih dejavnostih. Zaradi pogoja PCT so se namreč številni naši člani soočali z izgubo strank in posledično upadom prometa. Verjamem, da je odprava pogoja PCT in drugih omejitev

za naše obrtnike in podjetnike nadvse spodbudna, saj bodo končno začeli poslovati v normalnih pogojih,« je odločitev vlade o odpravi pogoja PCT komentiral **predsednik OZS Branko Meh.**

Sekcije pri OZS za odpravo pogoja PCT

Da je pogoj PCT v specializiranih trgovinah diskriminatoren ukrep in da povzroča nelojalno konkurenco, so večkrat ponovili v naši **sekciji trgovcev**. Sekcija je zato na ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravka Počivalška in ministra za zdravje Janeza Poklukarja v začetku februarja naslovila pismo, v katerem je z argumenti podkrepila zahtevo, da se pogoj PCT za specializirane trgovine nemudoma odpravi. Specializirano blago (denimo orodje, belo tehniko, tekstil, knjige, obutev, rože itd.) je mogoče kupiti tudi v živilskih trgovinah, kjer pogoja PCT ni nikoli bilo. Posledično so svoje nakupovalne navade prilagodili tudi potrošniki, ki so specializirano blago začeli kupovati kar v živilskih trgovinah. Specializirani trgovci so se tako znašli v nekonkurenčnem položaju, promet jim je drastično upadel. Anketa, ki jo je izvedla sekcija trgovcev pri OZS med svojimi člani konec lanskega leta, pa je celo pokazala, da je od začetka preverjanja pogoja PCT kar 71 odstotkov trgovcev beležilo upad prometa.

Pobudi trgovcev za odpravo pogoja PCT so se pridružile tudi druge storitvene dejavnosti, ki so združene v sekcije pri OZS. »Glede na trend upadanja okužb izvajalci storitev upravičeno pričakujejo, da se pogoj PCT nemudoma odpravi tudi za gostinske lokale, frizerske in kozmetične salone, avtopralnice, čistilnice in vse druge storitvene dejavnosti. Sekcije pri OZS obenem želijo, da se pogoj PCT odpravi tako za uporabnike storitev kot za zaposlene v storitvenih dejavnostih,« se je glasil poziv sekcij.

V OZS smo torej pozvali, da se torej pogoj PCT odpravi za vse storitvene dejavnosti, in sicer kozmetične, frizerske in podobne storitve, gostinsko dejavnost, čevljarsko, tekstilno, fotografsko dejavnost, kemične čistilnice, pralnice, avtopralnice, fotokopirnice, rokodelsko dejavnost, zlatarje, steklarje, cvetličarje, prometno dejavnost, še posebej prevoz potnikov, avtoserviserje, slikopleskarje, gradbince, inštalaterje, kleparje, krovce in druge.

Panoga gostinstva in turizma je bila v zadnjih dveh letih deležna strogih omejitev in prepovedi poslovanja. Od lanskega poletja je tako nastala velika škoda zaradi omejitev, ki pa jih država ni pokrila v sklopu PKP10. Sekcija za gostinstvo in turizem pri OZS je zato zahtevala takojšnjo odpravo vseh nepotrebnih ukrepov, vključno z omejenim obratovalnim časom do 22. ure, preverjanjem pogoja PCT, obvezno sedečo postrežbo in omejeno strežbo gostov, ki želijo v gostinskem lokalu proslaviti krst, rojstni dan ipd. Teh omejitev v številnih državah nikoli niso imeli npr. na Hrvaškem, Srbiji itd. Svetovalna skupina je sprva predlagala odpravo pogoja PCT za terase, vendar pa v zimskem času to ne bi imelo učinka. Gostje namreč pozimi jedo in pijejo večinoma v notranjih prostorih. Sekcija je opozorila tudi na prepoved zaužitja hrane pred lokalom, kjer je potrošnik brez pogoja PCT kupil hrano za s seboj. To je po mnenju gostincev absurd.

Sekciji frizerjev in kozmetikov pri OZS sta prav tako zahtevali, da se odpravi pogoj PCT pri strankah in zaposlenih v **frizerskih, kozmetičnih, pedikerskih salonih**. Že ves čas epidemije sekciji opozarjata na povečan obseg sive ekonomije, ki se je zaradi epidemije in omejevanja dejavnosti še bolj razmahnila. Večina storitev se je zaradi strogih omejitev preselila v domove, kjer se izvajajo storitve na črno in brez upoštevanja ukrepov NIJZ. Po mnenju sekcij je bolj varno, da se storitve izvajajo v salonih, kjer poskrbijo za varnost in ustrezno higieno.

Čevljarska, tekstilna, fotografska dejavnost ter kemične čistilnice, pralnice ter fotokopirnice prav tako beležijo velik upad prometa. Člani so vsakodnevno opozarjali na težave, veliko naraščanje stroškov za nakup dodatnih pripomočkov za preverjanje pogojev PCT in pozivali k odpravi pogoja PCT, saj gre za male obratovalnice z že tako majhno frekvenco strank. Fotografi so na primer opozorili, da portrete fotografirajo z določene razdalje in do stika sploh ne pride. Enako je pri fotokopirnicah, avtoservisnih storitvah in drugih.

Člani **sekcije tekstilcev in predelovalcev kož** pri OZS v večini nimajo trgovin, imajo le delavnico, kjer izdelujejo slovenske izdelke. Pri izdelavi čevljev ali oblačil je stik s potrošnikom minimalen, pa vendar je tudi zanje veljal pogoj PCT. Čas trajanja stika s stranko je neprimerno krajši pri izdelavi čevlja, torbic, usnjene galanterije kot obisk večje trgovine. Zato je sekcija pričakovala, da se pogoj PCT nemudoma odpravi. Obenem pa sekcija, podobno kot druge, opozarja na razmah dela na črno v času omejevalnih ukrepov.

Kemične čistilnice in pralnice imajo že sicer odlično higiensko prakso, saj odpravljajo vse nečistoče iz tekstilij. V čistilnicah in pralnicah ni neposrednega stika s potrošniki (oblačila so oddana v vreči oziroma foliji). V **avtopralnicah** pa stranka običajno sploh ne izstopi iz svojega vozila, zato je pogoj PCT v tej dejavnosti popolnoma nepotreben in nesmiseln.

To so bili ključni argumenti OZS in njenih sekcij za odpravo pogoja PCT. V OZS seveda ne skrivamo zadovoljstva, da je vlada našim argumentom prisluhnila in odpravila pogoj PCT ter omejitev števila oseb in obratovalnega časa gostinskih lokalov.

Obrtnike in podjetnike pestijo še druge težave

Ob tem pa v OZS opozarjamo, da so obrtniki in podjetniki v tem času v zelo težkem položaju. Soočajo se z enormnim dvigom cen energentov, surovin in najemnin za poslovne prostore. Kljub temu da so zaradi pogoja PCT in karantene imeli številni velik upad prometa, pa iz naslova PKP10 niso bili deležni pomoči. Številni morajo v tej stiski celo vračati pomoč, ki so jo prejeli v času epidemije zaradi prepovedi opravljanja dejavnosti. V luči vsega naštetega bo imela odprava pogoja PCT zagotovo pozitiven učinek na slovensko malo gospodarstvo. Ob tem pa si v OZS želimo, da ne pride nikoli več do omejevanja ali zapiranja gospodarstva. Predsednik Meh večkrat poudari, da »se moramo naučiti živeti z virusom, saj zapiranje gospodarstva enostavno ni rešitev«.

MIRA ČREŠNAR

Zakoni, pomembni za obrt in malo podjetništvo

1. V javni razpravi:

- Predlog Zakona o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide (do 3.3.2022)
- Predlog Pravilnika za izvajanje olajšave za vlaganja v digitalni in zeleni prehod (do 3.3.2022)
- Predlog Pravilnika o začasnih objektih (do 30.3.2022)

2. Končane javne razprave:

- Predlog Uredbe o odpadkih
- Predlog zakona o optimizaciji izdaje in uporabe identifikacijskih dokumentov
- Predlog Uredbe o nadzoru izvajanja predpisov o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi
- Predlog Zakona o zaščiti prijaviteljev
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju
- Predlog Zakona o spremembah Zakona o vrednotenju in priznavanju izobraževanja
- Predlog pravilnika o dopolnitvah in spremembah Pravilnika o postopku priznanja označbe izbrana kakovost
- Predlog Raziskovalne in inovacijske strategije Slovenije 2021-2030
- Predlog Zakona o varstvu potrošnikov
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic
- Predlog Zakona o varstvu osebnih podatkov
- Predlog Zakona o gostinstvu
- Osnutek predloga Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence
- Predlog Uredbe o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih
- Odredba o spremembah in dopolnitvah Odredbe o določitvi seznama tehničnih specifikacij o postopkih s področja motornih in priklopnih vozil
- Osnutek Uredbe o spremembi in dopolnitvi Uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne embalaže

- Osnutek Sklepa o določitvi zneska za nadomestilo in za enoto obremenitve za okoljsko dajatev za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne embalaže

3. V pripravi na ministrstvih:

- Predlog Zakona o izmenjavi elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti
- Predlog Pravilnika o poklicnih boleznih
- Predlog pravilnika o registraciji motornih in priklopnih vozil

4. Obravnava v državnem zboru:

- Predlog Zakona o urejanju trga dela
- Predlog zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o minimalni plači
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o voznikih
- Predlog Zakona o cestah
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijstvu
- Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o tujcih
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančni upravi
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku
- Predlog Zakona o varstvu okolja
- Predlog Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini
- Predlog Zakona o nacionalnem demografskem skladu

5. Objava v Uradnem listu RS

- Zakon o interventnih ukrepih za podporo trgu dela
- Zakon o ukrepih za omilitev posledic dviga cen energentov v gospodarstvu in kmetijstvu
- Zakon o spodbujanju digitalne vključenosti
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju investicij

Obrtniki in podjetniki proti plačevanju nadomestil za fotokopiranje

Na februarski seji so člani upravnega odbora OZS najprej pozdravili sprejete ukrepe za podporo trgu dela, in sicer skrajšanje obdobja, ko breme nadomestil v času bolniške odsotnosti nosi delodajalec, in povečanje obsega začasnega ali občasnega dela upokoјencev. Največ pozornosti pa so člani upravnega odbora namenili podražitvam energentov in obveznosti plačevanja nadomestil kolektivni organizaciji SAZOR.

»Zadovoljni smo, da je vlada iz Zakona o ukrepih za omilitev posledic dviga cen energentov v gospodarstvu in kmetijstvu na naš predlog črtala pogoje za pridobitev pomoči, in sicer, da mora imeti pravna ali fizična oseba, ki opravlja gospodarsko dejavnost, 5 zaposlenih, da morajo stroški energije v poslovnih odhodkih znašati 5 % ter da morajo ti stroški v letu 2019 znašati vsaj 10.000 evrov. Teh pogojev v sprejetem zakonu ni,« je predsednik OZS **Branko Meh** uvođoma seznanil člane upravnega odbora z aktualnimi informacijami.

Država je sicer po prvih ocenah namerala za ta ukrep nameniti 70 milijonov evrov, a bo, glede na to, da bo s črtanjem omenjenih pogojev upravičencev precej več, verjetno morala tudi sredstva temu prilagoditi. S tem, ko je dostop do pomoči omogočen vsem upravičencem, ki so prizadeti zaradi dviga cen energentov, se ukrep spreminja v splošni ukrep brez elementov državnih pomoči.

Upravičenci bodo morali izjavo predložiti do 15. aprila na Finančni urad Republike Slovenije, pomoč pa bo izplačana v enkratnem znesku do 5. maja 2022.

Člani upravnega odbora so bili kritični do take pomoči podjetjem, ki se nekatera soočajo tudi z nekaj stoođtošnimi podražitvami energentov, prepričani pa so, da bo stanje še slabše, saj številni podjetniki prav v tem obdobju dogovarjajo in obnavljajo svoje večletne pogodbe z dobavitelji energentov.

Predsednik Meh je zato predlagal, da se zberejo primeri občutnih podraži-

tev, ki so prizadele posamezne obrtnike in podjetnike, ki bodo poleg drugih predlogov za rešitev nastalih razmer argument v pogovorih z vlado.

Člani upravnega odbora OZS so obravnavali in sprejeli še poslovno poročilo o delu OZS za lani, ob koncu pa se je razprava razvnela še na temo obveznega plačevanja nadomestil za fotokopiranje avtorskih del, ki izhaja iz Skupnega sporazuma o fotokopiranju avtorskih del prek obsega iz 50. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah pri opravljanju gospodarske dejavnosti v Sloveniji, in taki obveznosti ostro nasprotovali.

»Zdi se nam nesprejemljivo, da nas obrtnike in podjetnike že samo posedovanje določene naprave zavezuje k plačevanju dajatve oziroma nadomestila za fotokopiranje avtorskih del, čeprav jo uporabljamo izključno za razmnoževanje internih dokumentov, in temu ostro

nasprotujemo,« je med drugim poudaril **predsednik OZS Branko Meh** in se vprašal, kje so meje obremenjevanja z različnimi dajatvami s področja avtorskega prava.

Številni obrtniki in podjetniki so v zadnjem času prejeli poziv kolektivne organizacije SAZOR, ki varuje dela s področja književnosti, znanosti, publicistike in njihovih prevodov, za sklenitev licenčne pogodbe za fotokopiranje del prek obsega iz 50. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah.

Člani upravnega odbora OZS so se strinjali, da je nedopustno, da se vsakih nekaj mesecev gospodarstvo dodatno obremeni z novimi obveznostmi in nadomestili. Ob tem so znova spomnili na zahtevo, da se obveznostim vsem kolektivnim organizacijam plačuje preko ene položnice na en račun, nato pa naj si zneske med seboj razdelijo same.

EVA MIHelič

Praznujemo odličnost!

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije bo 17. marca na Brdu pri Kranju podelila prestižna priznanja Obrtnik leta 2020, Podjetnik leta 2020 ter Obrtnik leta 2021 in Podjetnik leta 2021 ter posebno priznanje najstarejšemu obrtniku za leto 2020. Dogodek je bil zaradi razmer v povezavi s koronavirusom večkrat prestavljen, tokrat pa vse kaže, da bomo najprestižnejša zbornična priznanja vendarle uspeli podeliti.

Eno pomembnih poslanstev Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije je vsa leta skrb za dvig ugleda obrtnih poklicev, obrtne in podjetniške dejavnosti ter njenih nosilcev, hkrati pa tudi spodbujanje odličnosti in kakovosti njihovih storitev in izdelkov. Zato je podelitev prestižnih nagrad dogodek, na katerem odličnost res pride do izraza.

Tako priznanje Obrtnik leta kot Podjetnik leta, ki ju OZS podeli obrtniku oziroma podjetniku, ki predstavljata vzor odličnosti in kakovosti poslovanja, imata že dolgo tradicijo. Žal smo že dve leti zapored slovesno podelitev priznanj zaradi epidemije morali odpovedati, zato bomo na tokratnem dogodku podelili priznanja za leti 2020 in 2021, kar pomeni, da bo ta še toliko bolj slovesen.

Nominirance za prestižna priznanja je izbrala strokovna komisija. Člani komisije so poudarili, da je so imeli izjemno težko delo, saj so vsa podjetja, ki so bila prijavljena, odlično organizirana in zelo uspešna. Podrobneje smo vse nominirance v Obrtniku podjetniku že predstavili, in sicer v lanski novembrski številki, da se bomo spomnili, kateri obrtniki in podjetniki se potegujejo za laskava priznanja Obrtnik leta in Podjetnik leta, pa tokrat o njih le na kratko.

EVA MIHELČ

NOMINIRANCA ZA OBRTNIKA LETA 2020

MATJAŽ OVEN
Kovinostrugarstvo
Matjaž Oven, s. p., Dobrova

Matjaž Oven od leta 2008 nadaljuje kovinostrugarsko obrt, ki jo je leta 1971 začel njegov oče Jože. V podjetju med drugim izdelujejo različne turbine in lopatice za hidroelektrarne, velike ležaje za vetrne elektrarne večjih premerov, obroče, prirobnice, plošče, ohišja, številčnice, navoje in gonilnike, lopate, peste za turbine, pripravijo pa tudi sestavne dele in material za varjenje tlačnih posod večjih dimenzij. Visoko kakovost izdelkov in storitev Kovinostrugarstva Oven zagotavljajo visoka tehnologija, CNC-strojna oprema, strokovno usposobljen kader in dolgoletne izkušnje, kar stranke znajo ceniti.

MILAN ŽUPEVC
Župevc elektroinstalacije in elektromehanika, d. o. o., Ljubljana

Milan Župevc se je leta 2000 po končani srednji šoli zaposlil pri očetu Bogomilu, ki se je od leta 1969 ukvarjal predvsem z izdelavo industrijskih hup in električnih ključavnic. Očetovo obrt je prevzel sedem let pozneje, leta 2017 pa je ustanovil podjetje Župevc elektroinstalacije in elektromehanika, d. o. o., in poslovanje postopoma prenesel nanj. Glavna dejavnost podjetja je svetovanje, načrtovanje in izvedba novih ter adaptacija obstoječih elektroinstalacij. Poleg tega se v podjetju še vedno ukvarjajo z izdelavo električnih ključavnic in industrijskih hup, prodajajo pa tudi industrijske signalne naprave nemškega proizvajalca.

NOMINIRANCI ZA PODJETNIKA LETA 2020

ANDREJ MALGAJ
Avtohiša Malgaj, d. o. o., Trbovlje

Andrej Malgaj, direktor podjetja Avtohiša Malgaj, zelo uspešno vodi in nadgrajuje družinsko podjetje, ki se z avtoservisno dejavnostjo in prodajo vozil ukvarja že od daljnega leta 1894.

Podjetje, ki ga je prevzel od očeta, je v zadnjih desetletjih razvil v skupino teh podjetij. Skupna Malgaj je ena izmed največjih prodajalcev novih in rabljenih vozil, zagotavljajo širok spekter prodaje dodatne opreme in rezervnih delov ter strankam zagotavljajo celovit servis vozil, registracijo vozil in podporo pri financiranju. Z več kot 100-letnimi izkušnjami skrbijo za poslovno in družbeno odličnost in želijo ostati eno vodilnih podjetij na avtomobilskem trgu.

DAMJAN ŽVELC
Kovinc, d. o. o., Lahovče

Damjan Žvelc, direktor podjetja Kovinc, je družinsko podjetje, ki se ukvarja s strojno obdelavo kovin in izdelavo kovinskih konstrukcij ter opreme, prevzel od očeta. V zadnjih dveh desetletjih ga je uspešno razvil in z njim dosegel zavidljivo rast. Investirali so v sodobno tehnološko

opremo, proizvodne in skladiščne kapacitete pa so razširili na kar 12 tisoč kvadratnih metrov. Sprva so delovali predvsem lokalno, danes pa so večinoma izvozniki, ki uspešno poslujejo v desetih evropskih državah. Poleg kakovostnih izdelkov so za uspeh na tujih trgih pomembni tudi številni certifikati, s katerimi izkazujejo zanesljivost, odgovornost in kakovost izdelkov.

MARIJAN HERTIŠ
Seltron, d. o. o., Maribor

Marijan Hertiš, direktor podjetja Seltron, je delni lastnik in dolgoletni direktor podjetja z več kot 30-letno tradicijo. Na področju regulacij ogrevanja in racionalne rabe energije za ogrevanje v Seltronu združujejo sodobno tehnologijo z dolgoletnimi izkušnjami.

Številnim kupcem zagotavljajo inovativne, napredne in varčne rešitve za ogrevanje, ki so prepoznavne tako v slovenskem kot v evropskem prostoru. Podjetje nenehno vloga v razvoj in nadgrajuje lastno proizvodnjo regulacijske tehnike ter širi svoj prodajni program z različnimi produkti, ki s čim manjšo porabo energije skrbijo za prihranek uporabnikov ter varovanje okolja.

OTON FILIPIČ
Senčila Ralux, d. o. o., Ravnica, Nova Gorica

Oton Filipič, direktor podjetja Ralux, je svojo dejavnost začel pred dobrimi tremi desetletji. Danes vodi uspešno družinsko podjetje, ki se lahko pohvali z zmerno in zanesljivo rastjo. Specializirani so za proizvodnjo in vgradnjo široke palete senčil za

dom in profesionalno uporabo. Usmerjeni so predvsem v visokotehnološke in dizajnerske izdelke od klasične do najmodernejše gradnje različnih arhitekturnih slogov s široko paleto napredne dodatne opreme. Dolgoletne izkušnje jim omogočajo razvoj inovativnih in elitnih izdelkov, ki zagotavljajo udobje in visoko uporabno vrednost, ki jo kupci začutijo skozi čas uporabe.

NOMINIRANCA ZA OBRTNIKA LETA 2021

JOŽE KRMELJ

**Orodno kovaštvo in lesarstvo
Jože Krmelj, s. p., Škofja Loka**

Kovaštvo je v družini Krmelj že od leta 1870. Jože Krmelj, ki predstavlja že sedmo generacijo, je dejavnost prevzel leta 1991. Kovačija Krmelj je ves čas svojega delovanja posvečena tradicionalnemu načinu

izdelave rezilnega orodja. Jože Krmelj, ki je med drugim tudi prejemnik nagrade Zlata vitica, ne kuje izdelkov v velikih količinah. Vsi izdelki so unikatni. Vsako posamezno orodje je izdelano iz najkakovostnejšega jekla ter skovano s kladivom. Zadnjih nekaj let se Jože ukvarja tudi z izdelovanjem rustikalnega programa, ki ga sestavljajo ponve iz enega kosa, sekire in mačete iz običajnega jekla ter posebej oblikovani noži iz damaščanskega jekla.

MARKO GODEC

Kotlarstvo Godec, Marko Godec, s. p., Jevnica

Kotlarstvo Godec je družinsko podjetje, v katerem že od leta 1947 izdelujejo kotle za žganjekuho in druge izdelke iz bakra in nerjavne pločevine, ki jo je začel Markov oče Jože. Blagovna znamka Kotlarstvo

Godec je po zaslugi vseh treh generacij, tradicijo nadaljuje tudi Markov sin Gašper, in trdega dela postala tako rekoč sinonim za destilacijske kotle in Jevnico.

V Kotlarstvu Godec ob upoštevanju starih modrosti, ročnem delu in prvinski obdelavi kovin ves čas dopolnjujejo in nadgrajujejo metode dela in tehnologijo. Tako imajo sodobni kotli že vgrajeno tudi elektroniko, ki uravnava temperaturo in pritisk ter omogoča nadzorovane okoliščine destilacije.

NOMINIRANCI ZA PODJETNIKA LETA 2021

DAMJAN, MIHA in DOMEN MENARD

**Menard RA, d. o. o.,
Logatec**

Temelje podjetju Menard RA

je leta 1978 postavil Berto Menard, ko se je kot samostojni podjetnik začel ukvarjati s servisiranjem bele tehnike in hladilnih sistemov, dejavnost pa je pozneje še razvijal in širil. Ob prevzemu županovanja v Logatcu je podjetje predal svojim sinovom. S svojim znanjem in drznimi mladostnimi idejami so vsi trije pripomogli k rasti in kakovostnim izdelkom lastne izdelave. Dejavnosti podjetja danes obsegajo trgovino z razstavnim salonom, servis in montažo bele tehnike, hladilnih sistemov, toplotnih črpalk in klimatskih naprav. V širok spekter dejavnosti so vključili tudi lastno projektiranje in proizvodnjo toplotnih črpalk, hladilno zamrzovalnih komor, kondenzacijskih sušilnic za les in zorilnic mesa.

KARMEN in PRIMOŽ KOMPARA

**Vitanest trgovina in storitve,
d. o. o., Nova Gorica**

Karmen in Primož Kompara sta so-

lastnika in direktorja družinskega podjetja Vitanest, ki je bilo ustanovljeno leta 1999 na osnovi dolgoletnih izkušenj s področja distribucije ogrevalnih in klimatskih naprav. Med prvimi v Sloveniji sta začela uvažati klimatske naprave ter tržiti in vgrajevati ogrevalne toplotne črpalke zrak-voda, v zadnjem desetletju pa tudi prezračevalne naprave z rekuperacijo, s tem pa sta spisala eno najuspešnejših podjetniških zgodb na Goriškem. Zavedata se pomena idealne klime za bivanje in delo v zaprtih prostorih, zato ponujata najboljše izdelke in najnovejšo tehnologijo vodilnih svetovnih proizvajalcev.

JOŽEF PROSEN

PROSEN COM, d. o. o., Šenčur

Jožef Prosen se je s čiščenjem poslovnih prostorov začel ukvarjati že leta 1982. Njegove storitve so bile sprva omejene le na čiščenje stekel in talnih oblog v poslovnih objektih. Leta 2000 je Prosen ustanovil podjetje Prosen COM, ki je danes eno največjih čistilnih podjetij v Sloveniji, njihove storitve pa zelo cenijo tudi v tujini.

Poleg dolgoletnih izkušenj na področju generalnega in dnevnega čiščenja imajo v podjetju Prosen COM tudi bogate izkušnje in znanje s področja obnove in zaščite kamnitih površin. Izkušnje, znanje in kakovostna tehnologija jim omogočajo čiščenje, impregnacijo, obdelavo in restavriranje vseh kamnitih površin.

TOMAŽ in METKA MAROVT

**Marovt proizvodno uvozno-
izvozno podjetje, d. o. o.,
Stranice**

Tomaž in Metka Marovt vodita eno

izmed najnaprednejših, digitaliziranih in avtomatiziranih proizvodov kovanja v Evropi. Glavna dejavnost podjetja s 50-letno tradicijo je visokokakovostno kovanje, izdelava in obdelava odkovkov ter izdelava stružnih delov za najprestižnejše vodilne znamke v avtomobilski industriji, v zadnjem obdobju pa se spogledujejo tudi z letalsko, navtično in obrambno industrijo ter medicino.

Moderne kovaške linije jim omogočajo butično in serijsko proizvodnjo, simulacija proizvodnih procesov, lastna orodjarna in CNC-obdelava vseh proizvodov, ki so ključni pri doseganju kratkih dobavnih rokov za vzorce, pa so tri glavne konkurenčne prednosti podjetja.

OZS in območni zbornici zbirajo humanitarno pomoč za prebivalce Ukrajine

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije se je odločila pristopiti k zbiranju humanitarne pomoči za prebivalce Ukrajine, ki so se znašli v hudi stiski zaradi vojnih spopadov. Zbornica bo tako zbirala sredstva prek ustanove za humanitarno pomoč obrtnikom, prav tako pa bo finančna sredstva prispevala tudi sama.

Vsi, ki si želite z denarnimi sredstvi pomagati prebivalcem Ukrajine, lahko nakažete sredstva na poseben račun, in sicer:

USTANOVA ZA HUMANITARNO POMOČ OBRTRNIKOM

Celovška cesta 71
1000 Ljubljana
Poslovni račun pri NLB d. d.,
št.: **SI56 0201 3025 7684 878**
BIC banke: **LIBASI2X**

NAMEN: UKRAJINA 2022

Koda namena: **CHAR**
Sklic: **00 10-1058**

K zbiranju pomoči pristopili tudi OZS Celje in OZS Domžale

Poleg OZS sta k zbiranju humanitarne pomoči za prebivalce Ukrajine pristopili tudi območni obrtno-podjetniški zbornici iz Celja in Domžal. Zbornici zbirata hrano, oblačila, vzmetnice, zdravila in drugo življenjsko pomembno blago.

OOZ Celje

KAJ: suho hrano (energijske ploščice, suho sadje, oreščke, konzervirano hrano, testenine, instant žita, kavo, čaj, sladkarije), oblačila (dežni plašči, spodnje perilo za moške, ženske, otroke),

brisače, vzmetnice, prenosne blazine in podloge za jogo, zložljive postelje, termo in toplotne odeje, spalne vreče, odeje, vzglavnike, posteljnino, baterije, sveče, svetilke, sredstva za nego in čiščenje (milo, gel za tuširanje, šampon, zobna pasta), plenice, higienske vložke, papirnate brisače, alkoholne antiseptike, univerzalne komplete za prvo pomoč.

KDAJ IN KJE: Pakete v škatlah dostavite na sedež podjetja Frigotransport Pišek&Hsf, d. o. o., Lopata 53, 3000 Celje od srede, 2. marca, naprej, med delavnikom od 14. do 19. ure in vikendom od 10. do 19. ure.

OOZ Domžale

KAJ: zbiramo suho hrano (energijske ploščice, suho sadje, oreščke, konzervirano hrano, testenine, instant žita, kavo, čaj, sladkarije), oblačila (dežni

plašči, spodnje perilo za moške, ženske, otroke), brisače, vzmetnice, prenosne blazine in podloge za jogo, zložljive postelje, termo in toplotne odeje, spalne vreče, odeje, vzglavnike, posteljnino, baterija, sveče, svetilko, posodo, glavničke, sredstva za nego in čiščenje (milo, gel za tuširanje, šampon), zobno pasto, plenice, higienske vložke, papirnate brisače, alkoholne antiseptike, univerzalne komplete za prvo pomoč.

KDAJ IN KJE: 24/7 pred Obrtno zbornico Domžale. Pakete v škatlah ali vrečkah pustite pred vhodom.

Vsaka pomoč, ki jo bodo prejeli prebivalci Ukrajine, je dobrodošla.

V imenu OZS, OZS Celje ter OZS Domžale se vam za pomoč že vnaprej zahvaljujemo.

MIRA ČREŠNAR

EXPO 2020

Uspešna gospodarska delegacija OZS na EXPO

Glede na odzive udeležencev je bil obisk te največje svetovne razstave zares nepozabno doživetje, številnim pa je odprl tudi vrata na tuje trge. Na začetku marca pa na Expo Dubaj odhajajo še člani OOO Maribor, OOO Novo mesto in OOO Nova Gorica.

Na Expo 2020 v Dubaju se je sredi februarja mudila že druga gospodarska delegacija Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, ki jo je organizirala zbornica skupaj z agencijo SPIRIT Slovenija in ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo. V okviru obiska slovenskega paviljona je 10. februarja potekal tudi poslovni forum OZS, na katerem so predstavili poslovne priložnosti v Sloveniji, primer dobre prakse pa je predstavil vidni člani zbornice Marko Lotrič, Lotrič Meroslovje. Slednji je na Expo sklenil tudi dogovor o skupnem nastopu na trgu Savdske Arabije.

V 17-članski gospodarski delegaciji, na čelu katere je bil **predsednik OZS Branko Meh**, so bili uspešni obrtniki in podjetniki, člani OZS. Predsednik Meh je v svojem nagovoru na poslovnem forumu poudaril, da Slovenija kljub majhnosti po številu prebivalcev premore ogromno inovativnih, naprednih podjetij, ki so s svojimi visokokakovostnimi in tehnološko zahtevnimi izdelki v samem svetovnem vrhu. »Le

kdo od nas še ni slišal za izpušne sisteme Akrapovič, ki jih vgrajujejo v motocikle in športne avtomobile. In kdo ne pozna Pipistrellovih ultralahkih letal, ki letijo v go državah sveta? To sta le dva izmed številnih uspešnih slovenskih podjetnikov. Skupno vsem pa je, da so inovativni, prodorni in vztrajni,« je med drugim izpostavil Meh in nanizal ključne značilnosti slovenskega gospodarstva.

»Slovensko gospodarstvo je hitro rastoče in izvozno usmerjeno. Krepitev izvoza spodbujata zlasti rast tujega povpraševanja in vse večja konkurenčnost domačih podjetij. Sicer pa se v Sloveniji lahko pohvalimo s proizvodnjo in izvozom motornih vozil, električno in elektronsko opremo, strojev ter medicinskih in farmacevtskih izdelkov. Med najpomembnejšimi panogami pa je avtomobilska. Slovenija je butična država, njen

PODJETJE LOTRIČ MEROSLOVJE VSTOPA NA TRG SAVDSKE ARABIJE

V sklopu poslovnega foruma z naslovom Kakovostni izdelki in celovite storitve slovenskega malega gospodarstva je vidni član zbornice, Marko Lotrič, predstavil tudi primer dobre prakse, in sicer lastno rešitev za nadzor hladne verige Exactum, ki na osnovi podatkov, zbranih s pomočjo RFID-tehnologije, predstavlja korak naprej v zagotavljanju hladne verige hitro pokvarljivih živil, zdravil in drugega temperaturno občutljivega blaga, ter novo storitev certificiranja zaščitnih mask.

Skupina Lotrič Meroslovje se je med 6. in 10. februarjem že drugič predstavila na svetovni razstavi Expo v Dubaju, tokrat v okviru tematskega sklopa Zdravje in dobro počutje. V okviru nastopa so med drugim navezali stik s predstavniki podjetja Engineering Tracker Establishment s sedežem v Združenih arabskih emiratih, s katerim so podpisali partnerski dogovor za skupni nastop na trgu Savdske Arabije. Ob podpisu dogovora sta bila navzoča tudi predsednik Meh in **generalni direktor OZS Danijel Lamperger**.

razvoj in gonilo pa so prav mali obrtniki in podjetniki. Številne preseneti podatke, da malo gospodarstvo v Sloveniji predstavlja kar 99 odstotkov celotnega gospodarstva. Majhnost pa v mnogih pogledih prinaša tudi prilagodljivost in

zmožnost hitrega odziva na spremembe, kar je v teh časih še toliko bolj pomembno.« Ob zaključku je predsednik Meh vse tuje udeležence poslovnega foruma – med njimi je bil tudi predstavnik podjetniške zbornice iz emirja Ajman – povabil

k sodelovanju s slovenskimi obrtniki in podjetniki ter jih pozval, da pobliže spoznajo Slovenijo. »Poslovnih priložnosti v Sloveniji imamo še ogromno,« je zaključil Meh.

MIRA ČREŠNAR

Uspešna druga izvedba Dneva za dvojnika

V okviru projekta Dostojno delo za vse je 3. in 4. februarja potekal že drugi Dan za dvojnika, ki ga je Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije pripravila skupaj z Zavodom RS za zaposlovanje. Sodelovalo je 12 podjetij in organizacij, med njimi devet članov OZS, ter ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Dan za dvojnika je dan, ki ga je brezposelni preživel kot dvojnik zaposlenega na delovnem mestu, ki ga želi opravljati, ali v podjetju, kjer se želi zaposliti. Brezposelni je tako lahko spremljal potek dela v podjetju, spoznaval zahteve delovnega mesta in s tem preveril ustreznost svojih predstav o želeni zaposlitvi.

Podjetja so zagotovila mentorje, ki so dvojnikom predstavili delovno mesto in podjetje. S tem so podjetja dobila priložnost, da spoznajo nove potencialne kandidate za zaposlitev, in so hkrati dokazala, da je zanje družbena odgovornost visoko na prednostni lestvici.

Z dogodkom smo želeli predvsem zagotoviti nove priložnosti za delodajalce in brezposelne, spodbuditi k bolj premišljenim kariernim odločitvam ter

prispevati k večji družbeni odgovornosti in promociji dostojnega dela v Sloveniji.

Na dogodku je sodelovalo dvanajst podjetij in organizacij ter minister za delo Janez Cigler Kralj, ki mu je dvojnika predal generalni direktor ZRSZ.

Podjetja so bila k sodelovanju povabljeni s strani Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije in preko oglaševanja dogodka, medtem ko so brezposelne, ki so dobili priložnost za vlogo dvojnika v omenjenih podjetjih, izbrali na Zavodu, s sodelovanjem Območnih služb Ljubljana, Kranj, Novo mesto, Koper in Maribor.

Dvojniki so tokrat med drugim spoznavali poklic kuharja, optika, natakara, frizerja, kamnoseka, zlatarja, slikopleskarja, mizarja in električarja. Pred dogodkom so prejeli majice (mentor črno,

dvojnik belo), ki so jih nosili med dogodkom, ob zaključku pa so vsem podelili tudi certifikate.

Odzivi sodelujočih

Predsednik OZS **Branko Meh** je ob Dnevu za dvojnika izpostavil, da v Sloveniji še vedno primanjkuje dobro kva-

IZVEDBO DRUGEGA DNEVA ZA DVOJNIKA SO POLEG ORGANIZATORJEV OMOGOČILI

Člani Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije:

- PIMENT R, gostinstvo in storitve d. o. o., Kamnica, PE Fudo, Maribor,
 - MEDULA, trgovina, svetovanje in druge storitve, d. o. o., Maribor,
 - OPTIKA SEVER, d. o. o., Ljubljana,
 - DIPEX, podjetje za storitve, gradbeništvo in inženiring, d. o. o., Ljubljana,
 - SOUVENIR, družba za kulinarčni turizem d. o. o., Radovljica,
 - Unikatni leseni izdelki Matija Hiršenfelder, s. p., Škofja Loka,
 - ČEBELICA d. o. o., Novo mesto,
 - Kamnoseški izdelki umetnostne obrti Jernej Bortolato, s. p., Dutovlje,
 - Skupina Počivavšek, proizvodno in trgovsko podjetje, d. o. o., Domžale
- in
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ljubljana,
 - Gospodarska zbornica Slovenije, Ljubljana,
 - VRTEC Otona Župančiča, Slovenska Bistrica,
 - FRACTALS, Zavod za družbene inovacije, Cerknica.

lificiranih delavcev, zato je tak projekt pomemben za promocijo podjetij in dostojnega dela.

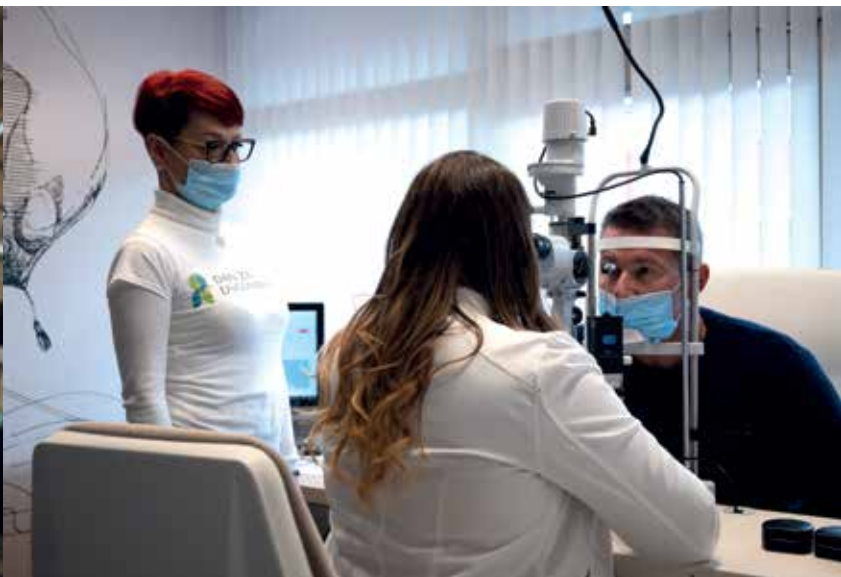
Minister **Janez Cigler Kralj** pa je podaril, da projekt zelo podpira in meni, da s tem izkušnje pridobivajo tako delodajalci, ki lahko spoznajo potencialne kandidate za zaposlitev, kot tudi iskalci zaposlitve, ki pridobivajo nove izkušnje.

Odzivi vseh sodelujočih na dogodku so bili izredno pozitivni, kar dokazuje, da je bil dogodek odlično izveden in predvsem, da bi bilo takšne dogodke smiselno izvajati tudi v prihodnje.

Tudi drugi Dan za dvojnika (prvi Dan za dvojnika je potekal oktobra 2021) je potekal v skladu z našimi pričakovanji in je bil deležen velike medijske

pozornosti. S tem je bil namen dogodka dosežen, z njim pa smo prispevali k družbeni odgovornosti in ozaveščenju dostojnega dela v Sloveniji.

MAG. MAJA RIGAČ

Razpis za letovanje v počitniškem domu OZS v Stomorski na otoku Šolta v sezoni 2022

V prijaznem mestecu Stomorska na dalmatinskem otoku Šolta ima Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju: OZS) počitniški dom s šestimi moderno opremljenimi apartmaji (dva modra, dva rdeča in dva rumena):

- Modri apartma: bivalni prostor (raztegljiva sedežna garnitura), spalnica (zakonska postelja), balkon in pogled na morje, velikost 33,9 m².
- Rdeči apartma: združena bivalni in spalni prostor (pograd in raztegljiva sedežna garnitura), balkon in pogled na morje, velikost 19,1 m².
- Rumeni apartma: združena bivalni in spalni prostor (pograd in postelja), brez balkona in pogleda na morje, velikost 18,5 m².

Vsak apartma ima svojo kuhinjo in kopalnico. V apartmajih je vsa posoda, kuhinjske krpe, brisače in posteljina z rjuhami ter prevlekami za blazine in prešite odeje.

Razpis za sezono 2022 bo trajal od 10. 3. 2022 do 24. 3. 2022. Prijave se začnejo zbirati po objavi razpisa.

Prijava na razpis je mogoča samo z izpolnjeno prijavnico. Prijavnico pošljite po pošti na naslov: Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana ali po elektronski pošti na naslov: solta@ozs.si.

Po končanem razpisu se bodo odobrili termini letovanj na podlagi zbranih točk prijavitelja, po vnaprej določenih kriterijih. O odobrenih terminih bodo prijavitelji obveščeni izključno po elektronski pošti, ki jo bodo navedli na prijavnici.

Do prijave na razpis so upravičeni:

- člani OZS in upokojeni člani OZS,
- zaposleni v OZS ali OOO in upokojenci,
- nečlani.

Kriteriji za razdelitev kapacitet so letovanje v letih 2020 in 2021. Če dva ali več prijaviteljev doseže enako število točk, se dodatno točkuje še letovanje v letih 2018 in 2019. (Točkovanje je sledeče: glavna sezona - 0 točk, predsezona in posezona - 5 točk, izven sezone - 10 točk, nekorisčenje - 15 točk).

Prijavitelju se lahko dodeli letovanje v skupnem trajanju 7 ali 14 dni oziroma dve letovanji po 7 dni.

Naslednje dodelitve so možne le v primeru nezasedenih kapacitet. Termini za tedensko letovanje so od petka do petka.

Prijavitelje, ki imajo ob prijavi dospel in zapadle finančne obveznosti do OZS, se pri določitvi cene za letovanje obravnava kot nečlane.

Neodobrene prijave se na podlagi števila doseženih točk razvrstijo v čakalno vrsto za primere odpovedi letovanj.

Po končanem razpisu se nezasedene kapacitete brez točkovanja delijo na podlagi vrstnega reda prispelih prijav.

V primeru odpovedi letovanja iz opravičljivih razlogov (bolezen - ob predložitvi dokazila, smrt v družini), se letovanje stornira in se plačana ara vrne.

Hišni red počitniškega doma OZS v Stomorski na otoku Šolta in termine za letovanje v letu 2022 si lahko ogledate na spletni strani www.ozs.si.

Dodatne informacije lahko dobite pri **Nini Kotar**, na telefonski številki (01) 58 30 585 ali na elektronskem naslovu solta@ozs.si.

CENIK NAJEMA APARTMAJA POČITNIŠKEGA DOMA OZS V STOMORSKI NA OTOKU ŠOLTA

ČLANI IN UPOKOJENI ČLANI OZS, ZAPOSLENI V OZS IN OOOZ TER UPOKOJENCI

DNEVNI NAJEM (3 - 6 NOČITEV):

sezona	datum	modri app (€)	rdeči app (€)	rumeni app (€)
glavna sezona	24. 6. - 26. 8.	90	80	50
predsezona	22. 4. - 24. 6.	65	55	30
in	in			
posezona	26. 8. - 28. 10.			

TEDENSKI NAJEM (7 NOČITEV):

sezona	datum	modri app (€)	rdeči app (€)	rumeni app (€)
glavna sezona	24. 6. - 26. 8.	520	460	280
predsezona	22. 4. - 24. 6.	390	330	130
in	in			
posezona	26. 8. - 28. 10.			

Za nečlane se cena najema apartmaja **poveča za 50 %**.

V ceno je vključeno končno čiščenje apartmaja.

Letovalec je po prejemu obvestila o dodelitvi letovanja dolžan plačati **aro v višini 20 % celotne cene letovanja**. S plačilom are se šteje, da je pogodba za najem apartmaja sklenjena.

Prijavnica

PRIJAVNICA ZA LETOVANJE

Priimek in ime prijavitelja: _____ Naslov prijavitelja: _____

Telefonska številka prijavitelja: _____ E-naslov prijavitelja: _____

Naziv podjetja: _____ Davčna številka podjetja: _____

Letovanje v letu 2018 (obkrožite): ne / da - od _____ do _____

Letovanje v letu 2019 (obkrožite): ne / da - od _____ do _____

Letovanje v letu 2020 (obkrožite): ne / da - od _____ do _____

Letovanje v letu 2021 (obkrožite): ne / da - od _____ do _____

Član OZS in OOOZ: _____

Zaposlen (obkrožite): ☐ OZS ☐ OOOZ _____

Želeni apartma (obkrožite): ☐ MODRI APARTMA

I. II.
nadstropje

☐ RDEČI APARTMA

I. II.
nadstropje

☐ RUMENI APARTMA

I. II.
nadstropje

V primeru zasedenosti zelenega apartmaja bi letoval v (navedite apartma in nadstropje): _____

Letovati želim od _____ do _____ Rezervni termin: Letovati želim od _____ do _____

Podatki o osebah, ki bodo letovale:

Zap. št. _____ Ime in priimek _____ Leto rojstva _____

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

OPOZORILO: Vsi apartmaji so kategorizirani za štiri (4) osebe, zato prosimo letovalce, da upoštevajo to številčno omejitev. Za kršitev te omejitve so predvidene sankcije: bremenitev za povzročeno škodo in izguba pravice do letovanja v tekočem in naslednjem letu.

Datum: _____

(podpis prijavitelja)

S podpisom dovoljujem, da Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije za namen izvedbe razpisa obdeluje moje zgoraj navedene podatke. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije bo navedene podatke uporabljala v skladu z Zakonom o varovanju osebnih podatkov.

Vitamin B12

Vitamin B12 je najpomembnejši v skupini vitaminov B. Potreben je za zdrav razvoj nevroloških tkiv, funkcijo možganov in izdelavo rdečih krvnih celic (eritrocitov). Kobalamin je drugo ime za vitamin B12. Pomanjkanje vitamina B12 nastane takrat, ko so ravni nizke. To vodi v anemijo in nevrološke težave. Starejši od 14 let naj bi zaužili več kot 2,4 µg vitamina B12 na dan. Najdemo ga v mesu, ljudje, ki mesa ne jedo, na primer vegani, naj bi uživali nadomestke vitamina B12.

Kaj je vitamin B12?

Vitamin B12 je tako kot drugi B-vitamini vodotopen vitamin. Raztopi se v vodi in potuje po krvi. Človeško telo lahko shrani vitamin B12 v količini, ki je potrebna za štiri leta, prekomerne količine vitamina B12 pa se izločajo z urinom.

Vitamin B12 je največji in po strukturi najbolj zapleten med vitamini. Naravno ga najdemo v mesu in ga lahko pridobivamo samo z bakterijsko fermentacijsko sintezo.

Hrana z vitaminom B12

Vitamin B12 najdemo v naravni hrani živalskega izvora, kot so ribe, meso, jajca in mlečni izdelki. Tipično se ne nahaja v sadju in zelenjavi.

Dobra živila, v katerih se nahaja vitamin B12, so govedina, svinjina, šunka, perutnina, jagnjetina, ribe (še posebej tuna in navadni lupač), mlečni izdelki (kot so mleko, sir in jogurt) in jajca. Nekateri tipi sojinega mleka in jutranjih žitnih zrn pa so obogateni z vitaminom B12.

Vedno je najboljšo, da uživamo uravnoteženo prehrano in pridobimo zdrave količine hranil, preden se odločimo za zdravljenje. Simptomom pomanjkanja se s primerno dieto namreč lahko izognemo.

Koristi

Vitamin B12 je potreben za normalno funkcijo možganov in nevrološkega sistema. Vključen je pri izdelovanju rde-

čih krvnih celic in pomaga pri oblikovanju in uravnavanju DNK.

Metabolizem vsake celice v telesu je odvisen od B12, ker je vključen v sintezo maščobnih kislin in izdelavo energije. Omogoči sproščanje energije, tako da pomaga telesu absorbirati folno kislino.

Človeško telo proizvaja milijone rdečih krvnih celic vsako minuto. Te celice se ne morejo množiti brez vitamina B12. Izdelava teh celic se zniža, če je raven B12 v telesu prenizka. Posledica je anemija.

Priporočila za vnos B12

NIH (National Institute of Health) v ZDA priporoča, da naj bi najstniki in odrasli stari čez 14 let vsak dan zaužili 2,4 µg vitamina B12. Za nosečnice predlagajo 2,6 µg na dan in za doječe matere 2,8 µg na dan.

Prekomerno uživanje B12 ni pokazalo strupenih ali škodljivih učinkov na zdravje. Vendar pa se v primeru nadomestnega uživanja vitamina B12 najprej posvetujte s svojim zdravnikom.

Nekatera zdravila so v interakciji z B12. To so metformin, inhibitorji protonske črpalke, in agonisti H₂ receptorjev, ki se pogosto uporablja za zdravljenje ulkusa na črevesju. Vsa ta zdravila učinkujejo na absorpcijo B12 v prebavilih.

Simptomi pomanjkanja vitamina B12

Pomanjkanje B12 se pojavi, ko telo ne dobi dovolj vitamina B12. Posledice so

predvsem na nevrološkem sistemu in v možganih.

Celo malo nižji nivoji B12 od normalnega nivoja v telesu lahko sprožijo simptome pomanjkanja, kot so depresija, zmedenost, problemi s spominom in utrujenost. Vendar pa ti simptomi niso dovolj specifični, da lahko diagnosticiramo pomanjkanje vitamina B12.

Drugi simptomi ob pomanjkanju so: zaprtost, izguba apetita in izguba telesne teže.

Ko simptomi izbruhnejo, lahko povzročijo nevrološke spremembe: odrevenelost in mravljinčenje nog in rok. Nekateri ljudje imajo motnje ravnotežja, pri drugih se lahko razvijejo psihoza, manija ali demenca.

Pomanjkanje vitamina B12 povzroči tudi anemijo. Najznačilnejši simptomi anemije so utrujenost, kratek dih, motnje srčnega ritma. Anemija se pri ljudeh lahko kaže tudi s suhimi usti in jezikom, izgubo telesne teže, bledico kože, diarejo in motnjami menstrualnega ciklusa.

Pomanjkanje vitamina B12 vodi tudi do večjega pojavljanja okužb pri prizadetih.

Katere so ranljive skupine?

Vegani imajo večje tveganje za pomanjkanje B12, saj njihova prehrana izključuje tako mesne izdelke kot tudi hranila živalskega izvora. Obdobje nosečnosti in laktacije pri veganih je še

posebej pomembno pri uživanju B12. Rastlinska prehrana ne vsebuje dovolj kobalamina za vzdrževanje zdravja.

Ljudje s perniciozno anemijo lahko trpijo zaradi pomanjkanja vitamina B12. Perniciozna anemija je avtoimunska bolezen. Bolniki s to boleznijo nimajo dovolj intrinzičnega faktorja (IF), ki je protein v želodcu, ki dovoljuje telesu, da se B12 absorbira.

Druge ranljive skupine so še bolniki z boleznimi tankega črevesa, ki ne morejo absorbirati dovolj B12. Nekatere raziskave so pokazale, da imajo ljudje s Chronovo boleznijo manjšo absorpcijo B12, vendar je dokazov za to premalo.

Gastritis, celiakija, in vnetne bolezni črevesa lahko vodijo do pomanjkanja, ker je absorpcija hranil znižana.

Pri alkoholikih je prav tako znižan nivo absorpcije B12 iz črevesa.

Posamezni sladkorni bolniki, ki imajo terapijo z metforminom, naj bi merili nivo B12 redno, saj le-ta znižuje absorpcijo tega vitamina v telesu.

Nadomestki vitamina B12

Nekateri ljudje imajo pomanjkljivo absorpcijo vitamina B12 iz črevesa po uživanju uravnotežene prehrane, zato uživajo nadomestke B12. To vključuje starejše, bolnike s perniciozno anemijo, bolnike z aklorhidrijo ali boleznimi črevesa.

Nadomestki se jemljejo skozi usta, ali pa tudi vbrizgajo v nos kot pršilo. Vendar

Projekt »Podaljševanje delovne aktivnosti in zmanjševanje odsotnosti z dela v KRZS – STAR-VITAL: Združeni ukrepi za vitalnost starejših delavcev«.

Naložbo financirata Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada ter Republika Slovenija, in sicer Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS. Naložba se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, v okviru 8. prednostne osi: »Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile«, 8.3. prednostne naložbe: »Aktivno in zdravo staranje«, 8.3.1. specifičnega cilja »Podaljševanje in izboljšanje delovne aktivnosti starejših, vključenih v ukrepe«.

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

pa pri pomanjkanju vitamina B12 oralna nadomestila niso vedno učinkovita, zato je večkrat potrebno injiciranje B12 v telo.

Vegani naj bi uživali nadomestke, še posebej v času nosečnosti in dojenja.

Stranski učinki

Stranski učinki pri uživanju kobalamina so zelo redki. Ne spada med strupene snovi.

V Nemčiji je bolnik po aplikaciji B12 dobil rozaceo (vrsta kožne bolezni). Poročali so tudi, da je kobalamin povzročil

akne pri nekaterih, ki so ga jemali v velikih količinah. Nadomestke odsvetujemo ljudem z boleznimi ledvic.

Cianokobalamin je oblika B12, ki se injicira v telo. Vsebuje sledi cianida, ki pa je strupen za telo. Prav zato se je pojavila skrb o strupenosti injiciranja B12. Vendar pa v naravi več sadja in zelenjave vsebuje sledi cianida v podobnih koncentracijah, pa se ne štejejo kot strupena živila.

SIMONA PERČIČ DR. MED.,
SPECIALIST JAVNEGA ZDRAVJA, NIJZ

SONCE + VAŠA STREHA = cenejša elektrika

Imate na voljo primerno in dovolj veliko streho, a **ne dovolj finančnih sredstev** za postavitev sončne elektrarne?

Oddajte v najem svojo streho

in si tudi tako zagotovite nižjo in stabilno ceno elektrike.

SONCE | Partner of SUNCONTRACT

Info: prodaja@sonce.com

www.sonce.com

Aktivnosti za ublažitev diskriminatornih razmerij bank do komitentov iz vrst upokojencev

Dokler so komitenti bank v Sloveniji poslovno aktivni ali ne presegajo starosti (za ene banke je 65 let, za druge 75 let), so dobrodošli tudi na področju pridobivanja potrošniških in drugih kreditov in imajo celo pravico do limita. Seveda morajo imeti ob vlogi za pridobitev takšnega kredita/limita tudi določene garancije, da kredit oziroma limit dobijo. Toda leto pred dopolnitvijo omenjenih starosti morajo kreditne obveze v celoti poplačati, prekinjena pa je tudi pogodba o odobritvi limita.

Bigstock

bonitet, ki jih nudijo ponudniki blaga ali storitev po pogodbi z Diners Clubom.

V prihodnjih mesecih bodo potekale operativne aktivnosti za utrditev sistema in odprave morebitnih težav pri izvajanju postopka. Verjamemo pa, da teh ne bo veliko, saj že obstajajo pozitivne izkušnje na terenu, doma v Sloveniji in v tujini.

Obrtniki in mali podjetniki smo vedno iskali rešitve za realne težave in za takšne težave, kot je opisana, ki upokojene ljudi v starosti dejansko poriva na stranski tir. Tudi to bomo uredili. Po svoje in z drugimi. Toda, zaničevalni prizvok do tega rojstnodnevnega darila bank pa kljub vsemu ostaja.

JOŽE ELSERČ, PREDSEDNIK DUPOS

Zares krasno rojstnodnevno darilo bančnega sistema, ki ti na ta način pove, da zanje nisi več zanimiv. To ni zares velik problem, vendar še vedno hudo diskriminatorno, za tiste upokojence, ki prejemajo razmeroma visoko pokojnino. Problem nastane za tiste z ekonomskega in socialnega dna oziroma z majhno pokojnino. Takšnih je med upokojenimi obrtnicami in obrtniki v Sloveniji veliko.

Društvo DUPOS, kot kolektivni član Zveze upokojencev Slovenije (ZDUS), smo raziskali možnosti oblikovanja ponudbe za naše člane preko pogodbe, ki jo ima zveza z Diners Clubom.

Obe instituciji sta oblikovali skupno ponudbo, ki bo predstavljena v posebni

zgibanki za potrebe vseh upokojencev v Sloveniji (približno 600 tisoč), torej tudi za naše člane. V njej bo prikazana možnost, **da z včlanitvijo v eno od upokojenskih organizacij**, ki so v sestavi ZDUS, upokojenec lahko prejme skupno plačilno kartico Diners Club, s katero na podlagi kritja lahko plačuje v Sloveniji in v tujini pri ponudnikih, ki imajo označeno mesto poslovanja z Diners Clubom, tudi na obroke do treh let, kadar bo posameznik to želel oziroma potreboval. Na ta način bodo tisti z najnižjimi dohodki veliko lažje prebrodili finančno krizo ob rešitvi za njih ključnega problema. Poleg tega bo imetnik te zelene skupne plačilne kartice deležen tudi vseh drugih

Vse upokojene obrtnike in male podjetnike vabimo, da se včlanijo v društvo DUPOS. Željo za včlanitev nam posredujte po e-pošti: **dupos.je@siol.net** in sporočite svoje kontaktne podatke (naslov, telefon, e-naslov), da vam pošljemo potrebno dokumentacijo. **Letna članarina ostaja enaka tudi za leto 2022, in sicer 10 evrov.**

Vljudno vabljeni v čim večjem številu! V članstvo vabimo tudi upokojene nekdanje funkcionarje zbornic, ki jim nudimo priložnost, da svoje obsežno znanje in izkušnje pri vodenju zborničnih enot uporabijo tudi za vodenje območnega odbora DUPOS v njihovem okolju.

Kako z vstopom na tuje borze do svežega kapitala z minimalnimi stroški?

V Sloveniji obstaja veliko start-up podjetij, ki so že uspešna in si želijo širitve na mednarodno področje, vendar nimajo pravega dostopa do svežega kapitala, hkrati pa želijo preiti v zrelo fazo. Za rešitev tega problema je mednarodno podjetje Listing Partners (LP) vstopilo na slovenski in širši balkanski trg, da pomaga inovativnim podjetjem financirati njihov razvoj ter izkoristiti potencial inovativnih rešitev.

LP je mednarodna ekipa strokovnjakov za kapitalske trge, ki ima uveljavljeno mednarodno prepoznavnost s plasiranjem zasebnih podjetij na

mednarodne javne trge. Sodelovanje z LP v zgodnji fazi procesa omogoča inovativnim podjetjem učinkovitejšo načrtovanje in izvajanje poslovnih ter tržnih ciljev in omogoča vodstvu, da se osredotoči na poslovanje, medtem ko LP poskrbi za povečanje kapitala, ki je potreben za širitev podjetja.

Pre-IPO je smiselno izvesti v točki, kjer podjetje prehaja iz osnovnega

start-upa v scale-up družbo, saj bo na ta način pre-IPO zelo privlačen tako za podjetje, ki potrebuje kapital, da bi izkoristilo komercialno priložnost, kot za vlagatelje, ki imajo transparentnost poslovanja v specifičnem projektu, ki ga financirajo.

S pomočjo našega unikatnega pristopa, dosegamo izjemne rezultate in skupaj s podjetjem, ki se je odločilo za tovrstni pristop, napravimo ustrezen pristop za doseg končnega cilja.

Za več informacij pišite na mi@listingpartners.lu oziroma preberite na www.listingpartners.lu.

Inštitut za delo pri Pravni fakulteti v Ljubljani; Društvo za delovno pravo in socialno varnost; Planet GV

v sodelovanju s Pravno fakulteto Univerze v Ljubljani in Inštitutom za delovna razmerja in socialno varnost PF v Mariboru

XXI. Dnevi delovnega prava in socialne varnosti

26. in 27. maj 2022, Kongresni center GH Bernardin Portorož

hibridna izvedba: z možnostjo neposrednega prenosa preko spleta

1. dan ČETRTEK, 26. maj

AKTUALNA VPRAŠANJA SISTEMA SOCIALNE VARNOSTI

doc. dr. Andraž Rangus Demografski trendi in medgeneracijska solidarnost v pokojninskem zavarovanju; **doc. dr. Luka Mišič** Sistemska analiza PKP ukrepov; **prof. dr. Grega Strban** Zavarovanje za dolgotrajno oskrbo – gradnik ali tujec v sistemu socialne varnosti?

Okrogla miza: **ZAKON O DOLGOTRAJNI OSKRBI – (NE)IZVEDLJIV V PRAKSI?**

Marijan Papež, generalni direktor ZPIZ; **doc. dr. Tatjana Mlakar**, generalna direktorica ZZZS; **doc. dr. Vera Grebenc**, Fakulteta za socialno delo UL; **mag. Barbara Kobal Tomc**, direktorica Inštituta RS za socialno varstvo; moderator **prof. dr. Grega Strban**

EVROPSKO DELOVNO IN SOCIALNO PRAVO TER NJEGOVA IMPLEMENTACIJA

prof. dr. Darja Senčur Peček Direktiva o varstvu živičgačev in predlog zakona o zaščiti prijaviteljev; **as. Sara Bagari** Direktiva o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja ter pravica zahtevati prožne ureditve dela; **izr. prof. dr. Barbara Kresal** Kaj prinaša predlog direktive EU o platformnem delu?; **as. Primož Rataj** Izbrana vprašanja povezovanja sistemov socialne varnosti v luči zaposlovanja delavcev iz držav EU in tretjih držav

2. dan PETEK, 27. maj

AKTUALNA VPRAŠANJA SISTEMA JAVNIH USLUŽBENCEV

prof. dr. Erik Kerševan Avtonomni in heteronomni akti po ZJU; **doc. dr. Etelka Korpič Horvat** Ali je delovnopравни položaj javnega uslužbenca bolj varovan kot delovnopравни položaj delavca; **Stefka Korade Purg** Uveljavljanje pravnega varstva javnih uslužbencev v državni upravi in občinah pri delodajalcu; **mag. Biserka Kogej Dmitrovič** Pregled sodne prakse na področju javnih uslužbencev

Okrogla miza: **KAKO DO UČINKOVITEJŠEGA SOCIALNEGA DIALOGA**

Lidija Jerkič, predsednica ZSSS; **Jakob Krištof Počivavšek**, predsednik KSS Pergam; **Peter Pogačar**, Ministrstvo za javno upravo; **Jože Smole**, generalni sekretar Združenja delodajalcev Slovenije; **Mitja Gorenšček**, izvršni direktor, Gospodarska zbornica Slovenije; **izr. prof. dr. Valentina Franca**, Fakulteta za upravo UL; moderatorica **dr. Katarina Kresal Šoltes**

IZBRANA VPRAŠANJA USTAVNOSODNE IN SODNE PRAKSE

doc. dr. Špelca Mežnar Cepljenje kot pogoj za opravljanje dela – nekatera odprta vprašanja; **Marijana Lubinič** Delovnopравни položaj poslovnih in vodilnih delavcev; **Samo Puppis** Prejemki javnih uslužbencev – novejša sodna praksa VSRS; **mag. Marijan Debelak** Novejša sodna praksa Vrhovnega sodišča v zvezi z denarnimi zahtevki

Prijave: Inštitut za delo pri Pravni fakulteti v Ljubljani
Poljanski nasip 2, Ljubljana; telefon: 01 420 31 64
e-pošta: inst.delo@pf.uni-lj.si; spletna stran: www.zdr.info

Prijave: Planet GV, d.o.o.
Likožarjeva ulica 3, Ljubljana; telefon: 01 309 44 35, faks: 01 309 44 45
e-pošta: ddpsv@planetgv.si; spletna stran: www.planetgv.si/ddpsv/

visio

ALOJZ KOVŠČA, PREDSEDNIK DRŽAVNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE

Ne le, da smo preživel, odrezali smo si tudi večji delež tržne pogače

V minulih dveh letih so se obrtniki in podjetniki soočali s številnimi izzivi. Velika večina je bila neposredno ali posredno povezana s posledicami koronavirusa. Mnogi, tudi predsednik Državnega sveta RS, so prepričani, da marsikatero podjetje v tem času ne bi preživel, če ne bi bilo državne pomoči. Z njim smo se pogovarjali tudi o delu državnega sveta med epidemijo in ukrepih za pomoč gospodarstvu.

Alojz Kovšca, predsednik Državnega sveta RS

med sabo, danes pa vsak tekmuje prav z vsakim ponudnikom storitev na svetu.

Če ljudje niso zadovoljni, če je kupna moč majhna in še če se to dogaja v izrednih razmerah, kot je epidemija Covid-19, ki je čez noč spremenila naše življenjske navade, izgublamo tisti najbolj stabilen in vitalen del družbe. Nekateri politiki so intelektualno kratkovidni. Ne vidijo, da kratkoročne zmage dolgoročno predstavljajo poraz za celotno družbo. Zelo sem zadovoljen, da večina v državnem svetu te stvari vidi in dojema. Skupaj se trudimo za Slovence narediti lažji, boljši in bolj optimističen jutri.»

Koliko in kako je bil DS vpet v pripravo interventnih ukrepov v času epidemije?

»Kot sama institucija ne veliko. Vendar pa kot rečeno v državnem svetu sedimo zastopniki različnih interesov. Državni svetniki in svetnice pa so bili kot zastopniki teh interesov skozi svoje stanovske organizacije precej vpeti. Kot predsednik sveta sem bil večkrat povabljen na različne forume, tudi tja, kjer nimam neposredne pristojnosti, da sem bil seznanjen s posameznimi rešitvami, povprašan za mnenje, ali bo državni svet kaj podprl ali ne, se obrtniki s čim strinjajo ali ne ...

Zaradi narave našega dela in pristojnosti pa smo imeli precej izpostavljenost

Državni svet je v začetku februarja na izredni seji obravnaval predlog odločilnega veta na Zakon o dopolnitvi Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju in Zakon o spremembah Zakona o delovnih razmerjih. Je bilo nape-to?

»Je, saj je v državnem svetu veliko različnih interesov. V ospredju pa niso politični. Nekateri pogosto gledajo na državo kot na družbeni eksperiment in poskušajo narediti čim slabše razmere,

da bi zase izvlekli čim boljše izhodišče za volitve. Razumem politična trenja med koalicijo in opozicijo, nikakor pa mi ni sprejemljivo, da nekdo zavestno poslabšuje življenje državljanov zato, da bi zmagal na volitvah. Obrtniki smo zelo občutljivi na to, kakšni so pogoji našega delovanja – iz dneva v dan. Vsak dan, ko izgubiš posel, ko utрпиš izgubo, pomeni en dan dela več, da to nadoknadiš, dni pa nimamo na voljo neomejeno. Trg je neizpros. Včasih smo tekmovali samo

vlogo. In sicer zato, ker je bilo usklajevanje ukrepov relativno dolgotrajno, formalno pa se jih je sprejemalo v kratkem časovnem roku. Državnemu svetu je pripadla nevhvalna vloga, da glasuje s »protiveti« za pospešitev uveljavitve zakona. Številni člani sveta so ob tem menili, da je uporaba »protiveta«, torej sklicevanje seje z namenom, da se veta ne sprejme, postavljanje vloge državnega sveta na glavo.

Težko torej rečem, da svetnice in svetniki niso sodelovali pri oblikovanju ukrepov, posamezne dele zakonov so obravnavale tudi komisije državnega sveta, kot institucija pa smo imeli res samo to zadnjo, v tem primeru za nas nevhvalno nalogo.«

Kako pomembna je bila v tem času pomoč gospodarstvu?

»Z eno nogo sem še vedno v gospodarstvu, saj imamo doma družinsko podjetje, z drugo pa v politiki. Menim, da gospodarstvo ne bi preživelo, če ne bi bilo teh pomoči. Vlada je imela na voljo malo možnih rešitev. Ena je bila tvegati z odprtjem dejavnosti in posledično z večjo stopnjo okuženosti, kar bi lahko sesulo zdravstveni sistem. Te odgovornosti si ni hotela naprtiti na glavo in tudi sam ne bi sprejel takega tveganja, ko gre za življenje ljudi.

Protikoronski ukrepi za gospodarstvo, ki jih je sprejela vlada, so po mojem mnenju ena najboljših praks v Evropi. To dokazuje dejstvo, da je slovensko gospodarstvo iz covidne krize izšlo ne samo nepoškodovano, ampak tudi veliko bolj konkurenčno kot marsikatero drugo gospodarstvo po Evropi. Naša podjetja so si v času covidnih razmer izborila nove pozicije na evropskem in svetovnem trgu, številna tuja močna gospodarstva pa so te pozicije izgubila.

Slovenija je velika zmagovalka covidne krize. Dobri ukrepi, pravočasni ukrepi in pogumno ravnanje oziroma njihovo dosledno spoštovanje. Ne samo, da smo preživeli, ampak smo si odrezali tudi večji delež tržne pogače, kot smo ga imeli prej.«

Torej primerni, zadostni in učinkoviti ukrepi?

»Ja. Predvsem me je navdušil kolektivni duh, ki je vladal v gospodarstvu. Se-

veda so se številne panoge počutile bolj prizadete kot druge, ampak na ravni stanovskih organizacij, kot so obrtna, gospodarska in trgovinska zbornica, je prevladal solidarni duh in ukrepi so bili podprti. To je omogočilo, da so bili ti ukrepi tudi v praksi učinkoviti. Če bi se omenjene organizacije uprle in medsebojno razdelile pod pretvezo, da ukrepi niso primerni za vse panoge in za vse člane, bi bila škoda lahko usodna. Dejstvo je, da v vsaki takšni situaciji nekdo pač plača višjo ceno, nekdo nižjo. Gledano z očmi iznad dogajanja lahko rečem, da je bila cena, ki smo jo plačali, precej nižja kot bi lahko bila. In to je dobro – dobro za vse.«

Kako ocenjujete vlogo OZS pri pripravi predlogov interventne zakonodaje?

»V času, ko se je covidna kriza pravzaprav začela, ko so se države začele zapirati in s sredstvi za zaščito ravnati zelo egoistično, se mi zdi, da je OZS odigrala zgodovinsko pomembno in vzorno vlogo. Takrat sem bil res ponosen, da sem član te zbornice. Najprej to, da smo mobilizirali vse obrtnike, ki so kakorkoli lahko prispevali z izdelavo zaščitnih mask in pri distribuciji, poleg tega zbornični sistem ni niti za trenutek zaprl vrat, prave, točne in hitre informacije so krožile med člani in državo, delili smo zaščitna sredstva – preprosto smo bili super organizirani. OZS je delovala po modelu civilne zaščite, solidarnost ji je bila ključna in to me navdaja s ponosom. Dokazali smo, da smo izredno dobro integriran sistem, ki se je predvsem samoorganiziral in bil v teh pogojih partner državi. Ne tako kot denimo šolski sistem, ki se je obesil na državo in zahteval vedno nova in podrobna navodila in nič, kar so dobili, ni bilo prav. Izrečena kritika se mi zdi na mestu, ker bi od tako velikega intelektualnega potenciala, kot je izobraževalni sistem, pričakoval, da bo pomagal iskati rešitve, pa jih ni. Bil je popolnoma ohromljen, izgubljen in neprilagojen. Kar nekaj pove o tem sistemu, se vam ne zdi? Na drugi strani, če pogledamo zbornični sistem, pa so zadeve tekale, kot da bi se na to že dolgo pripravljali. Kdor hoče, se zna in zmore organizirati.«

Glede na to, da ste aktivni tudi na OOO Bežigrad, ste najbrž imeli dovolj dober

vpogled v stanje. Kako so se obrtniki in podjetniki soočali s krizo?

»Različno. Za svoje družinsko podjetje, ukvarjamo se z urarstvom in imamo majhno picerijo, lahko povem, da smo se, ko je bilo urarstvo zaprto in ljudje niso mogli več v picerijo, v štirinajstih dneh preusmerili na pripravo in razvoz malic. Vozili smo jih tudi šest kilometrov daleč. Kdor je hotel iskati rešitve za preživetje, jih je našel. Kdor je samo čakal na pomoč, verjetno še danes kritizira, da ta pomoč ni bila pravočasna in dovolj obsejna.

Naša družina ni prosila in ni dobila niti centa državne pomoči. Delno je k temu botrovala tudi moja politična pozicija, saj si osebno ne dovolim očitkov, da sem kot predsednik državnega sveta spodbujal take ali drugačne rešitve za svojo korist. Sem pa ves čas podpiral vse rešitve, ki so gospodarstvenikom prinesle vsak nujno potreben cent, da so lahko obstali na trgu.

Po krizi že ugotavljamo, da so se potrošniške navade naših strank bistveno spremenile. Temu moramo prilagoditi svojo ponudbo blaga in storitev. Če smo se iz te krize kaj naučili, je to, da je prehod na digitalno gospodarstvo izredno pomemben. Ne samo prodaja na daljavo. Tudi poslovno dogovarjanje na daljavo in preko socialnih omrežij je lahko učinkovito ter ima mnoge prednosti. Menim, da tisti, ki tega še niso izkusili, morajo to čimprej storiti. Saj veste, priložnost zamujena ne vrne se nobena.

Naša družina se je v poslu med krizo naučila, da če se ne prilagodiš v tednu ali dveh, te ni več. Ta kriza je bila samo ena izmed številnih, ki bodo še sledile. Vojna v Ukrajini, zategovanja odnosov na področju svetovnega trga med Kitajsko ter ZDA in njenimi podporniki, bodo povzročili hitre spremembe cen različnih surovin in izdelkov. Vsakič znova bo treba poiskati svojo tržno nišo, vsakič znova se bo treba znajti in biti konkurenčen, ker bodo imeli pretresi zaradi konfliktov velik vpliv na prav vsako dejavnost, ki jo opravljajo obrtniki in podjetniki. Morali bomo biti še hitrejši, ne le boljši. Ne smemo čakati, da nas bo reševala država ali pa evropska sredstva. Postati bomo morali mojstri za vse, predvsem pa mojstri za hitre spremembe.«

EVA MIHELIČ

Komunikacija v družinskem podjetju

Komunikacija je temelj prav vsakega odnosa. Kako jasno znamo komunicirati z drugimi posamezniki, je odvisno od našega znanja, preteklih izkušenj, naših vrednot in namena, kaj pravzaprav želimo komunicirati. Prav v družinskih podjetjih je komunikacija še toliko bolj pomemben faktor uspešnega poslovanja ter upravljanja podjetja.

V vsakem družinskem podjetju imamo vsaj 3-fazno komuniciranje. Najprej je tu komunikacija med družinskimi člani. Se pravi osebna oziroma družinska komunikacija, ki je sama po sebi velikokrat zahtevna. Drugi tip je komuniciranje na relaciji vseh zaposlenih. Navzgor in navzdol po organizacijski strukturi podjetja. Ta komunikacija največkrat zajema izmenjavo informacij, ki so vezane na uspešno opravljanje vseh operativnih nalog zaposlenih. Tretja vrsta komunikacije je na relacijski ravni vseh lastnikov podjetja. Tudi če je uradno na papirju lastnik zgolj en sam. Pri lastniški komunikaciji so v ospredju področja, kot so finančna strategija, investicije, dolgoročno planiranje in razvoj podjetja. Brez jasne vizije se nobena lastniška strategija ne more izvajati uspešno.

Primer A

Predstavljajte si eno izmed številnih družinskih podjetij v Sloveniji. Naj bo to neko tipično srednje veliko podjetje z okoli 20 zaposlenimi. Trenutni lastnik je oče, ki želi v prihodnjih dveh letih oditi v zasluženi pokoj. V podjetju sta zaposlena dva sinova. Eden je odgovoren za

področje prodaje, drugi za tehnični del poslovanja. Oče bo lastništvo podjetja enakovredno razdelil med oba sinova.

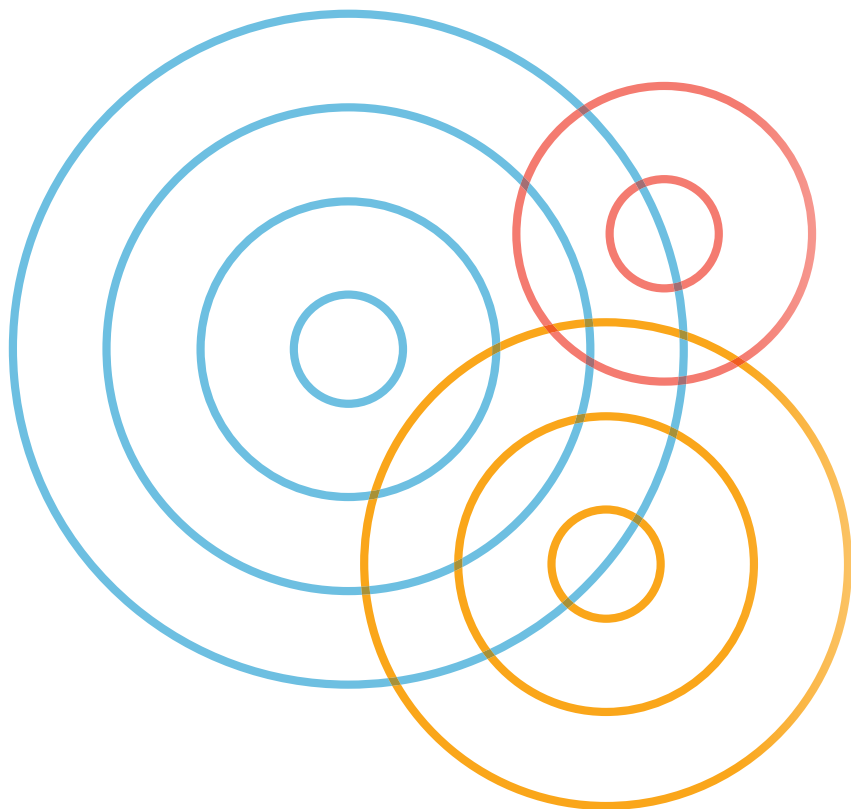
Na podlagi naših svetovanj vam lahko na kratko orišem, kako poteka njihova komunikacija. V vseh desetih letih, odkar vsi aktivno sodelujejo, niso nikdar skupaj zastavili vizije poslovanja podjetja. Posledično tega tudi svojim zaposlenim niso nikoli jasno predstavili. Oče je seveda imel svojo lastno vizijo. Po njegovih besedah konstantno v svojih mislih. To mu je v resnici predstavljalo izjemno težko breme. Vendar se tega na tak način ni zavedal, saj je menil, da je on kot lastnik podjetja odgovoren za uspeh in preživetje podjetja.

Največkrat so se o posameznih pomembnih področjih lastniškega odločanja pogovarjali na družinskih srečanjih zunaj poslovnih prostorov. Ali pa na kratko med vsem pomembnim delom, po navadi na hodniku med pisarno očeta in vodje prodaje (starejši sin). Lahko si predstavljate, da je imel, ko so prišli na posvet k našim svetovalcem, vsak posameznik svojo lastno predstavo o tem, kam in kako naj podjetje peljejo v prihodnost.

Prvo učinkovito orodje, ki so ga med procesom svetovanja sprejeli, je bilo redno lastniško srečanje. Vsaj enkrat na mesec se vsi trije skupaj usedejo in na sestanku v očetovi pisarni naglasijo najbolj bistvene točke lastniškega odločanja. Res je, da so še zdaj prisotni določeni izzivi pri njihovi medsebojni komunikaciji. Predvsem imajo drug z drugim včasih premalo potrpljenja in se velikokrat še vedno ne slišijo. Pri določenih tematikah, ki jim predstavljajo nelagodje in dejansko bolečino, jih pomanjkljiva komunikacija dejansko spravi v krč in se razrešitev izziva prestavi na poznejši datum. Seveda so vsi skupaj v procesu, kjer izjemnega napredka ni možno pričakovati čez noč. Na podlagi njihove pomanjkljive komunikacije iz preteklosti se bo lahko realni napredek ocenil šele v prihodnjih nekaj letih.

Primer B

Pri drugem družinskem podjetju, kjer so prav tako dejavni v tehnični stroki in imajo podobno število zaposlenih, gre za drugačen način napredka. Naj orišemo nekaj ključnih dejavnikov tega primera. Za naša svetovanja so se odločili oče,

mama in hčerka s svojim partnerjem, ki je že več kot deset let na ključnem položaju znotraj podjetja. Oče in mama se seveda počasi umikata in želita v prihodnjih nekaj letih v pokoj. Hčera in njen partner bosta prevzela vodenje podjetja in bosta kmalu tudi večinska lastnika. Imata svojo vizijo, kako želita v prihodnosti spremeniti in nadgraditi določene segmente poslovanja podjetja. Ko so prišli k nam, je bila največja ovira očetovo vmešavanje v najbolj bistvene lastniške odločitve. Seveda je na podlagi preteklih uspehov podjetja večina zaposlenih trenutno še na strani očeta in njegove vizije podjetja.

Na skupnih srečanjih, ki potekajo v prostorih našega svetovalnega podjetja, smo preko konstruktivne komunikacije najprej združili vizijo vseh lastnikov. Na podlagi nove vizije so lastniki nato zastavili novo izboljšano strukturo zaposlenih in začeli z optimizacijo delovnih procesov. Do določene mere, kjer za zdaj drastično ne spreminjajo svojih najboljših programov in storitev.

Poudariti je treba, da je bil oče kljub svojemu močnemu prepričanju, kako naj se vodi podjetje in kaj je po njegovi viziji pomembno za nadaljnjo uspešno

rast podjetja, pripravljen resnično slišati argumente in vizijo naslednikov. Čeprav je prihajalo do določenih nesoglasij in vročih trenutkov, ki so znotraj družinskih vezi velikokrat prisotni, je bil vsak posameznik na svoj način odprt predlogom z druge strani.

Sedaj so na točki, kjer se oče postopoma umika s pozicije vodenja podjetja. To vmesno obdobje je izjemnega pomena, saj je želja, da oče preko mentoriranja naslednikov preda čim več svojih bogatih izkušenj. Hkrati pa, da določene pomembne odločitve dejansko prepusti hčeri in njenemu partnerju. Pa tudi, če bosta v njegovih očeh morda kakšno priložnost izpustila ali naredila napako. Tudi v podjetništvu pride velikokrat do situacij, kjer želijo starši prekomerno zaščititi svoje naslednike. Čeprav se nas večina zaveda, da je bistven del življenja prav učenje na lastnih napakah.

Primerjava

Ob kratki primerjavi med obema primeroma lahko pridemo do nekaj ključnih ugotovitev.

1. V primeru B je vsekakor prisotna večja pripravljenost na spremembe kot

pri primeru A. To se kaže v pripravljenosti očeta primera B, da iskreno sliši argumente naslednikov in se na skupnih lastniških sestankih tudi aktivno angažira pri iskanju rešitev. Medtem ko oče primera A še vedno preveč poudarja svoj lasten prav in na globlji ravni v resnici še ni pripravljen izpustiti nadzora in vodenja podjetja.

2. V primeru A je njihova skupna komunikacija na slabši ravni kot pri primeru B. To se kaže, koliko časa so vsi udeleženi pripravljeni investirati v skupne in redne lastniške sestanke. V primeru A se jim lastniški sestanki zdijo še vedno bolj pod prisilo in še niso ponotranjili tega načina za dobro razreševanje njihove pomanjkljive komunikacije.

3. V primeru B bo sedaj lažje prišlo do jasnega komuniciranja vsem zaposlenim podjetja o prihodnji lastniški viziji poslovanja. Najprej je potrebna enotna vizija naslednikov (prevzemnikov), ki je vsaj do določene mere skladna z vizijo trenutnih lastnikov (oče in mama), da se ta vizija lahko nato jasno predstavi prav vsem zaposlenim. Pri primeru A bo potrebno še kar precej usklajevanja lastnika (očeta) in obeh naslednikov (sinova), da bodo do zadovoljive mere poenoteni pri ključnih vprašanjih o prihodnosti podjetja. Šele nato lahko to usklajeno vizijo predstavijo zaposlenim podjetja.

Zaključek

Iz obeh opisanih primerov je razvidno, kako lahko dobra komunikacija bistveno olajša prihodnje uspešno poslovanje podjetja. Kako pomembna je pravzaprav iskrena pripravljenost na spremembe, ki se ob prenašanju odgovornosti in lastništva vedno pojavijo. Kot smo vsi že velikokrat slišali: Spremembe so edina stalnica v življenju.

Naše notranje doživljanje sprememb je tudi faktor, na katerega dejansko lahko vplivamo. Koliko smo pripravljeni drug drugega poslušati in resnično slišati ter upoštevati, se vedno znova kaže kot poligon naše osebne rasti in napredka. Komunikacija pa je kot vezivno tkivo, ki vse to povezuje.

JURE BIZJAK, SVETOVALEC
LIGHT, D. O. O., PODJETNIŠKO
SVETOVANJE Z LUBEZNIJO

ZDRAVKO POČIVALŠEK, MINISTER ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Malo gospodarstvo naj izkoristi vse možnosti, ki jih ponujata država in Evropska unija

Vlada Republike Slovenije je v desetih protikoronskih paketih samo gospodarstvu namenila okoli 2,3 milijarde evrov, samo letos pa mu bo samo iz Načrta za okrevanje in odpornost in obstoječe kohezijske ovojnice na voljo skoraj 647 milijonov evrov finančnih spodbud. O tem, kdaj in na kakšen način bodo podjetja lahko prišla do spodbud, smo se pogovarjali z ministrom Zdravkom Počivalškom.

Zdravko Počivalšek, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo (foto: STA/Tejčič)

evrov, od tega 1 milijardo evrov samo za turizem. Poleg tega je ministrstvo lani gospodarstvu ponudilo 616 milijonov evrov razvojnih sredstev preko razpisov, predvsem likvidnostnih. Rezultat je visoka gospodarska rast – Statistični urad je lansko rast BDP ocenil na 8,1 % rast. Poleg tega imamo rekordno visoko zaposlenost.

Našo ekonomijo smo ohranili v dobri kondiciji in to je temelj, na katerem lahko gradimo naprej. Za obdobje, ki prihaja, bodo ključne investicije podjetij v uvajanje naprednejših strojev, opreme in orodij. Poleg tega so tudi vlaganja v digitalizacijo poslovnih procesov ter v raziskave in razvoj pomembna pri doseganju višje produktivnosti in konkurenčnosti slovenskih podjetij. Do leta 2029 bo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodarstvu ponudilo več kot dve milijardi evrov razvojnih spodbud iz različnih virov financiranja, torej iz naslova kohezijskih sredstev, sredstev Načrta za okrevanje in odpornost, sredstev Sklada za pravični prehod ter integralnih sredstev države.

Če se osredotočimo samo na leto 2022, bomo gospodarstvu namenili skoraj 647 milijonov evrov finančnih spodbud iz Načrta za okrevanje in odpornost in

obstoječe kohezijske ovojnice, vključno iz sklada ReactEU, v to številko pa niso vključene spodbude iz evropskih strukturnih skladov ter sklada za pravični prehod za obdobje 2021–2027. Tu lahko računamo še na dodatna finančna sredstva za gospodarstvo, glede katerih pa se Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko še usklajuje z Evropsko komisijo.

Za katere dejavnosti bo na voljo največ spodbud in kdaj?

»Z letošnjimi spodbudami želimo v gospodarstvu intenzivno spodbuditi investicijski cikel za zeleni in digitalni prehod. V primerjavi z lanskim letom bo letos ministrstvo ponudilo gospodarstvu skoraj še enkrat več nepovratnih sredstev. Z ukrepi bo ministrstvo podprlo več področij – največ bo namenilo za razvoj turizma, 141,1 milijona evrov, kar predstavlja 22 % vseh sredstev, podjetništvu in internacionalizaciji 117,3 milijona evrov, kar je dodatna petina sredstev, raziskavam, razvoju in inovacijam 107,5 milijona evrov ter investicijam za večjo produktivnost 88,5 milijona evrov. Sledijo področja regionalnega razvoja, ki mu bomo namenili 76 milijonov evrov, pa digitalizacija s 56,5 milijona evrov, lesno predelovalni industrij z 29,6 milijona evrov. Za energetske učinkovitost ter krožno gospodarstvo bomo na-

Gospodarstvo je bilo v zadnjem obdobju soočeno s številnimi izzivi. Prihaja obdobje okrevanja. Kakšno podporo lahko pričakuje z državne strani?

»S ponosom lahko povem, da je naše gospodarstvo danes močnejše in bolj robustno kot pred krizo. Praktično čez noč se je moralo prilagoditi novim razmeram na trgu in uspešno je vzdržalo vse pritiske. Vlada Republike Slovenije je v desetih protikoronskih paketih samo gospodarstvu namenila okoli 2,3 milijarde

menili nekaj manj kot 28 milijonov evrov, dodatna 2,4 milijona evrov pa še urbanemu razvoju.

Objavljeni so že prvi štirje javni razpisi iz svežnja javnih razpisov našega ministrstva. Med njimi Javni razpis za sofinanciranje raziskovalno-razvojnih projektov, v okviru katerega namenimo 45 milijonov evrov za projekte na področju prehoda na krožno gospodarstvo, ki jih bodo lahko izvajali konzorciji največ treh podjetij, ne glede na velikost podjetja. Objavljen je tudi že javni razpis Eurostars 3 za leto 2022, v okviru katerega namenimo milijon evrov za inovativna mala in srednje velika podjetja. Razpisali smo 10 milijonov evrov za sofinanciranje vlaganj v javno in skupno turistično infrastrukturo in naravne znamenitosti v turističnih destinacijah ter 18 milijonov evrov za podporo inovativnim ekosistemom ekonomsko-poslovne infrastrukture.«

Večkrat smo v preteklosti lahko slišali, da so številni razpisi preveč izključujoči. Bodo spodbude dostopne vsem, ki jih bodo potrebovali?

»Vedeti morate, da se moramo pri javnih razpisih držati pravil državnih pomoči. Veliko pogojev in zahtev za dodelitev razvojnih spodbud je določenih že na ravni zakonodaje Evropske unije, spoštovati jih morajo vse države članice. Dejstvo je tudi, da znotraj razpisov podpiramo najbolj kakovostne projekte, kar pomeni, da morajo vloge priti tudi skozi sito meril. Upam si trditi, da je sredstev v teh letih dovolj, da lahko podpremo tiste z najbolj jasno strategijo svojega razvoja.«

Kako pomembno bo vprašanje digitalizacije? Predvsem za najmanjše gospodarske subjekte.

»Digitalizacija je v tem času nujna. Omogoča namreč stroškovno finančne, kadrovske in časovne prihranke, kar omogoči večjo produktivnost in s tem konkurenčnost podjetij. S pomočjo digitalizacije lahko podjetja tudi bolj natančno pristopijo k izdelavi produktov in ubirajo bolj kreativne pristope pri ponujanju rešitev. Tretja prednost digitalizacije je vsekakor večje vključevanje končnih potrošnikov in tudi učinkovitejše sodelovanje med partnerji v celotni verigi vrednosti, torej med

dobavitelji in kupci. Na ta način podjetja in organizacije tudi učinkoviteje obdelujejo podatke ter s tem tudi zmanjšujejo uporabo vhodnih materialov, surovin in energije ter zmanjšujejo potratnost in vpliv poslovanja na okolje. To vse so več kot prepričljivi in tehtni razlogi, da tudi manjši gospodarski subjekti konstantno vlagajo v digitalizacijo svojih procesov.«

Kje so po vašem mnenju priložnosti slovenskega malega gospodarstva, ki jih velja izkoristiti v prihodnjih letih?

»Pri identifikaciji ključnih izzivov, s katerimi se srečujejo obrtniki in mali podjetniki, smo prišli do zaključka, da jih najbolj pestijo pomanjkanje delovne sile, birokratske ovire, nelojalna konkurenca in pomanjkanje ugodnih virov za financiranje. Uporabil bom že velikokrat izrečeno dejstvo, da je malo gospodarstvo hrbtenica slovenskega gospodarstva. Zato si je upravičeno prislužilo tolikšno pozornost države – tudi v času ekonomske krize zaradi epidemije covid-19, o čemer sva že govorila.

Na ministrstvu smo prav tako pregledali Zahteve slovenske obrti in podjetništva 2021, zato se bomo v kratkem z vodstvom OZS sestali in proučili, kaj lahko naredimo na kratek in kaj na daljši rok. Prav tu so priložnosti za odpravo administrativnih ovir, ki pa jih poskušamo odpravljati tudi s pomočjo Strateškega sveta za debirokratizacijo, ki prek Zakona o debirokratizaciji ustvarja ugodnejše poslovno okolje. Tudi za malo gospodarstvo vidim veliko priložnosti na področju digitalnega in zelenega prehoda ter večjega investiranja v podjetjih.

To so tudi tri ključna področja, kamor bomo usmerjali sredstva Načrta za okrevanje in odpornost ter Programa kohezijske politike 2021–2027. Zato menim, da je treba spodbuditi malo gospodarstvo, da izkoristi vse možnosti, ki jih ponujata država in Evropska unija, ter poskrbi za še bolj konkurenčen položaj.«

Kako ocenjujete sodelovanje med vašim ministrstvom in OZS? Je to praksa, ki vodi do izboljšav podjetniškega okolja v Sloveniji?

»Sodelovanje države in gospodarstva je nedvomno nujno za izboljšave in pono-

sen sem, da imamo z vsemi zbornicami in združenji tako korekten odnos. Formalno smo povezani v okviru Strateškega sveta za konkurenčno in stabilno poslovno okolje, v okviru katerega se redno srečujemo in predebatiramo vse odprte zadeve.

So pomemben partner v smislu vsebinskih predlogov, pridobivanja informacij s terena in ne nazadnje tudi nastavljanja ogledala našemu delu. Še posebej to velja za OZS, kjer se sodelovanje ne konča na načelni ravni, tesno sodelujemo tako z vodstvi kot s strokovnimi sodelavci na ministrstvu in tudi v organih v sestavi in izvajalskih institucijah. To sodelovanje se je še poglobilo v času ekonomske krize zaradi epidemije covid-19, saj smo praktično vse ukrepe načrtovali skupaj. Želim si želim, da bi dobro sodelovanje, ki smo ga zastavili, nadaljevali tudi v prihodnje.«

Kako bo rusko-ukrajinska kriza vplivala na slovenska podjetja in kaj lahko naredi država, da ublaži negativne vplive te krize na našo ekonomijo?

»Z zaskrbljenostjo spremljamo razmere v Ukrajini. Slovenska podjetja, ki pomembno poslujejo v Rusiji in Ukrajini, smo že pred časom opozorili, da naj se ustrezno pripravijo na nastalo krizo in težave, ki bi lahko s tem nastale za poslovanje, in verjamem, da ta podjetja iščejo alternative za omenjena dva trga. Na splošno ocenjujemo, da bi zaradi ukrajinske krize lahko prišlo do upada izvoza podjetij, ki delujejo na teh trgih, do okrnjenega ali celo onemogočenega poslovanja podjetij, ki imajo na teh trgih svoje poslovalnice, pričakujemo lahko tudi več težav s transportom in z zavarovanjem poslov, ki se izvajajo v tujini.

V Vladi RS se zavedamo, da sankcije, ki jih sprejemamo države v medsebojnem dogovoru med zaveznicami, pomembno vplivajo tudi na naša gospodarstva, vendar so te nujen korak v prizadevanju za uveljavitev miru in demokracije. Z njimi želimo preprečiti stopnjevanje nasilja in prevlado razuma tako v Evropi kot širše v svetu. Vsekakor pa bomo podjetjem, ki jih bodo prizadeli restriktivni ukrepi oz. sankcije proti Putinovemu režimu, v okviru vlade tudi pomagali.«

EVA MIHELIČ

POSLOVNI
PAKETI
- 50 %*
za obstoječe in
nove naročnike

MI USTVARIMO PRIHRANKE. VI USTVARITE POSEL.

USTVARITE POSEL

Mali podjetniki ste gibalno slovenskega gospodarstva. Resnični ustvarjalci, ki se vsakodnevno spoprijemate z nešteto izzivi na svoji poslovni poti. Neskončni sestanki in stotine kilometrov službenih poti konec meseca ne štejejo, šteje le tisto, kar ustvarite, spremenite in nadgradite. To plača račune, to vas navdaja s ponosom in vas morda pripelje korak bližje sanjam.

Pri vas štejejo dejanja. Predvsem tista, s katerimi lahko ustvarite več in bolje. Posvetite se jim, mi pa bomo poiskali najboljše rešitve za učinkovitejšo in uspešnejšo poslovanje po vaši meri.

MI USTVARIMO RAZMERE, VI USTVARITE MOJSTROVINO

Prizadevamo si ustvariti najboljše razmere za delovanje vašega podjetja, ne glede na vrsto vašega dela. Poskrbimo za vse. Za vas, ki delate od doma. Za vas obrtnike na terenu. Za vas v manjših pisarnah. Za vas kmetovalce. Za vas v storitvenih dejavnostih. Pustite nam, da ustvarimo idealne razmere, vi pa ustvarite mojstrovino.

USTVARITE NOVE PRILOŽNOSTI

V dobi digitalizacije in nenehnega tehnološkega napredka se ves čas pojavljajo novi podjetniški izzivi. Z njimi pa nove priložnosti za vas, male podjetnike in obrtnike, da ustvarite nekaj novega in nadgradite svoje poslovanje. Prepustite nam, da vas spoznamo in opremimo s tehnološkimi novostmi, ki vas bodo popeljale dlje v poslovnem svetu in vam omogočale, da ustvarite več.

USTVARITE NAJBOLJŠE POVEZAVE

Posvetite se tistemu, kar šteje – dejanjem, mi pa bomo poskrbeli za optimalne razmere za ustvarjanje najboljših povezav. Telekom Slovenije zagotavlja pakete po vaši meri v najhitrejšem in najboljšem omrežju**. Izberite med storitvami, ki jih potrebujete za uspešno poslovanje in ostanite povezani s svojimi strankami. Mi ustvarimo razmere, vi ustvarite povezave.

USTVARITE PAMETNO IN VARNO DELOVNO OKOLJE

Za uspešno delovanje vašega podjetja je ključnega pomena tudi varno in zanesljivo delovno okolje. Prizadevamo si, da vaši delovni procesi tečejo nemoteno in preprosto. Zato vam omogočamo brezhibno IT-podporo in različna orodja za poslovno-informacijski sistem. Da bo vaš sistem deloval varno, pa vam ponujamo vrhunske varnostne storitve.

MI USTVARIMO PRIHRANKE, VI USTVARITE POSEL

Posvetite se profesionalnemu delovanju svojega podjetja. Ustvarite ponos. Ustvarite veselje do dela. Ustvarite sanje, saj zanje živite.

Zaslužite si. Zato si že zdaj priskrbite poslovne pakete z najhitrejšim internetom, poslovno IP-telefonijo, televizijo in IKT-storitvami. Zdaj še ceneje, saj vam ponujamo **4 mesece s 50 % popusta za nove in obstoječe naročnike.**

Vi ustvarite posel, vse drugo uredimo mi – vaš Telekom Slovenije.

080 70 70 prodajna mesta [telekom.si/podjetniki](https://www.telekom.si/podjetniki)

TelekomSlovenije

*Novi in obstoječi naročniki fiksnih poslovnih paketov, ki so hkrati naročniki izbranih mobilnih paketov in sklenejo naročniško razmerje z vezavo za 24 mesecev, prve 4 mesece za izbrani fikсни poslovni paket plačujejo 50 % nižjo mesečno naročnino. Po pretečenih 4 mesecih se začne zaračunavati redna mesečna naročnina paketa po veljavnem ceniku. Ta akcijska ponudba se izključuje z ostalimi akcijskimi ponodbami, razen s tistimi, kjer je to posebej navedeno. Več informacij je v prodajni ponudbi fiksnih poslovnih paketov na www.telekom.si, v Telekomovem centru, na pooblaščenem prodajnem mestu ali pokličite 080 70 70 oz. pišite na poslovni@telekom.si. Telekom Slovenije, d.d., Ljubljana.

**Vir: Valicon, B2B Brand Monitor Telekom Slovenije, november 2021.

OBRTNIKOV SVETOVALEC

priloga Obrtnika podjetnika,
Marec 2022

SVETOVALNI CENTER OZS

Svetovalni center OZS:

- 👍 Telefon: 01 58 30 553
- 👍 Faks: 01 58 30 583
- 👍 Elektronska pošta: svetovanje@ozs.si
- 👍 Internet: www.svetovanje.si
- 👍 Osebni obiski na naslovu Celovška 71,
1000 Ljubljana (po predhodni najavi)

Vsebina marčnega Svetovalca:

- ▶ Kaj storiti z elektronskim poštnim predalom po odhodu zaposlenega?
- ▶ Davčni obračun za leto 2021
- ▶ Do konca meseca marca 2022 je treba delavce pisno obvestiti o odmeri letnega dopusta
- ▶ Upravičenci do poklicne rehabilitacije in možni načini izvajanja poklicne rehabilitacije
- ▶ Opravljanje čezmejnih storitev samostojnih podjetnikov v tujini za slovenskega naročnika
- ▶ Elektronski račun v sistemu DDV
- ▶ Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah
- ▶ Prispevki za socialno varnost
- ▶ Povračilo stroškov

Jasmina Malnar Molek
davčna svetovalka - specialistka:
Davčni obračun
za leto 2021

Dušan Bavec
specialist za delovno pravo in
pravo socialne varnosti:

**Obvestila o odmeri letnega
dopusta do konca marca**

**Tamara
Starič Petrovič,**
vodja Svetovalnega
centra

Kaj storiti z elektronskim poštnim predalom po odhodu zaposlenega?

Poslovanje po elektronski pošti je postalo nepogrešljiv del našega vsakdanjika (z izjemo morda dejavnosti, kjer komunikacija s strankami poteka praviloma ob neposrednem osebnem stiku). Posledično je tudi čedalje več delovnih mest vezanih na vzpostavljane službenih e-poštnih naslovov zaposlenih. Delodajalci v takšnih primerih lahko izberejo bodisi, da delavec uporablja neki splošni e-poštni naslov (na primer nabava@podjetje.si), konkreten e-poštni naslov (na primer ime.priimek@podjetje.si) ali kombinacijo obojega (torej tako, da zaposleni uporablja splošni in konkretni e-poštni naslov). Ker pa e-poštni naslov, ki je sestavljen iz imena in priimka osebe (pa tudi samo priimka ali samo imena osebe, če je s tem oseba dovolj določljiva), predstavlja osebni podatek te osebe (čeprav gre za službeni e-poštni naslov), morajo biti delodajalci še toliko bolj pozorni pri urejanju medsebojnih pravic in obveznosti z delavci glede uporabe takšnih e-poštnih naslovov. To toliko bolj velja za čas, ko delavcu delovno razmerje preneha.

V nadaljevanju si bomo ogledali, na kaj morajo biti delodajalci pozorni, ko preneha delovno razmerje z delavcem oziroma še pred samim odhodom delavca, ki je uporabljal e-poštni naslov, ki bi ga lahko hkrati opredelili kot osebni podatek zaposlenega.

Kaj sploh pravo varuje?

Na splošno lahko ugotovimo, da pravo z vidika varstva osebnih podatkov v okviru komunikacije prek e-pošte varuje predvsem t. i. prometne podatke (e-naslove pošiljateljev in prejemnikov; datum in čas pošiljanja in prejema e-sporočila; zadevo e-sporočila in druge tehnične podatke v povezavi z e-sporočilom – priponka, velikost itd.). Sama vsebina e-pošte je varovana z vidika zasebnosti – v okviru določb o kršitvi tajnosti občil iz 139. člena Kazenskega zakonika oziroma določb o zahtevi za prenehanje kršitve osebnostnih pravic iz 134. člena Obligacijskega zakonika.¹

Ni sporno, da ima delodajalec pravico do oblasti nad svojimi

sredstvi (vključno z e-poštnimi predali) in s tem tudi pravico, da nadzira, ali so sredstva (tj. službeni e-poštni naslovi) uporabljena v skladu z namenom, za katerega so bila zaposlenemu dana v uporabo. Vendar je hkrati nesporno tudi dejstvo, da ima delavec na podlagi 46. člena *Zakona o delovnih razmerjih*² pravico do spoštovanja svoje zasebnosti³, na podlagi 48. člena ZDR-1⁴ pa tudi pravico do varstva osebnih podatkov. Pravica do tajnosti zasebnega komuniciranja prek e-pošte pa je prav tako ustavno varovana kategorija, saj je njeno varstvo zagotovljeno v 37. členu Ustave RS.

Pa čeprav naj bi bil službeni e-naslov uporabljan samo v službene namene, je v praksi takšno pričakovanje nerealno. Zato je vedno treba računati s tem, da na e-poštni naslov zaposlenega prihajajo tudi e-sporočila, ki presegajo okvir službe in padejo v zasebno sfero zaposlenega. Ravno tako je treba upoštevati, da osebne podatke v e-predalu zaposlenega ne predstavljajo samo njegovi osebni podatki in zasebna komunikacija, temveč tudi osebni podatki in zasebna sporočila drugih oseb.

Službeni e-poštni naslov po prenehanju zaposlitve

Ne glede na način prenehanja delovnega razmerja (torej, ne glede na to, ali je odpoved dal delavec, ali pa delodajalec oziroma ali je šlo za sporazumno razvezo delovnega razmerja), je nujno urediti razmerja, ki zadevajo uporabo službenega e-poštnega naslova in službenega e-predala, ki ga je uporabljal zaposleni.

Velikokrat delodajalci uporabijo pristop, da ohranijo (vsaj za nekaj časa) e-poštni naslov nekdanjega zaposlenega aktivnega, vklopijo pa funkcijo avtomatskega posredovanja tam prejete e-pošte na e-poštni naslov katerega izmed trenutno zaposlenih (na primer direktorja, vodje, nadomestnega delavca itn.) ali pa na splošni e-poštni naslov podjetja. Pa čeprav je takšen pristop ekonomičen in navidežno rešuje težavo z morebitnim spregledom pomembnega e-sporočila, je pravzaprav neskladen z zakonodajo.

Kot omenjeno zgoraj, se osebni podatki delavcev lahko zbirajo, obdelujejo, uporabljajo in posredujejo tretjim osebam samo, če je to določeno z ZDR-1 ali drugim zakonom ali če je to potrebno zaradi uresničevanja pravic in obveznosti iz delovnega razmerja ali v zvezi z delovnim razmerjem. Ko delovno razmerje preneha, s tem preneha tudi pravna podlaga za obdelovanje e-poštnega naslova zaposlenega, ki predstavlja njegov osebni podatek. Zato je po odhodu delavca nujno tudi deaktivirati e-poštni naslov delavca. Lahko se hkrati z deaktivacijo e-poštnega naslova vklopi avtomatski odzivnik za e-sporočila, prejeta na ta e-poštni naslov, ki pošiljatelja (oziroma prejemnika avtomatskega sporočila) obvešča, da je bil e-poštni naslov konkretnega delavca deaktiviran in kam naj pošlje svoje sporočilo, namenjeno podjetju.

Dostop do e-poštnega predala po odhodu zaposlenega

Glede na zgoraj napisano in dejstvo, da je e-poštni predal delavca varovan tako z vidika osebnih podatkov kot z vidika zasebnosti (v obeh primerih te osebe in drugih oseb, s katerimi je imetnik predala komuniciral), se postavi tudi vprašanje, kako je z dostopom drugih oseb iz podjetja do e-sporočil v e-poštnem predalu zaposlenega po njegovem odhodu iz podjetja. Torej, ali smemo po odhodu zaposlenega brskati po e-predalu in dostopati do e-sporočil

čil, ki jih je nekdanji zaposleni izmenjeval z drugimi?

Odgovor je praviloma ne. Številni bodo verjetno na tem mestu pomislili: »Pa saj smo v pogodbi o zaposlitvi zapisali, da se službena oprema in sredstva lahko uporabljajo samo v službene namene. Torej, vsa e-sporočila, ki so v e-poštnem predalu, so pa ja službena oziroma zadevajo poslovno komunikacijo in ima delodajalec pravico do dostopa.« Do določene mere pomislek drži. E-sporočila, ki jih je ta zaposleni pošiljal v okviru opravljanja dela, lahko vsebujejo poslovno dokumentacijo in je v tem delu podjetje povsem upravičeno zahtevati dostop do takšnih podatkov (ne glede na osebne podatke, ki so tudi del take dokumentacije). Pa kljub temu, brskanje po e-predalu zaposlenega praviloma ni dovoljeno.

In kako torej rešiti tako zagato oziroma kako zagotoviti, da se spoštuje pravica delavca do zasebnosti in varstva osebnih podatkov po eni strani in pravica podjetja, da zakonito uporablja lastno poslovno komunikacijo oziroma dokumentacijo?

Informacijski pooblaščenec predlaga, da se v takšnih primerih zaposlenemu pred odhodom omogoči pregled e-poštnega predala in sortiranje e-pošte. Informacijski pooblaščenec svetuje, da se zaposlenemu določi razumni rok, da pošto, ki vsebuje zasebne podatke, izbriše iz službene opreme oziroma prenese na lastni medij (na primer USB-ključ). Vso drugo pošto, torej službeno e-pošto, ki bo predmet nadaljnje obdelave oziroma nadaljnjih aktivnosti, in tisto, ki vsebuje poslovno dokumentacijo, pa naj zaposleni prenese v neki poštni predal podjetja, iz katerega se bo potem dostopalo do e-pošte (na primer splošni poštni predal info@podjetje.si). Sam e-poštni predal, ki ga je delavec uporabljal, pa se mora deaktivirati (blokirati, arhivirati).

Nadalje Informacijski pooblaščenec delodajalcem svetuje, da na koncu postopka delavec podpiše izjavo, da je iz službenih naprav izbrisal oziroma kako drugače odstranil komunikacijo zasebne narave. Takšna izjava pa se nato lahko priloži primopredajnemu zapisniku ob vračilu službene opreme (na primer službenega mobilnega telefona, računalnika itn.).⁵

Če obstaja bojazen, da bi delavec ob brisanju oziroma prenosu zasebnih e-sporočil zlorabil kakšne podatke, ki so poslovna skrivnost podjetja oziroma so kako drugače varovani, je ena izmed rešitev, da se prenos oziroma izbris e-sporočil izvede komisijsko (na primer tako, da je zagotovljena prisotnost katerega izmed vodilnih delavcev, odvetnika podjetja ipd.). Sama sestava komisije ni zakonsko predpisana (niti tak način izbrisa oziroma prenosa zasebne e-pošte ni zakonsko urejen), zato nekih konkretnih pravil postopanja v teh primerih ni. Informacijski pooblaščenec pa v vsakem primeru svetuje, da je prisoten kakšen strokovnjak informacijske tehnologije, ki bo poskrbel, da so podatki dejansko izbrisani iz sistema.⁶

Kaj pa v primeru, da se delavec ne strinja s takšnim načinom izvedbe brisanja oziroma prenosa zasebne pošte oziroma kaj v primeru, če se delavec in komisija ne strinjata o naravi določene e-pošte? Žal, če ne pride do strinjanja med strankama glede delovanja, oblikovanja in postopanja komisije ali nesoglasij glede narave podatkov, da je edina možnost, da se zadeva razreši po sodni poti.⁷

Priporočilo delodajalcem

V izogib temu, da bi zadeve glede osebnih podatkov in zasebnosti delavcev reševali šele ob odhodu delavca, je smiselno, da delodajal-

ci sprejmejo interni akt, s katerim bi predpisali postopke in ukrepe za zavarovanje osebnih podatkov znotraj delovnega razmerja (na primer Pravilnik o varnosti oziroma Pravilnik glede uporabe službene elektronske pošte). Ta akt naj tudi določi, kaj se zgodi z neaktivnimi predali elektronske pošte nekdanjih zaposlenih (na primer vsebina se ali izbriše ali pa se arhivira/blokira). Lahko se v aktu uredijo tudi vprašanja postopka sortiranja e-pošte ob odhodu delavca (sestava komisije, potek postopka, rok za ureditev zadeve itn.).

¹ Mnenje Informacijskega pooblaščenca št. 0712-1/2019/1648, 11. julij 2019.

² Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 119/21 – ZČmIS-A in 202/21 – odl. US; »ZDR-1«.

³ 46. člen ZDR-1: Delodajalec mora varovati in spoštovati delavčevo osebnost ter upoštevati in ščititi delavčevo zasebnost.

⁴ 48. člen ZDR-1:

(1) Osebnosti podatki delavcev se lahko zbirajo, obdelujejo, uporabljajo in posredujejo tretjim osebam samo, če je to določeno s tem ali drugim zakonom ali če je to potrebno zaradi uresničevanja pravic in obveznosti iz delovnega razmerja ali v zvezi z delovnim razmerjem.

(2) Osebnosti podatke delavcev lahko zbira, obdeluje, uporablja in posreduje tretjim osebam samo delodajalec ali delavec, ki ga delodajalec za to posebej pooblasti.

(3) Osebnosti podatki delavcev, za zbiranje katerih ne obstoji več zakonska podlaga, se morajo takoj zbrisati in prenehati uporabljati.

(4) Določbe prejšnjih odstavkov se uporabljajo tudi za osebne podatke kandidatov.

⁵ Smernice Informacijskega pooblaščenca: Varstvo osebnih podatkov v delovnih razmerjih, https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/smernice/Smernice_-_Varstvo_OP_v_delovnih_razmerjih_verzija_1.1_koncn.pdf; dostop dne 16. 2. 2022.

⁶ Mnenje Informacijskega pooblaščenca, št. 07121-1/2021/1492, 20. avgust 2021.

⁷ Ibid.

**Jasmina
Malnar Molek,**
davčna svetovalka -
specialistka

Davčni obračun za leto 2021

Zavezanci

Davčni obračun sestavijo gospodarske družbe, ki dosegajo dohodek po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb¹ in samostojni podjetniki, ki dosegajo dohodek iz naslova opravljanja dejavnosti po Zakonu o dohodnini². Zavezanci oddajo davčni obračun elektronsko preko sistema eDavki, neposredno z direktnim vnosom

postavk oziroma z uvozom tehnično ustrezne datoteke, če jim računovodski program pripravo le-te omogoča.

Rok za oddajo davčnega obračuna

Rok za oddajo davčnega obračuna je predpisan z Zakonom o davčnem postopku³. Zavezanci so dolžni predložiti davčni obračun najpozneje v treh mesecih po zaključku poslovnega leta za preteklo poslovno leto. Tudi letos bo rok za oddajo davčnega obračuna zaradi epidemije covid-19 podaljšan, in sicer morajo davčni zavezanci davčni obračun za leto 2021 oddati najpozneje do 3. 5. 2022.

Doplačila/vračila obveznosti iz naslova davčnega obračuna

Davčni zavezanci so po oddaji davčnega obračuna dolžni plačati:

1. obveznost po davčnem obračunu za leto 2021, to je razliko med izračunanim davkom in plačano akontacijo, v roku 30 dni od predložitve davčnega obračuna,
2. najpozneje do 10. v mesecu za pretekli mesec po oddaji obra-

Davčna stopnja

	s. p.	normirani s. p.	d. o. o.	normirani d. o. o.
stopnja obdavčitve	po dohodninski lestvici v % (16, 26, 33, 39, 50)	20 %	19 %	19 %
uveljavljanje davčnih olajšav	da	ne	da	ne

Prilagoditev prihodkov

1. Izvzem prihodkov iz naslova dividend in dohodkov podobnih dividendam

Prejete dividende oziroma drugi deleži iz dobička in dohodki, ki so podobni dividendam, se lahko izvzamejo iz davčne osnove prejemnika, če je izplačevalec zavezanec za davek po ZDDPO-2, rezident druge države članice EU ali rezident tretje države ter zavezanec za davek od dohodkov v tej drugi državi in hkrati ni rezident države, v kateri je splošna stopnja davka nižja od 12,5 % in je ta država objavljena na seznamu Ministrstva za finance (davčne oaze). Če zavezanec izvzame prihodke, je dolžan povečati davčno osnovo za 5 % izvzetega dohodka.

Pazi: za računovodske namene pripoznamo prihodke iz naslova prejetih dividend in udeležbe v dobičku na dan skupščinskega sklepa o razdelitvi dobička. Iz davčne osnove jih lahko izvzemamo šele po prejemu!

Zavezanec je v letu 2021 prejel za 5000 EUR dividend

V davčnem obračunu izvzamemo prejeta dividendo v 2,5, v 12.3. pa povešamo davčno osnovo za 5 % = 250 EUR

2. Izvzem dobičkov iz odsvojitve lastniških deležev

Dobiček iz naslova odsvojitve lastniških deležev se lahko izvzame iz davčne osnove v višini 50 % ob izpolnjevanju pogojev, da je zavezanec udeležen v kapitalu oz. v upravljanju najmanj v višini 8 %, za obdobje najmanj 6 mesecev in da je v tem obdobju zaposloval najmanj eno osebo za poln delovni čas. Če zavezanec izvzame dobiček iz naslova odsvojitve, je dolžan povečati davčno osnovo

čuna plačati akontacije davka po novem in poračunati akontacije davka za že plačane akontacije v letu 2022.

Če je višina akontacij na podlagi davčnega obračuna za leto 2021 nižja, se bodo preplačila zapadlih in plačanih obrokov akontacije za leto 2021 davčnemu zavezancu vrnila v 30 dneh po predložitvi davčnega obračuna.

Davčna osnova

Osnova za davek je dobiček, ugotovljen kot presežek davčno priznanih prihodkov nad davčno priznanimi odhodki. Pri določanju prihodkov in odhodkov se upoštevajo prihodki in odhodki, ugotovljeni v izkazu poslovnega izida, s prilagoditvami, kot jih zahteva zakonodaja. Najpogostejše prilagoditve prihodkov in odhodkov najdete v nadaljevanju. Posebna obravnava velja za normirance, zavezance, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov. Normirani odhodki znašajo 80 % obdavčljivih prihodkov in ne več kot 40.000 EUR (popoldanski s. p. brez zaposlenih) oziroma 80.000 EUR (redni s. p.)

za 5 % izvzetih dobičkov (izguba iz naslova odsvojitve lastniških deležev se pri ugotavljanju davčne osnove kot odhodek ne prizna v višini 50 %).

Pazi: odprava finančne naložbe zaradi prenehanja družbe (likvidacija ali prenehanje po skrajšanem postopku) ne šteje za odsvojitve finančne naložbe!

Družba je 10. 1. 2013 kupila 20 % delež podjetja B za vrednost 30.000 EUR, 15. 10. 2014 je kupila dodatnih 10 % za 15.000 EUR. Naložbo je prodala 15. 12. 2021 za 50.000 EUR. Družba je v celotnem obdobju imela zaposlene za polni delovni čas.

V 2.6. vpiše 2.500 EUR, v 12.4. znesek 125 EUR.

3. Povečanje prihodkov iz naslova transfernih cen

Pri poslovanju med povezanimi osebami, rezidenti in nerezidenti, se upoštevajo transferne cene, vendar prihodki najmanj do višine, ugotovljene z upoštevanjem primerljivih tržnih cen med nepovezanimi osebami. Pri ugotavljanju prihodkov od obresti na posojila med povezanimi osebami se prihodki upoštevajo najmanj do višine priznane obrestne mere.

Odvisna družba prodaja matični družbi blago po ceni, ki je nižja od primerljive tržne cene. Družbi štejeta za rezidentki in sta v različnem davčnem položaju.

Odvisna družba mora za razliko med prodajno in tržno vrednostjo prodanega blaga povečati prihodke v zaporedni številki 3.2. davčnega obračuna.

Prilagoditev odhodkov

Za ugotavljanje dobička se priznajo odhodki, potrebni za pridobitev prihodkov, ki so obdavčeni po ZDoh-2 oziroma po ZDDPO-2 in pripoznani na podlagi verodostojnih knjigovodskih listin v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi (SRS 2016).

Odhodki, ki niso potrebni za pridobitev prihodkov, so odhodki, za katere glede na dejstva in okoliščine izhaja, da:

1. niso neposreden pogoj za opravljanje dejavnosti in niso posledica opravljanja dejavnosti,
2. imajo značaj zasebnosti,
3. niso v skladu z običajno poslovno prakso.

Davčno nepriznani odhodki:

Davčno nepriznani odhodki so primeroma naštet v Zakonu o dohodnini (ZDoh-2) in Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2). Samostojni podjetniki so dolžni spoštovati določbe obeh zakonov, gospodarske družbe pa za ugotavljanje dobička spoštujejo le določbe ZDDPO-2.

Po **ZDoh-2** se kot odhodek ne priznajo:

1. davki, ki jih je plačal zavezanec kot fizična oseba in niso povezani z opravljanjem dejavnosti (npr. davek od premoženja, davek na dediščino in darila);
2. dohodnina po tem zakonu;
3. davek na dodano vrednost, ki ga je zavezanec uveljavil kot odbitek davka v skladu z zakonom, ki ureja davek na dodano vrednost;
4. samoprisepek, uveden v skladu s predpisi o samoprisepeku.

Po **ZDDPO-2** se za davčno nepriznane odhodke štejejo:

1. dohodki, ki so podobni dividendam, vključno s prikritim izplačilom dobička;
2. odhodki za pokrivanje izgub iz preteklih let;
3. stroški, ki se nanašajo na zasebno življenje, primeroma za zabavo, oddih, šport in rekreacijo, vključno s pripadajočim davkom na dodano vrednost;
4. stroški prisilne izterjave davkov ali drugih dajatev;
5. kazni, ki jih izreče pristojni organ;
6. davki, ki jih je plačal družbenik kot fizična oseba;
7. davek na dodano vrednost, ki ga zavezanec ni uveljavil kot odbitek, čeprav je imel to pravico;
8. obresti:
 - a. od nepravčasno plačanih davkov ali drugih dajatev;
 - b. od posojil, prejetih od oseb, ki imajo sedež ali prebivališče v davčnih oazah;
9. donacije;
10. podkupnine in druge oblike premoženjskih koristi.

Davčno nepriznani odhodki so tudi ugodnosti, ki jih delodajalec nudi zaposlenim, če te niso obdavčene kot boniteta po ZDoh-2. Za boniteto, od katere bi bilo treba odvzeti dajatve, ne štejejo:

1. ugodnosti manjših vrednosti, ki jih delodajalec zagotavlja vsem delojemalcem pod enakimi pogoji, kot je zlasti regresirana prehrana med delom, uporaba prostorov za oddih in rekreacijo, pogostitve ob praznovanjih ipd.;
2. premije za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje in

druge zavarovalne premije;

3. uporaba parkirnega prostora;
4. uporaba računalniške in telekomunikacijske opreme.

Izjema: darila otrokom zaposlenih do starosti 15 let, podarjena v mesecu decembru, če vrednost darila ne presega 42 EUR, so davčno priznan odhodek.

Zavezanec, nosilec dejavnosti, uporablja službeno vozilo tudi v zasebne namene. Si obračuna boniteto?

Ne, nosilec dejavnosti ni v delovnem razmerju s svojim podjetjem, zato mu podjetje ne izplačuje plače niti ne obračuna bonitete. Za davčne namene so stroški, povezani z uporabo vozila za zasebne namene, davčno nepriznan odhodek in zvišujejo davčno osnovo nosilca dejavnosti. Vnesemo jih v post. 6.9 davčnega obračuna.

Delno priznani odhodki:

1. Stroški reprezentance in stroški nadzornega sveta oziroma drugega organa, ki opravlja zgolj funkcijo nadzora, so priznani v višini 50 %.

Zavezanec je konec leta poslovne partnerje obdaril s kalendarji, ki jih je opremil z logotipom podjetja.

Darila so bila izročena poslovnim partnerjem, zato se štejejo za reprezentanco. Strošek je priznan v višini 50 %, preostanek je davčno nepriznan odhodek in se vnese v zap. št. 6.24.

2. Obresti od presežka posojil, prejetih od delničarja oziroma družbenika, če ima kadarkoli v davčnem obdobju neposredno ali posredno v lasti najmanj 25 % delnic ali deležev, so davčno nepriznan odhodek, če posojila presegajo štirikratnik zneska deleža v kapitalu zavezanca (tanka kapitalizacija).

Pazi: velja za družbenike pravne in fizične osebe!

Podjetje je od matične družbe prejelo posojilo v višini 100.000 EUR. Povprečna vrednost kapitala v družbi znaša 20.000 EUR. Posojilo se obrestuje po POM na dan sklenitve posojila v višini 2,50 % letno.

povprečna vrednost kapitala	20.000 €
4x povprečne vrednosti	80.000 €
posojilo povezane osebe	100.000 €
presežek posojil	20.000 €
obresti od presežka posojil ($20.000 \cdot 2,5$)	500 €

3. Pri poslovanju med povezanimi osebami rezidenti in nerezidenti se upoštevajo transferne cene, pač pa odhodki največ do višine, ki je ugotovljena z upoštevanjem primerljivih tržnih cen med nepovezanimi osebami. Odhodki iz naslova obresti na posojila med povezanimi osebami se priznajo največ do višine priznane obrestne mere.

Matična družba je avgusta 2018 odobrila posojilo odvisni družbi v višini 50.000 EUR z dobo vračila 3 leta in pogodbeno obrestno mero 4 %. Posojilo ne šteje za presežno posojilo po pravilih tanke kapitalizacije.

Izračun priznane obrestne mere na dan odobritve:
variabilni del avgust 2018 (-0,177 %) + pribitek za ročnost
(0,03 %) + pribitek za kreditno oceno kreditorejmalca (1 %) =
0,853 %

Pogodbena obrestna mera je višja od POM, zato mora odvisna
družba za razliko obresti med pogodbeno in priznano obrestno
mero znižati odhodke v zap. št. 6.5.

4. Prispevki za socialno varnost in povračila stroškov pri nosilcu
dejavnosti

Za davčno priznane odhodke štejejo obvezni prispevki za socialno
varnost nosilca dejavnosti in povračila stroškov (stroški, povezani
s službeno potjo, prehrana med delom, prevoz na delo, terenski
dodatek), ki se nanašajo izključno na zasebnika, obračunana pod
pogoji in do zneskov iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stro-
škov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja. Izplačila povračil
stroškov nad Uredbo niso davčno priznana.

Odhodki, ki niso davčno priznani ob oblikovanju, se priznajo ob porabi oz. odpravi:

1. Rezervacije, oblikovane v skladu s SRS, so davčno priznan od-
hodek, razen rezervacij za dana jamstva ob prodaji proizvodov ali
opravitvi storitev, za reorganizacijo, pokojnine, jubilejne nagrade in
odpravnine pred upokojitvijo, ki se priznajo v višini 50 % obliko-
vanih rezervacij. Ob porabi oziroma odpravi rezervacij iz davčnega
obračuna izvajamo prihodek oz. odhodke, ki nam ob oblikova-
nju niso bili davčno priznani.

**Zavezanec je v letu 2015 oblikoval dolgoročne rezervacije za
jubilejne nagrade v višini 5.000 EUR. V obračunu 2015 je 50
% oblikovane rezervacije izvzel iz odhodkov v zap. 6.6. V letu
2021 je zavezanec izplačal jubilejne nagrade v višini 2.000
EUR, porabo je knjižil neposredno v breme oblikovanih
rezervacij.**

V davčnem obračunu 2021 pod zap. 7.1 vpiše 50 % porabljenih
rezervacij = 1.000 EUR.

2. Odhodki iz naslova prevrednotenja (oslabitev) poslovnih terja-
tev se priznajo v obračunanih zneskih, vendar znesek teh odhod-
kov ne sme presežati nižjega od naslednjih zneskov:

- zneska, ki je enak aritmetični sredini v preteklih treh letih dejan-
sko odpisanih terjatev po pogojih davčno priznanega odpisa ali
- zneska, ki predstavlja 1 % obdavčljivih prihodkov.

Davčno nepriznane oslabitve ob oblikovanju se priznajo ob odpisu
celote ali dela terjatev, če se odpis opravi po pogojih davčno pri-
znanega odpisa.

Davčno priznan odpis:

- pravno močni sklep sodišča o zaključenem stečajnem postop-
ku ali na podlagi pravno močnega sklepa o potrditvi prisilne
poravnave, v delu, v katerem terjatve niso bile poplačane ali
niso bile poplačane v celoti;
- na podlagi neuspešno zaključenega izvršilnega postopka
sodišča;

- brez sodnega postopka, če zavezanec dokaže, da bi stroški
sodnega postopka presegli znesek poplačila terjatev oz. dokaže,
da so bila opravljena vsa dejanja, ki bi jih opravil s skrbnostjo
dober gospodarstvenik za doseg poplačila terjatev oziroma da
so nadaljnji pravni postopki ekonomsko neupravičeni.

Izračun davčno priznanih oslabitev terjatev

Prihodki družbe znašajo 100.000 EUR. V preteklih treh letih je
družba odpisala (po pogojih davčnega odpisa) za 3.800 EUR
terjatev.

a) iz naslova obdavčljivih prihodkov

$$100.000 \cdot 1 \% = 1.000 \text{ EUR}$$

b) iz naslova odpisov

$$3.800 / 3 = 1.266,67 \text{ EUR}$$

Davčno priznana višina oslabitev terjatev je 1.000 EUR.

3. Odhodki iz naslova slabitev finančnih naložb in finančnih
instrumentov, razen oslabitev naložb in finančnih instrumentov,
ki so izmerjeni po pošteni vrednosti preko poslovnega izida, se ne
priznajo kot odhodek ob oblikovanju, temveč se priznajo zavezan-
cem ob odtutitvi, zamenjavi ali drugačni poravnavi oz. ob odpravi
finančne naložbe oz. finančnega instrumenta.

Družba je leta 2016 oslabila finančno naložbo, ki jo vrednoti po
nabavni vrednosti, v višini 3.000 EUR in odhodke iz naslova
oslabitev upoštevala v 6.8 davčnega obračuna. V letu 2021 je
finančno naložbo prodala, zato v 7.3 izkaže 3.000 EUR v prete-
klosti nepriznanih slabitev.

4. Amortizacija se kot odhodek prizna v obračunanem znesku
z uporabo metode enakomernega časovnega amortiziranja ter
najvišjih davčno priznanih amortizacijskih stopenj iz 33. člena
ZDDPO-2. Amortizacija, obračunana za poslovne namene, ki
presega davčno priznano amortizacijo, se prizna kot odhodek v
poznejših davčnih obdobjih.

Najvišje davčno priznane amortizacijske stopnje:

1. gradbeni objekti, vključno z naložbenimi nepremičninami 3 %;
2. deli gradbenih objektov, vključno z deli naložbenih nepre-
mičnin 6 %;
3. oprema, vozila in mehanizacija 20 %;
4. deli opreme in oprema za raziskovalne dejavnosti 33,3 %
5. računalniška, strojna in programska, oprema 50 %;
6. večletni nasadi 10 %;
7. osnovna čreda 20 %;
8. druga vlaganja (vlaganja v tuja OOS) 10 %.

Podjetnik nepremičnine, ki jo v celoti uporablja za poslov- ne namene, ni prenesel v podjetje. Si lahko prizna stroške amortizacije, vlaganj in obratovalne stroške, ki se nanašajo na nepremičnino?

Po pojasnilu davčnega organa podjetnik za nepremičnino, ki je
ni prenesel v podjetje, kljub dejstvu, da jo uporablja izključno

in v celoti za obdavčeno dejavnost, ne more uveljavljati niti obratovalnih stroškov, kaj šele amortizacije in vlaganj. Če pa se nepremičnina uporablja delno tako za zasebne kot za poslovne namene in ni prenesena v dejavnost, pa se lahko v razmerju poslovne rabe te nepremičnine, na podlagi temeljnice (obračuna) stroškov, obratovalni stroški za davčne namene priznajo kot odhodek.

Povezane osebe

Za povezani osebi štejeta osebi (rezident/nerezident, rezident/rezident), ki sta povezani v kapitalu (neposredna ali posredna udeležba najmanj v višini 25 % vrednosti delnic ali deležev), upravljanju ali nadzoru oziroma na podlagi pogodbe na način, ki se razlikuje od razmerij z nepovezanimi osebami. Če se osebi štejeta za povezani in med seboj poslujeta, sta za davčne namene dolžni dokazovati višino primerljive tržne cene ter v davčnem obračunu povečati davčno osnovo za razliko med pogodbeno in primerljivo tržno ceno.

Prilagajanje davčne osnove pri poslovanju med rezidentoma ni potrebno, če:

- sta oba v istem davčnem položaju (izkazujeta pozitivno davčno osnovo oz. nepokrito davčno izgubo iz preteklih obdobj);
- eden od rezidentov ne plačuje davka po stopnji 0 % oz. po posebnih ali nižji stopnji oz. ni oproščen plačila davka.

Ne velja za povezani osebi s. p. in d. o. o.

Davčna izguba

Ugotovljena negativna razlika med davčno priznanimi prihodki in davčno priznanimi odhodki je davčna izguba. Pokrivati jo je možno neomejeno dolgo, pri čemer lahko zavezanec v tekočem davčnem obračunu znižuje davčno osnovo iz naslova preteklih davčnih izgub le do višine 50 % davčne osnove tekočega obdobja. Ob izkazani davčni izgubi v tekočem davčnem obračunu oziroma nepokrito davčni izgubi iz preteklih let se zahteva izpolnitev priloge 5.

Davčne olajšave

Davčni zavezanci lahko v davčnem obračunu uveljavljajo davčne olajšave in izgubo največ v višini 63 % davčne osnove. Vrstni red uveljavljanja davčnih olajšav ni določen, zato se lahko zavezanci sami odločijo, katero olajšavo bodo izkoristili najprej. Smiselno je, da se najprej izkoristijo davčne olajšave, ki jih ni moč prenašati v naslednja davčna obdobja, nato olajšave, ki jih zavezanec lahko prenaša v naslednja obdobja, kot zadnjo pokrivamo izgubo. Davčnih olajšav ne morejo koristiti:

- normiranci, zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov. Davčne olajšave iz preteklih let bodo lahko koristili, če ne bo potekel rok za njihovo uveljavljanje, v davčnih obdobjih, ko bodo znova ugotavljali davčno osnovo po dejanskih odhodkih;
- nepridobitne organizacije, če se olajšava nanaša izključno na nepridobitno dejavnost. Olajšavo pa lahko uveljavijo v celoti, če se ta nanaša na pridobitno dejavnost;
- zavezanci, ki izkazujejo negativno davčno osnovo.

1. Olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj

Olajšavo za vlaganje v raziskave in razvoj lahko uveljavljajo zavezanci, ki vlagajo v notranje raziskovalno-razvojne dejavnosti oz. v nakup raziskovalno-razvojnih storitev. Zahteva se skrbno vodenje dokumentacije za posamezen projekt (poslovni načrt).

Višina olajšave: 100 % vlaganj.

Prenos: 5 let.

Izključuje se: z olajšavo za investiranje

Priporočilo: skrben pregled priročnika Frascati, pojasnil FURS in MGRT.

2. Olajšava za investiranje v opremo in neopredmetena sredstva

Davčno osnovo lahko znižamo za vlaganja v opremo in neopredmetena sredstva, razen investicij v:

- pohištvo in pisarniško opremo;
- motorna vozila, razen osebnih avtomobilov na hibridni ali električni pogon, avtobusov na hibridni ali električni pogon in avtobusov in tovornih motornih vozil z motorjem, ki ustreza EURO VI;
- dobro ime;
- stvarne pravice na nepremičninah in podobne pravice.

Višina olajšave: 40 % investiranega zneska.

Prenos: 5 let.

Vračanje olajšave: odtujitev sredstva prej kot v 3 letih po letu vlaganj oziroma pred dokončnim amortiziranjem.

Zavezanec je v letu 2021 nabavil klimo za prezračevanje poslovnih prostorov. Ali lahko uveljavlja olajšavo za investiranje?

Ne. FURS je v pojasnilu Olajšava za investiranje pojasnil, da se klimatska naprava šteje za sestavni del nepremičnine, zato zanj ni moč uveljavljati olajšave.

3. Olajšava za zaposlovanje

Olajšava za novo zaposlitev za nedoločen čas, osebe mlajše od 26 let ali starejše od 55 let, ki je bila vsaj šest mesecev pred zaposlitvijo prijavljena kot brezposelna oseba pri Zavodu RS za zaposlovanje in v zadnjih 24 mesecih ni bila zaposlena pri zavezancu ali njegovi povezani osebi.

Višina olajšave: 45 % obračunanih bruto plač za prvih 24 mesecev zaposlitve

Prenos: /

Pogoj: povečanje skupnega števila zaposlenih

Izključuje se: z olajšavo za zaposlovanje invalidov in regijsko olajšavo za zaposlovanje

4. Olajšava za zaposlovanje invalidov

Zavezanec, ki zaposluje invalida po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove.

Višina olajšave:

- 50 % plače invalida
- 70 % plače invalida s 100% telesno okvaro in gluho osebo
- 70 % plače za invalide nad predpisano kvoto (invalidnost ne sme biti posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni pri istem

delodajalcu)

Prenos: /

Pogoj: odločba po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov

Olajšava za invalida in olajšava za invalide nad predpisano kvoto se izključujeta.

5. Olajšava za zavezanca invalida

Zavezanec, ki je invalid po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove.

Višina olajšave za vsak mesec opravljanja dejavnosti:

- 30 % povprečne mesečne plače v RS oziroma

- 60 % povprečne mesečne plače v RS za invalida s 100% telesno okvaro in gluho osebo.

Pogoj: zavezanec ne zaposluje delavcev.

Nosilec dejavnosti je invalid po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, in ne zaposluje delavcev. V preteklem letu je nosilcu pri opravljanju dejavnosti, nudil pomoč družinski član, preko kratkotrajnega (brezplačnega) dela. Ali lahko uveljavlja olajšavo?

Da, nosilec lahko uveljavlja olajšavo. Za delavce se namreč štejejo tisti, ki z zavezancem sklenejo delovno razmerje s pogodbo o zaposlitvi.

6. Olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju

Olajšavo lahko koristi zavezanec, ki sprejme vajenca, dijaka ali študenta po učni pogodbi za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju.

Višina olajšave: v višini izplačane nagrade te osebe, vendar ne več kot 20 % povprečne mesečne plače v RS za vsak mesec opravljanja dela.

Prenos: /

Se v olajšavo vštevajo tudi povračila stroškov?

Ne, povračila stroškov se ne vštevajo v olajšavo.

7. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje

Delodajalec, ki v skladu s pogoji iz zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju po pokojninskem načrtu kolektivnega zavarovanja delno ali v celoti plačuje premije v korist delojemalcev zavarovancev izvajalcu pokojninskega načrta s sedežem v RS ali državi članici EU, lahko koristi olajšavo za PDPZ.

Višina olajšave: 24 % obveznih prispevkov za PIZ in ne več kot 2.819,09 EUR.

Prenos: /

Velja tudi za s. p., ki je priključen k načrtu.

8. Olajšava za donacije

Zavezanec lahko uveljavlja znižanje davčne osnove za znesek izplačil v denarju in v naravi za humanitarne, invalidske, socialnovarstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno-izobraževalne, zdravstvene, ekološke, športne, religiozne namene in druge splošno koristne

namene v višini 0,3 % obdavčenega prihodka v davčnem letu.

Prenos: /

Dodatno olajšavo v višini 0,2 % obdavčenega prihodka v davčnem letu je možno uveljaviti za izplačila za kulturne namene in izplačila prostovoljnim društvom, ustanovljenim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki delujejo v javnem interesu za te namene.

Prenos: 3 leta

Osebnolajšave za samostojne podjetnike

Zasebniki lahko v davčnem obračunu uveljavljajo:

- splošno olajšavo v višini 3.500 EUR (če se nosilec ne šteje za vzdrževanega družinskega člana oziroma olajšava že ni bila upoštevana pri akontaciji dohodka iz zaposlitve ali je bila upoštevana v manjšem deležu kot 5/12);
- dodatno splošno olajšavo, ki je odvisna od višine njihovega dohodka (v sorazmerju s številom mesecev, za katerega predlagajo davčni obračun);
- posebno olajšavo za vzdrževane družinske člane.

če znaša skupni dohodek v evrih	znaša splošna olajšava v evrih
nad do	
13.316,83	3.500,00 + (18.700,38 - 1.404,27 x skupni dohodek)
13.316,83	3.500,00

Letna olajšava v evrih
Za prvega vzdrževanega otroka
2.436,92
Za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo
8.830,00
Za drugega vzdrževanega otroka
2.649,24
Za tretjega vzdrževanega otroka
4.418,54
Za četrtega vzdrževanega otroka
6.187,85
Za petega vzdrževanega otroka
7.957,14

Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.769,30 evra glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka.

- znesek premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki jo je zasebnik plačal zase v pokojninski načrt kolektivnega zavarovanja.

Osebnolajšav ne morejo uveljavljati popoldanski in normirani s.p.-ji.

Ugotavljanje davčne osnove pri »normirancih«

Normiranci ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov. V sistem normirancev lahko vstopijo tako samostojni podjetniki kot tudi družbe z omejeno odgovornostjo.

Vstop v sistem:

- novoustanovljena podjetja – prigrasitev se odda ob prijavi v davčni register v osmih dneh od vpisa v register oziroma v uradno evidenco organa. Za novoustanovljene ne velja prihodkovni prag,

ker šele začnajo s poslovanjem;

- delujoča podjetja – spremembo ugotavljanja davčne osnove se označi v davčnem obračunu, ki mora biti oddan najpozneje do roka za oddajo davčnega obračuna, to je 3. 5. 2022. V sistem se lahko vključi zavezanec, ki v preteklem letu (leto 2021) ni presegel 50.000 EUR prihodkov oziroma 100.000 EUR, če je bila pri njem zavarovana neprekinjeno pet mesecev vsaj ena oseba za polni delovni čas (za tako osebo šteje tudi nosilec dejavnosti, ki je polno zavarovan).

Ali se kot oseba, ki je pri zavezancu obvezno zavarovana za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za polni delovni čas neprekinjeno najmanj pet mesecev, lahko šteje zavezanec oziroma zaposlena oseba, ki je (samo)zaposlena za 4 ure, za 4 ure pa prejema pokojnino?

Ta oseba se ne šteje za osebo, ki je pri zavezancu obvezno zavarovana za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za polni delovni čas.

Izstop iz sistema:

- prostovoljni izstop – spremembo ugotavljanja davčne osnove se označi v davčnem obračunu, ki mora biti oddan najpozneje do 3. 5. 2022;
- obvezno izstop – normiranci, katerih povprečje prihodkov, ugotovljenih po pravilih o računovodenju, v dveh zaporednih letih presega 150.000 EUR (300.000 EUR v dveh zaporednih letih), morajo obvezno izstopiti iz sistema in v naslednjem letu ugotovljati davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov.

Normiranec je v letu 2020 dosegel prihodke v višini 40.000 EUR, v letu 2021 pa prihodke v višini 250.000 EUR. Ali mora v letu 2022 ugotavljati davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ali lahko ostane v sistemu normiranosti?

Zavezanec lahko ostane v sistemu normiranosti tudi v letu 2022, saj v preteklih dveh zaporednih letih ni presegel povprečja 150.000 EUR prihodkov.

Seštevanje prihodkov povezanih oseb:

Prihodki povezanih oseb se za namene vstopa in izstopa iz sistema normiranosti seštevajo, razen če zavezanec dokaže, da glavni ali eden od glavnih razlogov za tako shemo poslovanja ni izpolnjevanje pogojev za obdavčitev z normiranimi odhodki.

Družbenik, zaposlen v podjetju, ima odprt popoldanski s. p., d. o. o. in s. p. se ukvarjata z istovrstno dejavnostjo. Se prihodki povezanih oseb, za namene ugotavljanja davčne osnove po normiranih odhodkih, seštevajo?

Da, prihodki povezanih oseb se seštevajo, razen če zavezanec dokaže, da glavni ali eden od razlogov za tako shemo poslovanja ni davčne narave.

Višina normiranih odhodkov:

Odhodki se priznajo v višini 80 % davčno priznanih prihodkov

(zap. št. 4 davčnega obračuna), pri čemer znesek normiranih odhodkov ne sme preseči dovoljenega (limitiranega) zneska, to je 40.000 EUR oziroma 80.000 EUR. Omejitev 80.000 EUR velja za tiste normirance, ki so imeli v letu 2021 neprekinjeno najmanj pet mesecev obvezno zavarovano vsaj eno osebo za polni delovni čas (velja tudi za nosilca dejavnosti, polno zavarovanega neprekinjeno najmanj pet mesecev).

Normirani popoldanski s. p., brez zaposlenih, je v letu 2021 dosegel prihodke v višini 70.000 EUR. V kakšni višini bo uveljavljal normirane odhodke?

Normirani odhodki mu bodo priznani v višini 40.000 EUR. Razlika 30.000 EUR bo obdavčena po stopnji 20 %.

Upoštevanje davčnih in osebnih olajšav ter davčne izgube:

Normiranci ne morejo koristiti davčnih in osebnih olajšav, prav tako v davčnem obračunu ne upoštevajo preteklih davčnih izgub.

Normirani s. p. je v letu 2021 nabavil opremo, za katero bi lahko uveljavljal olajšavo za investiranje. Olajšavo bi koristil v letu 2022, ko bo ugotavljal davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov.

Normiranci v davčnem obračunu ne morejo uveljavljati olajšav in jih prenašati v naslednja davčna obdobja.

Davčna osnova:

Davčna osnova se ugotavlja kot razlika med davčno priznanimi prihodki in normiranimi odhodki. Med davčno priznane prihodke uvrščamo prihodke, ugotovljene v skladu z računovodskimi predpisi, davčno priznana zmanjšanja prihodkov in povečanje prihodkov iz naslova poslovanja s povezanimi osebami.

Normirani s. p. je prejel vračilo trošarine za komercialne prevoz. Se vračilo trošarine pripozna med prihodki podjetnika?

Da, vračilo trošarine se šteje za subvencijo. V skladu s SRS 15 se subvencije pripoznajo med prihodki zavezanca

Davčna stopnja:

Normiranci, samostojni podjetniki, obračunajo davek po stopnji 20 %. Dohodek iz naslova dejavnosti je obdavčen cedularno, torej se ne vštevja v letno odmero dohodnine. Normirani d. o. o.-ji obračunajo davek po stopnji 19 %, kot to velja za gospodarske družbe.

Vpliv interventne zakonodaje na davčni obračun

Po interventni zakonodaji so zavezanci v letu 2021 lahko prejeli več vrst pomoči za omilitev in odpravo posledic epidemije covid-19. Prejete državne pomoči bodo morali vračati, če ne bodo izpolnili zadostnega upada prihodkov, če bodo kršili prepoved izplačil, pa tudi v drugih primerih določenih z interventno zakonodajo, kot so neizplačevanje nadomestila plače, odpušcanje delavcev iz poslovnega razloga, likvidacije družbe po ZGD-1, odrejanja nadurnega dela, nenamenska poraba pomoči ipd. Državno pomoč bo treba vračati tudi, če podjetje preseže državno pomoč po Začasnem okviru za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu

ob izbruhu covid-19 ali če se na dan 31. 12. 2019 šteje za podjetje v težavah po Uredbi Komisije št. 651/2014/EU.

Prejeta pomoč po interventni zakonodaji se šteje za državno podporo, ki se v skladu z računovodskimi standardi (SRS 2016) pripozna med poslovnimi prihodki, vendar le, če obstaja sprejemljivo zagotovilo, da upravičencu pomoči ne bo treba vračati. Organizacija bo morala upravičenost do pomoči presojati najpozneje na dan sestavljanja računovodskih izkazov za leto 2021. Če organizacija na podlagi dejstev in okoliščin ugotovi, da bo morala prejeta pomoč vrniti, ne pripozna prihodkov, temveč obveznost do države za vračilo prejete pomoči.

ZDDPO-2 določa, da se za ugotavljanje dobička priznajo prihodki in odhodki, ugotovljeni v izkazu poslovnega izida oziroma letnem poročilu, ki ustreza izkazu poslovnega izida in prikazuje prihodke, odhodke in poslovni izid, na podlagi zakona in v skladu z njim uvedenimi računovodskimi standardi. V zaporedno številko 1 davčnega obračuna zavezanci vključijo vse prihodke, vključno s prihodki iz naslova državne pomoči po interventni zakonodaji. V postavki 2.8 davčnega obračuna pa lahko izvemajo le temeljni dohodek in delno povrnjen izgubljeni dohodek, ki so ga prejeli v letu 2021. Po interventni zakonodaji sta le temeljni dohodek in delno povrnjen izgubljen dohodek oproščena plačila vseh davkov in prispevkov in posledično nista predmet obdavčitve. Zavezanci, ki bodo morali pomoč v obliki temeljnega dohodka in delno povrnjenega izgubljenega dohodka vrniti zaradi prej navedenih okoliščin, ne pripoznajo prihodkov, temveč obveznost do države, zato ju tudi v postavki 2.8 davčnega obračuna ne izključujejo.

Vsi drugi prihodki iz naslova prejete državne pomoči ostajajo v davčni osnovi, ne glede na to, ali davčni zavezanci ugotavljajo davčno osnovo po dejanskih prihodkih in odhodkih ali po normiranih odhodkih.

¹ Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09 – ZDavP-2B, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13, 50/14, 23/15, 82/15, 68/16, 69/17, 79/18, 66/19 in 172/21)

² Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19 in 66/19)

³ Zakon o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US in 203/20 – ZIUOPDVE)

⁴ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52020XC0320\(03\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52020XC0320(03))

⁵ Slovenski računovodski standardi (2016) (Uradni list RS, št. 95/15, 74/16 – popr., 23/17, 57/18 in 81/18)

Dušan Bavec,
specialist za delovno pravo
in pravo socialne varnosti

Do konca meseca marca 2022 je treba delavce pisno obvestiti o odmeri letnega dopusta

Čeprav Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP) že dobri dve leti ne velja več, ste delodajalci še vedno dolžni svoje zaposlene najpozneje do konca marca pisno obvestiti o odmeri letnega dopusta za tekoče koledarsko leto.

Obveznost delodajalcev, ki velja od aprila 2013 in izhaja iz 2. odst. 160. člena Zakona o delovnih razmerjih oziroma ZDR-1, je sicer delodajalcem že dobro prišla v navado, pa vendarle ni odveč o tem še enkrat zapisati nekaj pojasnil, še posebej zato, da ne bi kakega delodajalca po nepotrebnem doletela globa.

Delodajalec lahko to stori na klasičen način v pisni obliki in z osebno vročitvijo obvestila zaposlenemu, lahko pa ga obvesti tudi po elektronski poti na elektronski naslov delavca, če takšno uporabo zagotavlja in nalaga delodajalec.

Seveda tozadevni presečni datum 31. marec ne velja za tiste primere, ko delavca zaposlimo po tem datumu. V takšnem primeru predlagamo odmero sorazmernega dopusta za tekoče leto že v sami pogodbi o zaposlitvi ali pa s posebnim pisnim obvestilom in to čim hitreje po nastopu dela.

Pri pogodbah o zaposlitvi za določen čas je obvezna sestavina pogodbe tudi način izrabe letnega dopusta, zato naj se predvideni datum izrabe dopusta opredeli že v sami pogodbi o zaposlitvi. Vsekakor bi moral biti dopust izrabljen še pred potekom časa, za katerega je bila sklenjena pogodba o zaposlitvi za določen čas. Zagotovo gre za napačno postopanje, ki se sem ter tja v praksi še vedno kdaj zgodi, če se delavcu zaradi neizrabljenega dopusta pred iztekom časa pogodbo o zaposlitvi podaljša z namenom izrabe dopusta.

Zakonski kriteriji in merila za odmero letnega dopusta so popolnoma enaki kot v lanskem letu, saj se v tem času ZDR-1 ni spremenil. Je pa treba ob tem ugotoviti tudi to, katero kolektivno pogodbo je treba še uporabljati, če sploh. Pri kriteriju, ki je določen v zakonu in morda z enako vsebino povzet tudi v kolektivni pogodbi, seveda velja, da se pri konkretni odmeri ne podvaja, ampak uporabi le enkrat.

Na OZS smo zaradi prenehanja veljavnosti KPOP pripravili vzorec Pravilnika o delovnih razmerjih, v katerem smo primarno izhajali iz nivoja pravic, ki jih je prej poznala KPOP in v tem sklopu smo na tak način opredelili tudi kriterije in merila ter njihov obseg pri določitvi letnega dopusta.

Člani OZS s poravnano članarino lahko na spletnih straneh Svetovalnega in izobraževalnega centra OZS brezplačno pridobijo vzorec obvestila o odmeri letnega dopusta, ki je pripravljen na podlagi ZDR-1 in določb pravilnika. Vzorec takšnega obvestila o odmeri letnega dopusta lahko naročijo tudi nečlani po ceni 20 evrov (brez DDV). E-naročilo oziroma e-nakup se lahko opravi preko spletne strani www.svetovanje.si ali preko e-pošte: svetovanje@ozs.si.

Tisti delodajalci, ki pri svojem delu uporabljate morda kako drugo kolektivno pogodbo, lahko ta vzorec uporabite kot izhodišče in si ga smiselno prilagodite za uporabo meril in kriterijev iz za vas zavezujoče kolektivne pogodbe.

Spreglek te pisne obvestilne dolžnosti delodajalca o odmeri letnega dopusta pomeni kršitev ZDR-1, zaradi česar lahko delodajalca doleti dokaj visoka globa, predvidena v 217.b členu ZDR-1 (prej je to bil 219. člen), in sicer v višini 750 do 2.000 evrov za delodajalca – pravno osebo, kot tudi za s. p. oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost. Z globo 100 do 800 evrov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca pravne osebe. Za manjšega delodajalca, za katerega se šteje tisti delodajalec, ki zaposluje 10 ali manj delavcev (ne glede na svojo statusno obliko), grozi sicer manjša, toda še vedno (pre) visoka globa, v višini 200 do 1000 evrov.

Glede na vse navedeno torej nikar preveč ne odlašajte, saj je časa za izpolnitev zakonske obveznosti le še slabe tri tedne.

Kljub temu sem v zadnjih nekaj tednih dobil kar nekaj vprašanj na to temo in to predvsem v smeri, kaj je za delodajalce bistveno slabše zaradi te odločitve US RS, če sploh kaj, pa tudi glede tega, ali je torej starejši delavec absolutno varovan pred odpovedjo.

Najprej naj pojasnim, da, ne glede na starost delavca, le-ta v nobenem primeru ni varovan pred odpovedjo, če krši pogodbeno in druge obveznosti iz delovnega razmerja. Od intenzivnosti kršitve je nato odvisno, ali pride v poštev redna odpoved iz krivdnega razloga, kjer je ena od predpostavk, da je bil delavec predhodno vsaj že enkrat pisno opozorjen na kršitve in možnost

podaje odpovedi, če se bodo kršitve nadaljevale, ali pa teža kršitve omogoča celo izpeljavo postopka izredne odpovedi.

Prav tako starost ne igra nikakršne varovalne vloge pred odpovedjo, če gre za nedoseganje pričakovanih delovnih rezultatov, ker delavec dela ne opravlja pravočasno, strokovno in kakovostno, ali za neizpolnjevanje pogojev za opravljanje dela, določenih z zakoni in drugimi predpisi, izdanimi na podlagi zakona, zaradi česar delavec ne izpolnjuje oziroma ne more izpolnjevati pogodbenih ali drugih obveznosti iz delovnega razmerja, ko gre torej za razlog nesposobnosti.

Za vsakega od navedenih možnih postopkov pa seveda velja, da mora biti postopek podaje odpovedi izpeljan pravilno. Dokazno breme je v teh postopkih na strani delodajalca, zato mora biti še posebej previden pri vodenju navedenih postopkov, če se pričakuje, da bo delavec iskal svoje pravice s tožbo na delovnem sodišču, kar lahko stori v 30 dneh po prejeti odpovedi.

Pri postopku odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov pa kaže izpostaviti, da delavec, ki ima že izpolnjene pogoje za starostno upokožitev, ni varovan pred tovrstno odpovedjo.

Prav tako ni varovan pred takšno odpovedjo delavec, ki bi v času prejemanja denarnega nadomestila na zavodu za zaposlovanje izpolnil pogoje za starostno upokožitev. Denarno nadomestilo za starejše od 53 let in z dopolnjenimi 25 leti zavarovalne dobe traja 19 mesecev, za tiste, ki imajo vsaj 28 let zavarovalne dobe in so starejši od 58 let, pa pripada maksimalno 25 mesecev denarnega nadomestila. Pri ugotavljanju pogojev za starostno upokožitev je merodajen podatek ZPIZ-a, ki si ga delodajalec pridobi na podlagi 3. odstavka 114. člena Zakona o delovnih razmerjih, po novejši sodni praksi in tudi praksi zavoda za zaposlovanje pa tudi podatek, ki si ga o izpolnjenih pogojih za upokožitev pridobi delavec sam z uveljavljanjem osebnih okoliščin in takšen izračun izroči delodajalcu z namenom, da ga le-ta lahko uporabi za potrebe kadrovskega planiranja, med katere spada tudi eventualna odpoved.

Če delavec ne uveljavlja znižanja upokožitvene starosti zaradi osebnih okoliščin, potem znašata pogoja za starostno upokožitev starost 60 let in hkrati najmanj 40 let pokojninske dobe brez dokupa ali pa starost 65 let in najmanj 15 let zavarovalne dobe. Tudi za postopek odpovedi iz poslovnih razlogov pa seveda velja, da je v primeru spora dokazno breme za obstoj dovolj utemeljenega poslovnega razloga, ki onemogoča nadaljevanje dela pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi in je narekoval podajo odpovedi, na delodajalcu.

In predvsem glede tega, da obstoja poslovnega razloga delodajalcu ne bi bilo treba dokazovati, če bi razveljavljene določbe zakona PKP 7 obstale, bi bila praktično edina dodana in omembe vredna prednost, saj glede odpravnine ni bila predvidena nikakršna olajšava, odpovedni roki pa bi bili v nekaterih primerih celo daljši.

Staša Pirkmaier,
svetovalka – specialistka za
delovno pravo

Upravičenci do poklicne rehabilitacije in možni načini izvajanja poklicne rehabilitacije

Delodajalci pogosto sprašujejo, kdaj delavec lahko pridobi pravico do poklicne rehabilitacije in kateri so možni načini izvajanja poklicne rehabilitacije, zato to znova pojasnujemo v tem članku.

Pravico do poklicne rehabilitacije lahko pridobi zavarovanec, in sicer:

- če je invalid II. kategorije invalidnosti in na dan nastanka invalidnosti še ni dopolnil 55 let, se pa lahko, glede na preostalo delovno zmožnost, usposobi za drugo delo, ki ga bo opravljal polni delovni čas,
- če je invalid II. kategorije invalidnosti in na dan nastanka invalidnosti še ni dopolnil 50 let starosti, se pa lahko, glede na preostalo delovno zmožnost, usposobi za drugo delo, ki ga bo opravljal s krajšim delovnim časom od polnega, najmanj štiri ure dnevno.

Poklicna rehabilitacija je lahko tudi izbirna pravica zavarovanca, ki jo lahko uveljavi namesto pravice do premestitve ali dela s krajšim delovnim časom od polnega, najmanj štiri ure dnevno kot:

- delovni invalid II. kategorije invalidnosti s preostalo delovno zmožnostjo tudi po dopolnjenem 50. oziroma 55. letu starosti ali
- delovni invalid III. kategorije invalidnosti pred dopolnjeno starostjo 65 let.

Možne so **različne oblike poklicne rehabilitacije**, in sicer:

- zavarovanec še naprej opravlja isto delo ali poklic, kot ga je opravljal pred nastankom invalidnosti. Delovno mesto delavca se prilagodi z ustreznimi tehničnimi pripomočki, ki omogočajo opravljanje dela, ki ga zaradi sprememb v zdravstvenem stanju ne zmore več;

- če prilagoditev s tehničnimi pripomočki ni izvedljiva, se lahko delavec usposobi za drug poklic ali delo na naslednje načine:

- s kratkotrajnim usposabljanjem in izobraževanjem,
- s praktičnim delom na ustreznem delovnem mestu pri delodajalcu oziroma v drugih oblikah delovnega usposabljanja,
- z izobraževanjem na ustreznih šolah in z drugimi oblikami izobraževanja,
- z izobraževanjem ob delu z delavčevim soglasjem, če se bo usposabljal za drugo delo, ki ga bo opravljal polni delovni čas.

Če je delavec v delovnem razmerju, poklicno rehabilitacijo zagotovi delodajalec, pri katerem je bil delavec ob nastanku invalidnosti v delovnem razmerju. Če ob nastanku invalidnosti ni bil v delovnem razmerju, mu poklicno rehabilitacijo zagotovi zavod v sodelovanju z Zavodom RS za zaposlovanje. V proces izbire poklicne rehabilitacije strokovna institucija medicine dela ali poklicne rehabilitacije vključi tudi delodajalca, saj mora za invalidnega delavca najti primerno delovno mesto. Delodajalcem svetujemo, da se aktivno vključijo v ta proces ter se tudi izjasnijo, ali bo določen način poklicne rehabilitacije za oba ustrezen. V praksi se nemalokrat zgodi, da delodajalec po končani poklicni rehabilitaciji delodajalec za invalidnega delavca nima ustreznega delovnega mesta.

Po pridobitvi pravice do poklicne rehabilitacije se je delavec dolžan usposablјati za delo pod pogoji in na način, ki so določeni v posebni pogodbi o poklicni rehabilitaciji. V tej tripartitni pogodbi (zavarovanec, delodajalec ali Zavod RS za zaposlovanje in Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije) se določi oblika, način, roki za nastop, trajanje rehabilitacije in druge medsebojne pravice in obveznosti podpisnikov. Ob neizpolnjevanju pogodbenih obveznosti lahko zavod od nje odstopi. Pogodba o poklicni rehabilitaciji se lahko podaljša z aneksom, vendar mora za podaljšanje obstajati utemeljen razlog. Stroške poklicne rehabilitacije nosi zavod.

Uspešno končana poklicna rehabilitacija je podlaga za pridobitev pravice do premestitve na drugo delovno mesto oziroma pravice do dela s krajšim delovnim časom od polnega, najmanj štiri ure dnevno, na drugem delu.

V času poklicne rehabilitacije delavec ostane v delovnem razmerju pri delodajalcu, pri katerem je zaposlen ob nastanku invalidnosti.

V tem času ne prejema plače (razen če se izobražuje ob delu), temveč nadomestilo za čas poklicne rehabilitacije. Delodajalec pa mora delavcu tudi v času poklicne rehabilitacije izplačati regres, kar izhaja tudi iz sodbe Pdp 115/2018.

Pogodba o poklicni rehabilitaciji namreč ureja le pravice in obveznosti strank v zvezi s poklicno rehabilitacijo, ne pa tudi delovnopravnih pravic in obveznosti, ki so sicer urejene s pogodbo o zaposlitvi, ki v času poklicne rehabilitacije še vedno velja.

Če je bil delavec ob nastanku invalidnosti brezposeln, se čas,

prebit na poklicni rehabilitaciji, šteje v zavarovalno dobo. Delavec lahko pravico do nadomestila za čas poklicne rehabilitacije tudi izgubi, in sicer, če v 15 dneh po vročitvi ne podpiše pogodbe o poklicni rehabilitaciji, če ne izpolnjuje obveznosti, ki izhajajo iz pogodbe, če v določenem roku iz neupravičenih razlogov ne nastopi poklicne rehabilitacije.

Če delavec ne izpolni svojih obveznosti, ki izhajajo iz pogodbe, lahko zavod odstopi od nje. V primeru neuspešno končane poklicne rehabilitacije je delavec po določbah sklenjene pogodbe zavodu dolžan povrniti nastale stroške z zakonskimi zamudnimi obrestmi od dneva plačila stroškov dalje.

Zdenka Bedekovič,
specialistka za poslovanje v tujini,
plače in knjigovodstvo

Opravljanje čezmejnih storitev samostojnih podjetnikov v tujini za slovenskega naročnika

Samostojni podjetniki, ki so na začetku svoje poslovne poti, želijo čim prej opravljati dela tudi v tujini. Pri tem pogosto nastanejo težave, ker si delo poiščejo, ne da bi pomislili na morebitno ustrezno dokumentacijo, ki bi jo potrebovali pri delu v tujini.

V praksi se vse pogosteje srečujemo s težavo, ko samostojni podjetniki začetniki začnejo spraševati po dokumentaciji, ko čezmejne storitve v tujini že začnejo opravljati.

Naj opozorimo, da ima vsaka država svoje zahteve in predpise, zato se morajo samostojni podjetniki, ki bodo izvajali storitve podizvajalca za slovenskega naročnika, predhodno pozanimati glede ustrezne dokumentacije, ki jo je treba imeti v času opravljanja čezmejnih storitev. Ta je različna tako za evropsko področje kot tudi za področje tretjih držav.

V zadnjem času je najpogostejše vprašanje samostojnih podjetnikov začetnikov, pa tudi tistih, ki bodo opravljali dela podizvajalcev za slovenskega naročnika, ali sploh potrebujemo potrdilo A1, glede na to, da se bodo dela opravljal za slovenskega naročnika v tujini.

Torej, ne glede na to, ali bodo samostojni podjetniki v tujini delali za slovenskega naročnika ali ne, vedno potrebujejo potrdilo A1, tako zase kot za svoje delavce, ki jih bodo napotili na delo v tujino.

Prav tako pa morajo samozaposleni podjetniki, ki bodo opravljali delo v tujini, izpolnjevati tudi zakonsko določene pogoje v skladu z Zakonom o čezmejnem izvajanju storitev.

Ti pa so, da:

- samozaposlena oseba običajno opravlja dejavnost v Republiki Sloveniji,
- se storitev izvaja v okviru dejavnosti, za katero je samozaposlena oseba registrirana v Republiki Sloveniji in
- se storitev izvaja na podlagi sklenjene pogodbe z naročnikom storitve.

Za izpolnjevanje pogojev pa mora samozaposlena oseba dokazati, da:

- je že najmanj dva meseca vpisana v Poslovni register Slovenije,
 - je že najmanj dva meseca vključena v obvezna socialna zavarovanja v Republiki Sloveniji na podlagi samozaposlitve,
 - nima neporavnanih zapadlih davčnih obveznosti in
 - pod kazensko in materialno odgovornostjo izjavi, da v Republiki Sloveniji dejansko običajno opravlja dejavnost.
- Torej, vsi tisti samostojni podjetniki, ki bodo ali že opravljajo delo podizvajalcev slovenskim naročnikom v tujini, naj pravočasno poskrbijo tudi za izstavitev potrdila A1, v izogib morebitnim globam s strani tujih inšpekcijskih služb.

Tadeja Bučar,
svetovalka SPOT
Osrednjeslovenske regije

Elektronski račun v sistemu DDV

Elektronski račun (v nadaljevanju E-račun) je oblika dokumenta, ki pomeni izdani ali prejeti račun v digitalni obliki. Za namene zakonodaje s področja davka na dodano vrednost (v nadaljevanju DDV) je E-račun račun, ki vsebuje **predpisane podatke** glede na določila Zakona o davku na dodano vrednost (v nadaljevanju ZDDV-1) in je **izdan ali prejet**

v kateri koli elektronski obliki. E-račun je lahko v obliki strukturiranih sporočil (primeroma XML) z ustrezno vizualizacijo ali drugih vrst elektronskih oblik (primeroma e-pošta s prilogom PDF).

E-račun mora vsebovati vse podatke, ki jih zahteva ZDDV-1 (kot papirnati račun).

Niso pa vsi računi, ki so kreirani v elektronski obliki, tudi E-računi:

- računi, ki so sicer kreirani v elektronski obliki z uporabo računovodsko-programske opreme ali programske opreme za obdelavo besedil in so poslani in prejeti v papirni obliki, niso E-računi;
- kot E-računi pa se lahko štejejo računi, ki so kreirani v papirni obliki in se optično preberejo, pošljejo in prejmejo prek e-pošte.

Zakonske določbe vezane na elektronsko izdajanje računov

Evropska komisija EU oziroma Generalni direktorat Evropske komisije (GD TAXUD) je izdal priporočljive smernice vezane na izdajo papirnatih oziroma elektronskih računov. Smernice, v povezavi z DDV zakonodajo, so:

1. Sprejem s strani prejemnika

Prejemnik računa se mora strinjati z uporabo E-računa predvsem zaradi zagotavljanja pristnosti, celovitosti in čitljivosti (gre lahko za formalni ali neformalni pisni sprejem E-računa ali sprejem s tihim soglasjem, primeroma s plačilom prejetega računa).

2. Pristnost izvora

Pristnost izvora je obveznost dobavitelja in kupca ter pomeni dejansko zagotovitev identitete dobavitelja in kupca blaga oziroma storitve.

3. Celovitost vsebine

Celovitost vsebine pomeni, da vsebina, ki je zahtevana v skladu z ZDDV-1 in se nanaša na obvezne podatke na računu, ni bila spremenjena. Celovitost vsebine računa je obveznost obeh pogodbenih strank, tako dobavitelja kot kupca blaga oziroma storitve.

ZDDV-1 določa, da mora davčni zavezanec račune hraniti v svoji izvirni obliki, v kateri so bili poslani ali dani na razpolago (papirnati ali elektronski). Davčni zavezanec pa lahko račune, ne glede na njihovo izvirno obliko, hrani tudi na mikrofilmu, drugem mediju ali v elektronski obliki, če ti načini hrambe onemogočajo spremembo ali izbris podatkov oziroma omogočajo reproduciranje računov v izvirni obliki. Če se računi

hranijo z elektronskimi sredstvi, se morajo z elektronskimi sredstvi hraniti tudi podatki, ki jamčijo pristnost izvora in celovitost vsebine glede na določila 84. člena ZDDV-1. Davčni zavezanec, ki hrani elektronske listine, ki so elektronsko podpisane z uporabo podatkov in sredstev za podpisovanje, mora hraniti podatke in sredstva za preverjanje elektronskega podpisa enako dolgo, kot hrani tudi elektronske listine.

4. Čitljivost

Zahteva glede čitljivosti računa pomeni, da je treba zagotoviti čitljivost računa od trenutka izdaje pa do konca obdobja hrambe računa.

5. Postopki za nadzor poslovanja

Postopek za nadzor poslovanja je postopek, ki ga izvajajo odgovorne osebe z namenom zagotavljanja pravilnosti z vidika finančnega, računovodskega in regulativnega poročanja. Navedeno torej pomeni, da se račun preveri kot dokument v poslovnem in računovodskem postopku ter se ne obravnava kot samostojen dokument.

6. Zanesljiva revizijska sled

V računovodskem smislu se revizijska sled lahko opiše kot dokumentirani tok transakcije od izvirnega dokumenta (naročilnica) do končne evidence v letnem računovodskem izkazu. Revizijska sled vključuje izvirne dokumente, obdelane transakcije in sklice na povezavo med navedenimi elementi. Revizijska sled se šteje za zanesljivo, kadar je mogoče povezati med dokazili in obdelanimi transakcijami preprosto slediti, pri čemer je omogočen pregled postopkov, ki so bili dejansko izvršeni. Za namene DDV mora revizijska sled zagotoviti verodostojno informacijo oziroma verodostojno povezavo med računom in opravljeno dobavo blaga ali opravljeno storitvijo.

7. Napredni elektronski podpis in elektronska izmenjava podatkov (EDI)

Napredni elektronski podpis in elektronska izmenjava podatkov (primeroma) predstavljata tehnologiji za elektronsko izdajanje računov v smeri zagotovitve pristnosti izvora in celovitosti vsebine.

Kadar se pristnost izvora in celovitost vsebine elektronskih računov ne zagotavlja z naprednim elektronskim podpisom ali z elektronsko izmenjavo podatkov, lahko E-računi vseeno izpolnjujejo zahteve o postopkih za nadzor poslovanja glede na določila četrtega odstavka 84. člena ZDDV-1 ali izpolnjujejo pogoj pristnosti izvora in celovitosti vsebine na podlagi nadomestne tehnologije (primeroma z naprednimi elektronskimi podpisi, ki ne temeljijo na kvalificiranem potrdilu) ali postopka.

Spet nove možnosti prihrankov!

**”KARTICO
UPORABLJAM
PRI VSAJ DESETIH
PARTNERJIH.”**

foto: Bigstockphoto > oblikovanje: Uvid.si

in več kot 100 odličnih partnerjev na vaši poslovni poti!

- › **Ugodnosti** pri partnerjih Mozaika podjetnih.
- › **Ugodnostih** pri OZS in območnih obrtno-podjetniških zbornicah.
- › **Ugodnosti** pri obrtnikih in podjetnikih.
- › **Plačila na obroke** doma, v tujini in na spletu. Brez menjave banke.

Popuste in ugodnosti si izračunajte na **mozaikpodjetnih.si**

mozaik.podjetnih@ozs.si • 080 12 42

Ne spreglejte spletnih izobraževanj v OZS

16.

marec

Na kaj je potrebno biti pozoren ob sklepanju pogodbe o zaposlitvi

Eno od osnovnih načel delovnega prava določa, da je v pogodbi o zaposlitvi možno dogovoriti le več pravic za zaposlene ali višji nivo le-teh, kot so določene v zakonu. Kaj vse moramo zapisati v pogodbi o zaposlitvi in kaj lahko, je eno pogostih vprašanj v praksi. Različni spregledi lahko delodajalca veliko stanejo, saj so v kazenskih določbah zagrožene dokaj visoke globe, ki se jim z malo pozornosti in z ustrežno ter pravočasno strokovno usposobljenostjo kadrovikov v veliki večini primerov lahko izognemo.

Predavatelj: Dušan Bavec

18.

marec

Polni energije skozi izzive srednjih let

2-urna izobraževalna delavnica za polno angažiranost podjetnikov in zaposlenih tudi po 40-tem letu starosti.

Predavateljica: Magdalena Fabčič

21.

marec

Napotitev delavcev v EU in tretje države

Slovenska podjetja svojo dejavnost pogosto širijo na tuje trge na območje EU in tretjih držav. Podjetja morajo poznati razliko med enim trgov in drugim trgov. Kaj so bistvene razlike? Na kaj je potrebno paziti, ko vstopa podjetje ali samostojni podjetnik na tretje trge? Kje pridobiti informacije? Ta najpogostejša vprašanja, ki se pojavljajo v praksi, bomo podrobneje obravnavali na krajšem seminarju.

Predavateljica: Zdenka Bedekovič

25.

marec

Bliža se 31. marec – ne pozabite na obvezno poročanje o embalaži in odpadkih

V preteklem letu je bila sprejeta nova Uredba o embalaži in odpadni embalaži, ki je prinesla pomembne novosti za podjetja, ki sodijo med uvoznike blaga v embalaži, embalerje in proizvajalce oz. uvoznike servisne embalaže. V tem letu se obeta poostren nadzor s strani inšpektorata, saj kot kažejo podatki, vsi zavezanici še niso uredili pogodb in plačil. Vabimo vas, da se udeležite seminarja, na katerem se boste seznanili, kakšne so vaše obveznosti, ki jih imate kot povzročitelji odpadkov.

Predavateljica: mag. Katarina Železnik Logar

25.

marec

Z ustreznimi kanali digitalnega marketinga povečajte prodajo in prepoznavnost vašega podjetja

Ali poznate nakupni proces vaših strank ter digitalna orodja, s katerimi jih boste v posamezni fazi najbolje dosegli? Izkoristite prednosti sodobnih orodij in se nam pridružite na spletni delavnici.

Predavateljica: Biserka Kisič

5.

april

Spletno poslovanje in veljavna zakonodaja - izzivi z vidika prava varstva potrošnikov

Imate spletno stran ali spletno trgovino in niste prepričani, da je vsa vsebina tudi pravno točna, ali pa želite razširiti možnosti trženja svojih izdelkov prek spleta, vendar niste prepričani, ali lahko to storite skladno z veljavno zakonodajo z vidika varstva potrošnikov?

Predavateljica: Tamara Starič Petrovič

8.

april

Kako nakupovati na spletu?

Več vem, manj potrebujem - Svetovanje, ki vam prihrani veliko časa, nejevolje in denarja. Za pomoč pri nakupih se odločajo ženske in moški, ki jim nakupovanje ni preveč v veselje ali pa želijo hitro priti do dobrih rezultatov.

Predavateljica: Lea Pisani

II.

april

Plačila napotenim delavcem in povračila stroškov

Pred vstopom podjetij na tuje trge morajo ta pridobiti tudi določene podatke o urnih postavkah, povračilih in dodatkih, ki jih bodo napotenim delavcem izplačevali. Mnoga podjetja pošiljajo napotene delavce v tujino s pomanjkljivo dokumentacijo. Šele ob inšpekcijskem nadzoru ugotovijo pomanjkljivosti in po nepotrebnem plačujejo globe. Na seminarju bomo na kratko predstavili bistvene dejavnike, ki vplivajo na izplačilo dohodka pri napotitvi delavca na delo v tujino.

Predavateljica: Zdenka Bedekovič

22.

april

Spletno poslovanje in veljavna zakonodaja - izzivi z vidika varstva osebnih podatkov

Imate spletno stran ali spletno trgovino in niste prepričani, da je vsa vsebina tudi pravno točna, ali pa želite razširiti možnosti trženja svojih izdelkov prek spleta, vendar niste prepričani, ali lahko to storite skladno z veljavno zakonodajo z vidika osebnih podatkov? Vas vabimo, da se nam pridružite na predavanju, na katerem boste dobili odgovore na zgornja vprašanja.

Predavateljica: Tamara Starič Petrovič

Na vse dogodke se je potrebno prijaviti, podrobnejše programe dogodkov najdete na <http://www.svetovanje.si>, za dodatne informacije pa vam je na voljo Jana Golič (jana.golic@ozs.si, 01 58 30 553).

Pregled podatkov po ključnih kolektivnih pogodbah dejavnosti zasebnega sektorja

Opombe: Preglednica je le delovni pripomoček in zajema ključne kolektivne pogodbe dejavnosti zasebnega sektorja.

Za morebitne napake pri vnosu ne odgovarjamo.

Poudarjena dejavnost pomeni, da ima kolektivna pogodba za to dejavnost razširjeno veljavnost.

OPOZORILO: Iz spodnjih tabel izhajajo podatki iz Uradnih listov, objavljenih do dne 28.2.2022.

OPOZORILO: Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo je z 31. 12. 2018 prenehala veljati, z 31. 12. 2019 pa se je prenehala uporabljati.

→ Kolektivna pogodba dejavnosti trgovine Slovenije (Ur. l. RS, št. 52/18 in nasl.)

Podpisniki: TZS, GZS in ZDS

Časovna veljavnost: do 31. 12. 2022

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

45 Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil,

46 Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili in

47 Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili.

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 67/18).

Najnižje osnovne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 7. 2020 dalje*	578,38	600,58	636,26	679,17	757,04	911,75	1.087,37

*Najnižje osnovne plače se 1. julija 2019 uskladijo z inflacijo, merjeno z indeksom cen življenjskih potrebščin SURS VI 19/XII 18, če je inflacija višja kot 1 %, in sicer za razliko od 1 % do dejanskega % inflacije.

→ Kolektivna pogodba za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije (Ur. l. RS, št. 40/2021)

Podpisniki: GZS - Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij, ZDS in Zadruga zveza Slovenije

Časovna veljavnost: do 1. 5. 2021

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

01.110	01.120	01.130	01.140	01.150	01.160	01.190	01.210	01.220	01.230	01.240	01.250	01.260	01.270	01.280
01.290	01.300	01.410	01.420	01.430	01.440	01.450	01.460	01.470	01.490	01.500	01.610	01.620	01.630	01.640
03.110	03.120	03.210	03.220	10.110	10.120	10.130	10.200	10.310	10.320	10.390	10.410	10.420	10.510	10.520
10.610	10.620	10.710	10.720	10.730	10.810	10.820	10.830	10.840	10.850	10.860	10.890	10.910	10.920	11.010
11.020	11.030	11.040	11.050	11.060	11.070	12.000	81.300							

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur v EUR):

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
od 1. 12. 2021 dalje	587,41	644,25	713,74	787,42	882,17	1.037,96	1.172,71	1.383,25

→ Kolektivna pogodba gradbenih dejavnosti (Ur. l. RS, št. 101/15 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Zbornica gradbeništva in industrije gradbenega materiala in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo: 41 Gradnja stavb
42 Gradnja inženirskih objektov
43 Specializirana gradbena dela in

8.110	8.120	23.320	23.510	23.520	23.610	23.620	23.630	23.640	23.650	23.690	23.700
-------	-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 30/18 in 132/20). Označene in 42.110, 42.120, 42.130 in 42.910.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	IV./2	V.	V./2	VI.	VI./2	VII.	VII./2	VII./3	VIII.
od 1. 1. 2022 dalje	535,89	594,79	659,25	730,40	774,70	863,32	917,03	966,70	1.119,77	1.146,62	1.288,94	1.388,29	1.537,33

→ Kolektivna pogodba dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije (Ur. l. RS, št. 56/18 in nasl.)

Podpisniki: TGZS in ZDS

Časovna veljavnost: do 31. 12. 2022

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

55.100	55.201	55.202	55.203	55.204	55.209	55.300	55.900	56.101	56.102	56.103	56.104	56.105	56.210	56.290
56.300	77.340	79.110	79.120	79.900	85.510	86.220	92.001	92.002	93.110	93.120	93.130	93.190	93.210	93.291
93.292	93.299													

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 13/19).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. 1. 2021 - dalje	529,20	602,20	751,31	837,33	906,17	1.032,34	1.101,16	1.296,15

→ Kolektivna pogodba za dejavnost kovinskih materialov in livarn Slovenije (Ur. l. RS, št. 78/14 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje kovinskih materialov in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

24.100	24.200	24.310	24.320	24.330	24.340	24.410	24.420	24.430	24.440	24.450	24.510	24.520	24.530	24.540
25.500	32.110	32.120	32.130											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 39/15).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2022 dalje	567,24	628,14	690,78	789,96	861,30	1.005,72	1.176,24	1.346,76	1.586,88
na uro	3,26	3,61	3,97	4,54	4,95	5,78	6,76	7,74	9,12

→ Kolektivna pogodba za papirno in papirno-predelovalno dejavnost (Ur. l. RS, št. 110/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje papirne in papirno predelovalne industrije in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki trajno opravljajo delo na območju Republike Slovenije in so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

17.110	17.120	17.210	17.220	17.230	17.240	17.290
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 35/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI./1	VI./2	VII.	VIII.
Od 1. 1. 2022 dalje	521,12	591,43	661,88	732,23	855,78	1.091,84	1.290,36	1.637,79	1.885,94

→ Kolektivna pogodba grafične dejavnosti (Ur. l. RS, št. 77/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Medijska zbornica in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

18.110	18.120	18.130	18.140
--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2022 dalje	506,19	556,82	617,56	693,49	789,68	906,09	1.027,58	1.422,41	1.716,00

→ **Kolektivna pogodba za dejavnost elektroindustrije Slovenije** (Ur. l. RS, št. 108/05 in nasl.)**Podpisniki:** GZS - Združenje za elektroindustrijo in ZDS**Časovna veljavnost:** Sklenjena je za nedoločen čas.**Stvarna veljavnost:** Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost:

26.110	26.120	26.200	26.300	26.400	26.510	26.520	26.600	26.700	26.800	27.110	27.120	27.200	27.310	27.320
27.330	27.400	27.510	27.900	29.310	32.500	33.130	33.140	33.200						

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 47/09).**Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:**

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2019 dalje	577,68	591,60	649,02	730,80	796,92	927,42	1.078,80	1.231,92	1.449,42
na uro	3,32	3,40	3,73	4,20	4,58	5,33	6,20	7,08	8,33

→ **Kolektivna pogodba za kovinsko industrijo Slovenije** (Ur. l. RS, št. 6/15 in nasl.)**Podpisniki:** GZS - Združenje za kovinsko industrijo in ZDS**Časovna veljavnost:** Sklenjena je za nedoločen čas.**Stvarna veljavnost:** Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

25.110	25.120	25.210	25.290	25.300	25.400	25.611	25.619	25.620	25.710	25.720	25.731	25.732	25.910	25.920
25.930	25.940	25.990	27.520	28.110	28.120	28.130	28.140	28.150	28.210	28.220	28.230	28.240	28.250	28.290
28.300	28.410	28.490	28.910	28.920	28.930	28.940	28.950	28.960	28.990	29.100	29.200	29.320	30.110	30.120
30.200	30.300	30.400	30.910	30.920	30.990	33.110	33.120	33.150	33.160	33.170	33.190	33.200		

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 80/15).**Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:**

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2022 dalje	547,17	596,92	660,87	753,25	820,76	961,11	1.121,00	1.279,11	1.513,61
na uro	3,145	3,431	3,798	4,329	4,717	5,524	6,443	7,351	8,699

→ **Kolektivna pogodba za dejavnosti pridobivanja in predelave nekovinskih rudnin Slovenije**

(Ur. l. RS, št. 55/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za nekovine in ZDS**Časovna veljavnost:** Sklenjena je za nedoločen čas.**Stvarna veljavnost:** Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

08.110	08.120	08.910	08.930	08.990	23.110	23.120	23.130	23.140	23.190	23.200	23.310	23.410	23.420	23.430
23.440	23.490	23.910	23.990											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 24/14).**Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:**

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI./1	VI./2	VII.	VIII.
od 1. 4. 2018 dalje	528,21	586,90	650,93	729,18	821,66	923,04	999,51	1.122,23	1.419,24

→ **Kolektivna pogodba za tekstilne, oblačilne, usnjarske in usnjarsko predelovalne dejavnosti**

(Ur. l. RS, št. 18/14 in nasl.)

Podpisniki: ZDS**Časovna veljavnost:** Sklenjena je za nedoločen čas.**Stvarna veljavnost:** Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

13.100	13.200	13.300	13.910	13.920	13.930	13.940	13.950	13.960	13.990	14.110	14.120	14.130	14.140	14.190
14.200	14.310	14.390	15.110	15.120	15.200									

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 25/14).**Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:**

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 4. 2014 dalje	433,26	462,84	504,60	553,32	614,22	725,58	817,80

→ **Kolektivna pogodba za lesarstvo Slovenije** (Ur. l. RS, št. 58/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje lesne in pohištvene industrije in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za vse delodajalce, ki so registrirani za opravljanje pretežne dejavnosti v lesarstvu.

16.100	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	31.010	31.020	31.030	31.090	32.200	32.300	32.400	32.910	32.990
95.240														

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 7. 2019 dalje	477,92	521,76	574,94	637,26	712,24	831,92	937,07

→ **Kolektivna pogodba za cestni potniški promet** (Ur. l. RS, št. 197/20)

Podpisniki: GZS - Združenje za promet in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za določen čas do 31. 12. 2021.

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 163/21).

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost 49.310 ali 49.391.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Vozno osebje
od 1. 1. 2022 dalje	730,82	759,33	847,07	955,40	1.038,53	1.201,96	1.322,60	1.060,00

→ **Kolektivna pogodba med delavci in družbami drobnega gospodarstva** (Ur. l. RS, št. 94/10 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Podjetniško trgovska zbornica

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Razširjena veljavnost: 85.530 Delno (Ur. l. RS, št. 4/18).

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

13.300	13.990	14.120	14.130	15.120	15.200	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	17.290	22.110	22.190	22.210
22.220	22.230	22.290	23.440	24.330	25.110	25.120	25.290	25.620	25.710	25.720	25.731	25.910	25.920	25.930
25.940	25.990	26.400	26.520	26.600	27.110	27.320	27.330	27.400	27.900	28.250	28.290	28.490	28.930	28.990
29.320	30.120	30.920	31.010	31.020	31.030	31.090	32.120	32.130	31.500	32.200	32.300	32.300	32.500	32.910
32.990	33.110	33.120	33.130	33.140	33.190	33.200	41.200	43.310	43.320	43.390	43.910	71.200	74.100	74.200
77.110	77.120	77.210	77.220	77.290	77.310	77.320	77.330	77.340	77.350	77.390	80.100	80.200	80.300	81.210
81.220	82.110	82.190	82.200	82.300	82.920	82.990	85.320	85.510	85.520	85.530	85.590	86.220	86.230	86.901
86.909	88.109	90.010	90.020	90.030	90.040	93.130	93.210	93.299	95.210	95.220	95.230	95.240	95.250	95.290
96.010	96.021	96.022	96.040	96.090										

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 2. 2020 dalje	583,99	665,75	747,48	840,93	940,21	1.121,25	1.273,09	1.518,34	1.822,02

KAKO DELODAJALEC UGOTOVI, KATERA KOLEKTIVNA POGODBA DEJAVNOSTI (ČE SPLOH KATERA) GA ZAVEZUJE?

1. korak: Najprej mora v Poslovnem registru Slovenije preveriti, katera je njegova registrirana glavna dejavnost.

2. korak: V evidenci KPD, ki jo vodi MDDSZ preveri, katera KPD vključuje šifro njegove (glavne) dejavnosti. Delodajalca lahko zavezuje več KPD.

3. korak: Preveri, ali ima KPD celotno ali delno razširjeno veljavnost. Če ima celotna KPD razširjeno veljavnost, delodajalca zavezuje. Če pa ima delno razširjeno veljavnost, je treba preveriti, ali jo ima glede dejavnosti, ki jo delodajalec opravlja (kot glavno) in član katerega delodajalskega združenja je.

4. korak: Če KPD nima razširjene veljavnosti, delodajalca zavezuje le, če je član delodajalskega združenja, podpisnika KPD.

Plače in drugi prejemki iz delovnega razmerja

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE IN OLAJŠAVE ZA LETO 2022

Obvestilo FURS z dne 22. 12. 2021

Stopnje dohodnine

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	8.500,00		16 %
8.500,00	25.000,00	1.360,00	+ 26 % nad 8.500,00
25.000,00	50.000,00	5.650,00	+ 33 % nad 25.000,00
50.000,00	72.000,00	13.900,00	+ 39 % nad 50.000,00
72.000,00		22.480,00	+ 50 % nad 72.000,00

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2020 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta:

Če znaša neto mesečna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	708,33		16 %
708,33	2.083,33	113,33	+ 26 % nad 708,33
2.083,33	4.166,67	470,83	+ 33 % nad 2.083,33
4.166,67	6.000,00	1.158,33	+ 39 % nad 4.166,67
6.000,00		1.873,33	+ 50 % nad 6.000,00

Davčne olajšave:

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2020:

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	13.316,83	3.500,00 + (18.700,38 - 1.404,27 x skupni dohodek)
13.316,83		3.500,00

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja se upošteva:

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	1.109,74	291,67 + (1.558,37 - 1.404,27 x bruto dohodek)
1.109,74		291,67

Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava (o čemer obesti delodajalca) se davčna osnova zmanjša za 291,67 eura.

2. Osebnolajšave

Namen	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
invalidu s 100% telesno okvaro	17.658,84	1.471,57

3. Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta, znaša 3.500 evrov.

4. Posebna olajšava za vzdrževane otroke:

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
za prvega vzdrževanega otroka	2.436,92	203,08
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	8.830,00	735,83
za drugega vzdrževanega otroka	2.649,24	220,77
za tretjega vzdrževanega otroka	4.418,54	368,21
za četrtega vzdrževanega otroka	6.187,85	515,65
za petega vzdrževanega otroka	7.957,14	663,09
Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.769,30 evra (mesečno za 147,44 evra) glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka.		

za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana:

Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
2.436,92	203,08

5. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko

Največ do zneska premije, ki je enak 24% obveznih prispevkov za PLZ za zavarovance oziroma 5,844% pokojnine zavarovanca in ne več kot 2.819,09 evra letno.

6. Minimalna plača

Minimalna plača	v eur
1.1.2021 - 31.12.2021	1.024,24
1.1.2022 - 31.12.2022	1.074,43

Najnižje osnove za plačilo prispevkov za delavce v delovnem razmerju

osnova	znesek PLP v eur	znesek v eur	velja za izplačila
60% PLP	1.856,20	1.113,72	od 1.1.2022 do 28.2.2022
60% PLP	1.969,59	1.181,75	od 1.3.2022 do 28.2.2023

Uporablja se pri obračunu plače od julija do decembra 2021.

DRUGI OSEBNI PREJEMKI IN POVRAČILA STROŠKOV FEBRUAR 2022

Vrsta prejema	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)	
1. Prehrana med delom		
1.1. če delojemalec dela vsaj 4 ure na dan	6,12 EUR na dan	
1.2.	če je delojemalec na delu deset ur ali več, se za ta dan, poleg povračila stroškov za prehrano med delom (6,12 EUR) prišteje še 0,76 EUR za vsako dopolnjeno uro prisotnosti na delu po osmih urah prisotnosti na delu	
2. Prevoz na delo in z dela		
2.1.	v višini 0,18 EUR za vsak polni kilometer razdalje med običajnim prebivališčem in mestom opravljanja dela za vsak dan prisotnosti na delu	uporaba v zasebnem sektorju od septembra 2021 dalje
2.2.	do višine 140 eur, če je delavec prisoten najmanj en dan na delu in oddaljen najmanj 1 km od mesta opravljanja dela	uporaba v zasebnem sektorju od septembra 2021 dalje
3. Dnevnica za službena potovanja v RS		
3.1. nad 6 do 8 ur	7,45 EUR	
nad 8 do 12 ur	10,68 EUR	
nad 12 ur	21,39 EUR	
3.2. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 12 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %	
3.3. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 12 do 24 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %	
4. Dnevnice za službena potovanja v tujini so določene v Uredbi o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini - Uredba za tujino (UL št. 76/2019)		
4.1. nad 6 do 8 ur	25% dnevnice	
4.2. nad 8 do 14 ur	75% dnevnice	
4.3. nad 14 do 24 ur	cela dnevnic	
4.3.1. Nemčija, Avstrija, Italija, Francija	55 EUR	
4.3.2. Hrvaška, BiH, Srbija, Črna gora, Madžarska, Makedonija, Slovaška, Češka, Poljska, Bolarija, Romunija	40 EUR	
4.4. če stroški prenočevanja vključujejo tudi plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15%	
4.5. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 14 do 24 ur	90% zneska po Uredbi za tujino	
5. Prevoz na službenem potovanju		
5.1. povračilo stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi	
5.2. v primeru, da delojemalec uporablja lastno prevozno sredstvo	0,37 EUR za vsak prevožen kilometer	
6. Prenočevanje na službenem potovanju		
prenočevanje na službenem potovanju	do višine dejanskih stroškov za prenočevanje, če je dokumentirano s potnim nalogom in z računi	
7. Terenski dodatek		
terenski dodatek	4,49 EUR na dan	
8. Nadomestilo za ločeno življenje		
nadomestilo za ločeno življenje	334 EUR na mesec	

Vrsta prejema	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)
9. Regres za letni dopust	
regres za letni dopust	Neobdavčen in neoprispevčen: regres za letni dopust, ki je določen kot pravica iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, ali vsebinsko primerljiv dohodek iz tujine, in sicer do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji.
10. Jubilejne nagrade	
jubilejne nagrade	
za 10 let delovne dobe	460 EUR
za 20 let delovne dobe	689 EUR
za 30 let delovne dobe	919 EUR
za 40 let delovne dobe	919 EUR
11. Odpravnina ob upokojitvi	
odpravnina ob upokojitvi	4.063 EUR
12. Solidarnostna pomoč	
v primeru smrti delavca	3.443 EUR
v primeru smrti ožjega družinskega člana delavca	3.443 EUR
v primeru težje invalidnosti ali daljše bolezni delavca ter elementarne nesreče, ki prizadene delavca	1.252 EUR
13. Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo	
1. letnik - dijak	172,00 EUR
2. letnik - dijak	172,00 EUR
3. letnik - dijak	172,00 EUR
4. letnik - dijak	172,00 EUR
študent	172,00 EUR
14. Plačila vajencem	
Do višin, ki jih kot minimalno višino vajeniške nagrade določa Zakon o vajeništvu	

Osnove za izračun prejemkov		
Plače v RS (vir: SURS)	Bruto plača	Povprečna plača (bruto) zadnjih treh mesecev
december 2021	2.064,12	2.011,70 EUR

Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja ne določa pravic delavcev, torej višine povračil stroškov do katerih je delavec upravičen z delovnopravno zakonodajo, temveč le neobdavčeno višino povračila. S 1.1.2020 se KPOP ne uporablja več. Delodajalce pozivamo, da pravice delavcev uredijo s Pravilnikom o delovnih razmerjih.

Pavšalni prispevki za zavezance, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic-pavšalisti

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Od 1.4.2021 dalje znaša 38,68 EUR. Zavezanci plačajo polovico navedenega zneska prispevka za mesec, v katerem opravljajo dejavnost 15 dni ali manj. Prispevek plačujejo mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje

Znesek prispevka za obdobje **od 1.1.2022 do 31.12.2022** znaša **40 EUR** (10 EUR + 30 EUR). Prispevek plačujejo zavezanci mesečno **do 20. v mesecu** za pretekli mesec, ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.

Prispevki za socialno varnost samozaposlenih - februar 2022

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			60 % PP**	3,5 PP***
	Prehodni davčni podračun	Referenca	1.181,75	6.893,57
1.969,59				
Prisp. zavarovanja za PIZ	15,50%		183,17	1.068,50
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		104,58	610,08
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	287,75	1.678,58
Prisp. zavarovanja za ZZ	6,36%		75,16	438,43
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		77,52	452,22
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		6,26	36,54
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	158,94	927,19
Prisp. zavarovanja za starš. var.	0,10%		1,18	6,89
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,18	6,89
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	2,36	13,78
Prisp. zavarovanja za zaposl.	0,14%		1,65	9,65
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		0,71	4,14
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	2,36	13,79
Skupaj drugi prisp.			4,72	27,57
PRISPEVKI SKUPAJ			451,41	2.633,34

Vir: FURS

Prispevki za socialno varnost družbenikov (zav. podlaga 040) - februar 2022

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			90 % PP**	3,5 PP***
	Prehodni davčni podračun	Referenca	1.772,63	6.893,57
1.969,59				
Prisp. zavarovanja za PIZ	15,50%		274,76	1.068,50
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		156,88	610,08
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	431,64	1.678,58
Prisp. zavarovanja za ZZ	6,36%		112,74	438,43
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		116,28	452,22
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		9,39	36,54
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	238,41	927,19
Prisp. zavarovanja za starš. var.	0,10%		1,77	6,89
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,77	6,89
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	3,54	13,78
Prisp. zavarovanja za zaposl.	0,14%		2,48	9,65
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		1,06	4,14
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	3,54	13,79
Skupaj drugi prisp.			7,08	27,57
PRISPEVKI SKUPAJ			677,13	2.633,34

Vir: FURS

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2021 (PP): 1.969,59 EUR

** Minimalna osnova za prispevke samozaposlenih v letu 2022 znaša 60 % zadnje znane povprečne letne plače: 60 % od 1.969,59 = 1.181,75 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.969,59 x 3,5 = 6.893,57 EUR

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezanec elektronsko

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2021 (PP): 1.969,59 EUR

** Minimalna osnova za prispevke za družbenike v letu 2022 znaša 90 % zadnje znane povprečne letne plače: 90 % od 1.969,59 = 1.772,63 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.969,59 x 3,5 = 6.893,57 EUR

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezanec elektronsko

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

Minimalna bruto urna postavka za začasno in občasno delo upokoencev in študentskega dela

Začasno in občasno delo upokoencev	Leto	MIN bruto urna postavka v EUR	MAX bruto dohodek v EUR
	od 1.3.2022 do 28.2.2023	5,77	8.639,07
Študentsko delo	Veljavnost od	MIN bruto urna postavka v EUR	
	od 15. 1. 2022	6,17	

KRIZA ALI PRILOŽNOST

Kako izkoristiti turbulentno leto 2022?

Ob nastopu korona krize marca 2020 so centralne banke po vsem svetu znižale obrestne mere, preplavile trg z likvidnostjo ter pomagale gospodarstvu in borznim trgom, da so uspešno premagali izzive, ki jih je prinesla pandemija covid-19.

Monetarna politika izjemno nizkih obrestnih mer ter poplava denarja (likvidnosti) sta pripomogla k temu, da se v tem času z zelo visoko inflacijo bori večina držav na svetu.

VAmeriki je inflacija tako visoka, kot je bila nazadnje leta 1982, torej pred 40 leti (trenutna inflacija je 7,5-odstotna). Med 5 in 6 odstotki je inflacija tudi v Nemčiji, Veliki Britaniji, Irski, Indiji ter Španiji. Turčija ima na letni ravni rekordno inflacijo, kar 49-odstotno, podobno stanje vlada tudi v Argentini.

V ZADNJIH DVEH LETIH JE BILO »NATISNJNIH« KAR 40 Odstotkov vseh dolarjev, ki so bili kadarkoli dani v obtoke!

Kljub temu da je statistična inflacija visoka, pa lahko ugotovimo, da so skoki cen nekaterih dobrin precej višji od statistično ugotovljene povprečne letne inflacije.

Skoki cen nekaterih dobrin v Ameriki v letu 2021:

kava	92 %
zemeljski plin	81 %
nafta	66 %
rabljeni avtomobili	45 %
cene hotelskih najemov	37 %
bencin	36 %
kmetijske surovine	25 %
les	21 %
najemnine	13 %
statistično izmerjena inflacija	7,5 %

Pogosto slišimo, da so vzrok visoke inflacije cene energentov. Drži in hkrati ne drži. Visoka inflacija je danes predvsem posledica preohlapne monetarne politike nizkih obrestnih mer in presežne likvidnosti, ki je bila dana v sistem. Visoke cene energentov, hrane in drugih dobrin in storitev so večinoma danes tako zgolj posledica in ne glavni vzrok.

Nas čaka globalna recesija?

Visoka inflacija je tako zdaj »sovražnik št. 1«, ki ga je treba ukrotiti. Visoko inflacijo smo sicer lahko v zadnjih nekaj letih videli pri večini naložb, ki so dosegale rekordne vrednosti. Ni naključje, da so ob tako nizkih obrestnih merah in poplavi denarja tako delnice, nepremičnine kot tudi kriptovalute dosegale nove in nove rekordne vrednosti. A kako hitro lahko pride do sprememb.

Še pred nekaj meseci smo si ogledovali rekordne donose tako na delniških kot tudi kriptotrkih. S prihodom leta 2022 pa je videti – če ocenjujemo splošno počutje vlagateljev – da na trgih vlada strah, negotovost in pričakovanja, da bo leto 2022 precej turbulentno.

SPREMENBA OBRESTNIH MER SE BO ODRAZILA TAKO NA FINANČNIH TRGIH KOT TUDI V REALNEM GOSPODARSTVU.

Rekordno visoka inflacija je namreč centralne bankirje postavila pred pomembne odločitve – kako inflacijo umiriti in ustaviti njeno rast. Kot kaže, se bodo prvi začeli »boriti« v Ameriki. FED je namreč za mesec marec že napovedal prvi dvig obrestnih mer in zmanjšanje likvidnosti v sistemu. Temu bodo verjetno sledile tudi preostale centralne banke po svetu, najprej evropska.

Za realno gospodarstvo in globalno ekonomijo dvig obrestnih mer praviloma pripravi scenarij za recesijo in ohlajitev gospodarskih aktivnosti. Namreč, dvig obrestnih mer takoj dvigne stroške kratkoročnega izposojanja za finančne institucije, s čimer se val podražitev kreditov takoj prenese naprej na podjetja in potrošnike. S temi podražitvami se posledično zmanjša potrošnja, kar znova negativno vpliva na gospodarsko rast in zmanjšanje dobičkov podjetij.

Kaj nas lahko nauči zgodovina?

Če se ozremo v zgodovino, lahko ugotovimo, da je vsako višanje obrestnih mer v kombinaciji s pregretim borznimi trgi pripeljalo do zniževanja vrednosti in močnih razprodaj različnih naložbenih razredov. Praktično ob vsakem posegu na trg (v smislu višanja obrestnih mer ali zmanjševanja likvidnosti) so se tako v zgodovini dolgoročni vlagatelji vedno ponudile izjemne nakupne priložnosti. Bo tako tudi v letošnjem letu?

V zadnjih dobrih dvajsetih letih je FED obrestno mero močneje povišal trikrat (leta 1999, 2004 in 2016) in pregretemu stanju na borznih trgih je vedno sledila korekcija, ki jo je bilo vredno izkoristiti. Lep primer je delnica podjetja

Apple. Od konca leta 1999 je zaradi dviga obrestnih mer in poka balona tehnoloških podjetij delnica v treh letih padla za več kot 84 odstotkov vrednosti. Kdor je izkoristil takratne popuste, je na isti delnici od leta 2003 do leta 2008 potem zaslužil več kot 3.200 odstotkov.

V LETU 2022 BO MODRO UPOŠTEVATI BESEDE WARRENA BUFFETA: »BODI POHLEPEN, KO SO DRUGI PRESTRAŠENI!«

Če pa bi isti investitor, ki je izkoristil razprodajo na borzi med leti 2000 in 2003, delnico Apple kupil in držal do leta 2022, pa bi na svojo investicijo ustvaril več kot 50.000-odstoten donos. Ja, neverjetno, ampak je res. Eno delnico podjetja Apple ste lahko na borzi leta 2002 kupili za 25 centov, danes je vrednost ene delnice okvirno okrog 160 dolarjev.

Seveda je treba upoštevati, da sem za primer izbral eno najboljših in največjih podjetij na svetu danes, a sporočilo je povsem enostavno: če verjamemo v dolgoročno uspešnost in višanje cen, potem moramo turbulentna leta videti kot priložnost, da lahko kupujemo poceni in ne kot krizo ali katastrofo, kjer moramo vse prodati in zbežati stran.

Strategije investiranja za 2022

Uspešni investitorji vedno investirajo v skladu z določenim načrtom in izdelanimi strategijami, s čimer dosti lažje krmarijo med kratkoročnimi turbulentami na trgih. Za letošnje leto je tako najbolj pomembno to, da si izdelate primerne strategije investiranja, ki upoštevajo nestabilnosti na trgih.

Kot prvo je najpomembnejše to, da ste primerno razpršeni. Stava na enega konja ni dobra, posebej v teh, zelo tveganih in negotovih časih. Poskrbite za to, da imate glede na vašo pričakovanja, časovni rok ter odnos do tveganja sestavljen primeren portfelj iz varnih ter tveganih investicij.

Kot drugo, je za investitorja letos ključna denarna rezerva. Veliko vlagateljev ne drži denarne rezerve in želijo biti ves čas popolnoma investirani. Bojijo se

namreč, da če imajo denar, s tem zaradi inflacije izgubljajo. Dolgoročno zagotovo, a kratkoročno ne.

Če namreč držite denarno rezervo nekaj mesecev, niste še nič izgubili. Če v tem času naložbeni razredi izgubijo recimo 30 odstotkov svoje vrednosti in to pocenitev lahko izkoristite, ste z denarjem, ki je bil vmes na strani, celo profitirali in ne izgubili.

Kot tretje je za investitorje ključno, da si svoje vložke na trg razdelijo na več delov. Kupiti dno so sanje vsakega vlagatelja, a je pri tem bolj odločilna sreča kot karkoli drugega. Zato si svoje vstopne v investicije, kjer bi želeli izkoristiti poceni nakupe, razdelite na več vložkov in več postopnih vstopov na trg. V letošnjem letu bo mogoče najmanj stresna metoda povprečnih stroškov, kjer vlagate vsak mesec enak znesek – enkrat kupite višje, drugič nižje.

Kot zadnje je pri investitorjih v letošnjem letu zelo zaželen predvsem disciplina in potrpežljivost. Iskreno se moramo vprašati, do kdaj smo pripravljeni čakati na donose in koliko časa bomo mirno gledali, če bodo trgi ostajali nestabilni. Če namreč nimate dolgoročnega horizonta in cilja je velika verjetnost, da vas lahko kratkoročna nihanja in pretresi čustveno »zlomijo« in zaradi tega naredite več napak, ki lahko vodijo do večjih ali manjših izgub vloženega denarja.

Mentalna stabilnost in dolgoročni cilj

Bi imeli tudi vi z delnico Appla več kot 50.000-odstotni donos? Najverjetneje je vaš odgovor da. Ampak, če vprašam malce drugače – bi bili pripravljeni investirati denar, kjer veste, da boste takoj ob začetku investiranja izgubili 84 odstotkov vaših sredstev in da boste za donos več kot 50.000 odstotkov morali čakati več kot dvajset let?

Tudi če bi večina odgovorila z da, ne verjamem, da bi večini to uspelo tudi doseči. Kajti, statistika je še vedno nezaprta. Večina vlagateljev vedno investira zaradi dveh prevladujočih čustvenih stanj – ali so pohlepní ali pa jih je strah. Če investirajo zgolj iz čustvenega vidika in se investiranja ne lotijo s pri-

mernim načrtom in strategijami, je velika verjetnost, da bodo ob prvem večjem padcu zapustili trg.

Zato je – ne glede na to, da vsako leto pridejo novi in novi vlagatelji na trg – statistika še vedno takšna, da 20 odstotkov investorjev investira uspešno in 80 odstotkov investorjev investira brez donosov ali celo z izgubo vloženih sredstev. Ne pozabite, da največ donosa nepoučenim vlagateljem še vedno odnesejo lastne napačne čustvene reakcije in preplačani stroški – in ne, kot morebiti misli večina, borzni zlomi.

Kam investirati letos?

Sam imam zase (glede na finančne cilje, pripravljenost na tveganje in časovni horizont) v letošnjem letu svoj portfelj razdeljen takole:

- **Denarna rezerva v različnih valutah** – na voljo za dokupe naložbenih razredov ob pocenitvah na borzi
- **Plemenite kovine** – zlato in srebro – ta del služi za zaščito pred potencialnimi sistemskimi tveganji in nadaljnjim poviševanjem inflacije
- **Borzni trgi** – naložbe predvsem v surovine in razvijajoče se trge, nepremičnine, manjši del v dividendnih in tehnoloških podjetjih – večinoma preko ETF skladov, nekaj je tudi posameznih delnic
- **Kripto** – manjša izpostavljenost kot v letu 2021, poudarek na BTC-ju in kakovostnih projektih

Z omenjeno razdelitvijo sem pripravljen na turbulence, prav tako pa imam pripravljene strategije za obvladovanje tveganj ter strategije za obvladovanje čustev. Ali je omenjena razdelitev primerna za vsakega posameznika? Vsekakor ne, saj je vsak investitor poglavje zase in ima vedno svojo individualno situacijo, ki jo mora prilagoditi glede na potrebe, želje, zmožnosti in cilje.

Posebej v teh časih, ko tudi geopolitična situacija na svetu narekuje, da dobro razmislimo, ali smo ustrezno razpršeni ter zavarovani pred vsemi tveganji, ki jih prinaša letošnje leto.

MATJAŽ ŠTAMULAK, NEODVISNI
FINANČNI SVETOVALEC IN PREDAVATELJ,
WWW.CRESUS.SI

Nove obveznosti pri izvajanju mednarodnih prevozov potnikov

Nove obveznosti se nanašajo na prevoze potnikov, ki so državljani tretjih držav (DTD), ob vstopu v schengenski prostor. V skladu z izvedbeno Uredbo Komisije (EU) št. 2021/1217 in izvedbeno Uredbo Komisije (EU) št. 2021/1224 bo moral prevoznik pred začetkom prevoza preveriti status potnika, ki je državljan tretje države, v sistemih EES in ETIAS. Če bo državljan tretje države že imel vizo ali dovoljenje za bivanje, preverjanje ne bo potrebno.

Obveznost se nanaša izključno na izvedbo **prevozov v schengenski prostor**. Preverjanje statusa državljana tretjih držav mora izvesti prevoznik, ki na primer izvaja avtobusni prevoz s Hrvaškega v Slovenijo. Ni pa ga treba izvajati prevozniku, ki opravlja prevoze znotraj schengenskega prostora, na primer na relaciji Nemčija–Slovenija. Prav tako ni treba preverjanja izvajati prevozniku, ki bi državljan tretjih držav prevažal z Brnika kamorkoli v Sloveniji, preverjanje je ob vstopu v schengenski prostor namreč v tem primeru dolžan izvesti letalski prevoznik.

Posebej opozarjamo, da bodo za prevoznike veljale kazni, če bodo prevažali državljane tretjih držav, ki, čeprav zanje velja zahteva po potovalni odobritvi, le-te ne bi imeli.

Prevozniki bodo preverjanja lahko izvajali preko informacijskega sistema, preko mobilne aplikacije ali preko spletne strani.

V prvem koraku se bodo izvajala preverjanja EES (Entry/Exit System oziroma sistem vstopa in izstopa), ki se bodo naknadno razširila še na preverjanja ETIAS (European Travel Information and Authorisation System).

Koordinacija aktivnosti za prevoznike poteka preko organizacije EU-LISA (Evropska agencija za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov na področju svobode, varnosti in pravice), pri kateri se morajo prevozniki najprej registrirati. Registracije že potekajo.

Predvideni rok za polno implementacijo EES je konec septembra 2022, za ETIAS, ki je neposredno vezan na EES in njegovo uspešno vzpostavitev, pa maj 2023.

Z registracijo v IT-sistem bo prevozniku omogočeno, da prejme vse potrebne infor-

macije za pripravo njegovega sistema in poslovnih procesov za vpogled v elektronski sistem EU, ki ga upravlja EU-LISA.

EES (Entry/Exit System) oziroma SVI (sistem vstopa in izstopa)

Z Uredbo (EU) 2017/2226 se vzpostavlja skupni elektronski sistem SVI za:

- evidentiranje in shranjevanje datuma, časa ter kraja vstopa in izstopa državljanov držav zunaj EU, ki prehajajo meje EU,

- samodejni izračun trajanja dovoljenega bivanja teh državljanov držav zunaj EU in izdajanje opozoril državam EU, ko se dovoljeno bivanje izteče.

- sistem bo nadomestil obveznost žigosanja potnih listov državljanov držav zunaj EU, ki velja za vse države EU.

SVI se uporablja za potnike, za katere velja vizumska obveznost, pa tudi za tiste, ki so izvzeti iz nje in jim je dovoljeno kratkotrajno bivanje do 90 dni v obdobju 180 dni, ki prehajajo zunanje meje schengenskega območja. SVI bo evidentiral tudi podatke o državljanih držav zunaj EU, ki jim je bil zavržen vstop za kratkoročno bivanje.

SVI se bo uporabljal na zunanjih mejah držav EU, ki v celoti uporabljajo schengenski pravni red, in na mejah držav EU, ki v času, ko bo sistem začel delovati, še ne bodo v celoti uporabljale schengenskega pravnega reda, vendar bodo uspešno opravile preverjanje po postopku za schengensko evalvacijo ter pridobile pasivni dostop do SVI in celotni dostop do schengenskega informacijskega sistema (SIS).

SVI bo shranjeval podatke o identiteti, potnih listinah ter biometrične podatke. Podatki se bodo hranili tri leta za

potnike, ki spoštujejo pravila o kratkotrajnem bivanju, in pet let za tiste, ki prekoračijo dovoljeno obdobje bivanja.

Shranjeni podatki bodo dostopni mejnim organom, organom, ki izdajajo vizume, in organom, ki so odgovorni za spremljanje, ali državljani držav zunaj EU izpolnjujejo pogoje za vstop ali prebivanje. Za preprečevanje, odkrivanje ali preiskovanje terorističnih kaznivih dejanj ali drugih hudih kaznivih dejanj lahko imenovani organi kazenskega pregona in Europol zahtevajo vpogled v podatke SVI.

ETIAS (European Travel Information and Authorisation System)

ETIAS bo omogočil predhodno preverjanje in po potrebi zavrnitev potovalne odobritve državljanom tretjih držav, ki so oproščeni vizumske obveznosti in potujejo na schengensko območje. Prispeval bo k izboljšanju notranje varnosti, preprečevanju nezakonitega priseljavanja, zaščiti javnega zdravja in zmanjšanju zamud na mejah, saj bo omogočal identifikacijo oseb, ki bi lahko na katerem koli od navedenih področij pomenile tveganje, še preden bodo prispele do zunanjih mej.

Kakšne so obveznosti avtobusnega prevoznika?

Prevoznik, ki opravlja mednarodni prevoz potnikov z avtobusi, **se mora registrirati v sistem EES**. S tem mu bo omogočen dostop do sistema, **preko katerega bo lahko preveril, ali potnik** (državljan tretjih držav, ki ne potrebuje vstopnega vizuma) **izpolnjuje vstopne pogoje**. Preverjanje potovalnega dovoljenja je obvezno **pred vstopom potnika v vozilo**.

Postopek registracije prevoznikov se je že začel in ga je treba čim prej opraviti, saj se že za mesec junij napoveduje obvezno testiranje preverjanja potnikov. Nove obveznosti bodo stopile v veljavo od septembra 2022 dalje. Več o aktivnostih na tem področju najdete na www.eulisa.europa.eu/About-Us/Organisation/working-group-for-carriers.

Kako poteka postopek registracije?

1. **Začetek registracije:** izpolniti je potrebno obrazec Fo1: Carrier Registration Form (podatki prevoznega podjetja)

Na zadnji strani morate obkljukati vse tri opcije: da boste opravljali prevoze potnikov na ozemlje države članice, da boste informacijski vmesnik operaterja uporabljali v skladu z minimalnimi varnostnimi zahtevami in da bo do informacijskega vmesnika operaterja lahko dostopalo le vaše pooblaščen osebe.

Na 4. strani izpolnite »Instruments of company constitution including statutes« (za d. o. o. = vpišete družbeno pogodbo podjetja, za s. p. = izpis iz po-

slovnega registra AJPEs (v obeh primerih je dokument treba obvezno priložiti izpolnjenemu obrazcu Fo1) in »Registration document« (za d. o. o. = vpišete izpis iz poslovnega registra – AJPEs, za s. p. = licenca za mednarodni avtobusni prevoz potnikov za najem ali plačilo (v obeh primerih je dokument treba obvezno priložiti izpolnjenemu obrazcu Fo1)).

Na 5. strani označite države, kamor nameravate voziti potnike (lahko označite tudi vse države).

Pri izpolnjevanju podatkov »Carrier Choise for Data Exchange Channels« izberite možnost »Web browser« (in označite, kateri brskalnik boste uporabljali) in »Mobile Application« (in označite vrsto).

Ne označujte možnosti »System-To System integration«, saj je ta namenjen za povezovanje s sistemi, ki jih uporabljajo na primer na letališčih ali v pristaniščih.

Obrazec »Fo2: Contact Request Form« se uporablja v primeru, da boste kontaktnemu centru javili spremembo podatkov, ki ste jih navedli v obrazcu »Fo1«.

2. Izpolnjen obrazec s prilogami je treba poslati na e-naslov: carriers_onbo-

arding@eulisa.europa.eu

Obrazec mora biti izpolnjen elektronsko in ne ročno! Prav tako mora biti poslan v formatu, kot ste ga izpolnili in shranili (in ne v obliki slike).

3. Po poslanem izpolnjenem obrazcu vam bodo iz kontaktnega centra EU-LI-SE poslali obrazec »Fo7: Carrier Security Convention«, ki ga morate izpolniti in ga vrniti nazaj.

4. Iz kontaktnega centra EU-LISE boste prejeli »Welcome package«, ki vsebuje tehnično dokumentacijo.

Kot rečeno, je registracija prevoznika v IT-sistem prvi korak v postopku. Sledile bodo nadaljnje informacije, ki jih boste lahko prejeli neposredno od EU-LISE. Prav tako bo EU-LISA organizirala delavnice za pomoč prevoznikom, in sicer 30. marca, 28. aprila, 25. maja, 29. junija in 26. julija 2022, med 11.00 in 12.30. Na teh delavnicah bodo prevozniki lahko postavili vprašanja, ki se jim bodo porodila ob morebitnih težavah pri postopkih registracije. Vabilo na delavnico bodo prejeli le registrirani prevozniki.

NATALIJA REPANŠEK

Poostren nadzor nad vozniki tovornih vozil in avtobusov

V Sloveniji cestni tovorni promet narašča, z večanjem njegovega obsega se povečujejo tudi možnosti za nastanek prometnih nesreč. Tudi zato so bili policisti v akciji, ki je potekala minuli mesec, še posebej pozorni na spoštovanje omejitev hitrosti, tehnično brezhibnost vozil, preobremenjenost, spoštovanje socialne zakonodaje, pravila o nalaganju in pritrjevanju tovora, psihofizično stanje voznikov, uporabo varnostnega pasu in uporabo naprav in opreme, ki zmanjšujejo voznikovo pozornost. Akcijo bosta Agencija za varnost prometa in Policija ponovili julija 2022, ko so naše ceste še bolj prometno obremenjene.

V letu 2021 je bilo pri **voznikih tovornih vozil** ugotovljenih **40.082 kršitev prometnih predpisov**, kar je 10,8 % manj kot v letu 2020 (44.116 kršitev). Pri voznikih avtobusov je bilo ugotovljenih 618 kršitev, v letu 2020 pa 601 kršitev prometnih predpisov, kar je 3 % več.

Naredili manj prekrškov, a povzročili več prometnih nesreč in najtežjih posledic

Kljub manj ugotovljenim kršitvam pa so bili v letu 2021 **vozniki tovornih vozil udeleženi v 2.426 prometnih nesrečah oz. v vsaki 7. prometni nesreči na slovenskih cestah**. Povzročili so jih 1.537, oziroma 63 % od vseh nesreč, v katerih so bili udeleženi. V primerjavi z letom 2020, ko so povzročili 1409 od 2.183 prometnih nesreč, je to **9 % več**.

Najbolj pogost vzrok pri prometnih nesrečah, ki jih povzročijo vozniki tovornih vozil, je v zadnjih petih letih (2017–2021) **nepravilen premik z vozilom** – 37 % vseh prometnih nesreč. Na drugem mestu je nepravilna stran/smer vožnje (14 %) in neustrezna varnostna razdalja (11 %). Zaradi neprilagojene hitrosti je v petletnem obdobju umrlo največ, kar 20 udeležencev cestnega prometa, zaradi premika z vozilom je umrlo 10, zaradi nepravilne strani/smeri vožnje pa 7 oseb. Večino prometnih nesreč z udeležbo voznikov tovornih vozil v Sloveniji povzročijo domači vozniki, vendar se ta delež zmanjšuje. **V letu 2021 so tako domači vozniki tovornih vozil povzročili 860 prometnih nesreč oz. 56 % (62 % v letu 2020)**. Delež tujih povzročiteljev prometnih nesreč s smrtjo se povečuje.

JAVNA AGENCIJA
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST PROMETA

SEKCIJA ZA PROMET

Predolgi roki za enotna delovna dovoljenja

Sekcija za promet pri OZS je ministru za javno upravo izpostavila pereč problem dolgih čakalnih rokov za pridobitev enotnih delovnih dovoljenj za prebivanje in delo tujca oziroma za zaposlitev tujega voznika, državljan z območja tretje države ter zahtevala sprejem ukrepov, ki bodo omogočili zaposlitev voznika v roku 14 dni.

Prevozniki se namreč soočajo s hudim pomanjkanjem voznikov avtobusov in tovornih vozil v mednarodnem prometu, proces pridobivanja dovoljenj pa je nerazumno dolg.

S sodelovanjem ministrstev do krajših postopkov

Ministrstvo za javno upravo se problematike čakalnih dob za pridobitev dovoljenj za bivanje in delo tujih delavcev zaveda in se s problematiko povečanja učinkovitosti ter poenostavitve postopkov načrtno ukvarja v zadnjem času sku-

paj s pristojnimi resornimi ministrstvi.

Prevozniki načrtovane ukrepe in prizadevanja države sicer pozdravljajo, vendar ob tem zahtevajo, da se ukrepi realizirajo takoj, saj si tako dolgega čakanja na enotna delovna dovoljenja za tujce preprosto ne morejo več privoščiti!

A. Š.

LOGISTIČNI KONGRES

OSKRBOVALNE VERIGE V ZNANOSTI IN PRAKSI

Prijave **ODPRTE** na logisticnikongres.si!

6.–8. april 2022

GRAND HOTEL BERNARDIN, PORTOROŽ

Prijavnica za osebno kartico Diners Club Mozaik podjetnih.

Ime in priimek:

Davčna številka podjetja in številka kartice:

Naziv podjetja:

Sedež podjetja:

Članska št. OZS:

E-naslov: Tel.:

S poslojem soglasni, da Erste Card d.o.o. navedene podatke obdeluje z namenom posredovanja podatke za izvedbo ali potrditve kartice Diners Club Mozaik Podjetnih in s tem namenom z namenom izvedbe kartice po navedeni telefonski številki oziroma elektronskem naslovu.

Podpis ☒ Prosilca/-ke:

Izpolnjeno prijavnico pošljite po pošti na naslov: Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana ali pa jo osebno predajte na OZS ali OOZ. Lahko pa jo tudi skenirano pošljete po elektronski pošti na naslov: mozaik.podjetnih@ozs.si.

ERSTE Card **Diners Club INTERNATIONAL** **OBRTNO-PODJETNIŠKA ZBORNIKA SLOVENIJE**

Ob podpisu pogodbe za prodajno mesto Erste Carda - Diners Cluba - direktorju podjetja podpisnika podarimo brezplačno članarino za osebno kartico Diners Club Mozaik podjetnih - za ves čas trajanja poslovnega razmerja.

Ugodnost velja do konca novembra 2020.

Dva med seboj neodvisna limita.

Brez zamenjave banke in poslovnih računov.

Nakup na obroke doma in v tujini.

Ugodnosti pri partnerjih Mozaika podjetnih.

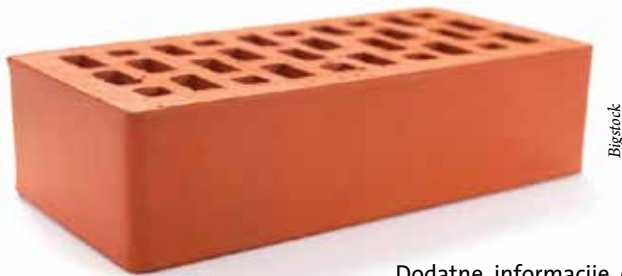
Bogat strokovni program in podelitev Znakov odličnosti v gradbeništvu

Vabimo vas na skupno strokovno srečanje gradbincev, kleparjev krovcev in inštalaterjev-energetikov, ki bo v petek in soboto, 18. in 19. marca, v kongresnem centru Portus v hotelu Slovenija v Portorožu.

Strokovno srečanje se bo začelo s plenarnim delom, v katerem bodo obravnavane vsebine skupne vsem sekcijam, ob koncu dopoldanskega dela programa pa bodo podeljeni še Znaki odličnosti v gradbeništvu.

V popoldanskem delu bodo strokovne vsebine razdeljene po posameznih sekcijah, udeleženci pa bodo lahko izbrali tisto področje, ki jih najbolj zanima. Poleg tega bo petkovo popoldne namenjeno tudi predstavitvi dobaviteljev opreme in materialov ter pokroviteljev srečanja, sobotni program pa prinaša še dve uporabni temi.

Seveda organizatorji niso pozabili na spremljevalke. Zanje so pripravili poseben program z vsebinami, ki jim bodo pozneje pomagale v vsakdanjem in poslovnem življenju.

Bigstock

Dodatne informacije o srečanju dobite pri sekretarju sekcij **Janku Rozmanu** (janko.rozman@ozs.si), podroben program ter navodila za prijavo in rezervacijo prenočišča pa najdete na spletni strani **www.ozs.si/dogodki**.

Vabljeni!

E. M.

TelekomSlovenije

**POSLOVNI
PAKETI
- 50%***
za obstoječe in
nove naročnike

**MI USTVARIMO
PRIHRANKE.
VI USTVARITE
POSEL.**

 080 70 70 prodajna mesta telekom.si/podjetniki

*Novi in obstoječi naročniki fiksnih poslovnih paketov, ki so hkrati naročniki izbranih mobilnih paketov in sklenejo naročniško razmerje z vezavo za 24 mesecev, prve 4 mesece za izbrani fiksní poslovni paket plačujejo 50 % nižjo mesečno naročnino. Po pretečenih 4 mesecih se začne zaračunavati redna mesečna naročnina paketa po veljavnem ceniku. Ta akcijska ponudba se izključuje z ostalimi akcijskimi ponodbami, razen s tistimi, kjer je to posebej navedeno. Več informacij je v prodajni ponudbi fiksnih poslovnih paketov na www.telekom.si, v Telekomovem centru, na pooblaščenem prodajnem mestu ali pokličite 080 70 70 oz. pišite na poslovni@telekom.si. Telekom Slovenije, d.d., Ljubljana.

DUO v prizadevanjih za Zakon o ohranjanju rokodelstva

Po podpisu nacionalnega zavezništva za rokodelstvo si v naši Sekciji za domačo in umetnostno obrt pri OZS še vedno prizadevajo za sprejetje zakona o ohranjanju rokodelstva. Vanj so do sedaj vložili že veliko energije in oblikovali tudi njegov predlog. Ministrstvo za gospodarstvo sedaj pripravlja še svojo različico zakona, za katero se pričakuje, da bo sledila večini predlogov naše stanovske organizacije. Z oblikovanjem organiziranosti in zaščite rokodelstva se tako še vedno zapleta, stroka pa ima ob tem en sam cilj, da na dolgi rok zagotovi preživetje rokodelcev in kvaliteto njihovih izdelkov ter ob tem ustvari pogoje za učinkovit prenos znanj.

Prizadevanja stroke

Rokodelstvo se mora smiselno opredeliti, si zagotoviti vzdržne pogoje dela ter kakovost in ustvarjalni nivo izdelkov, ki ga identificirajo, mimo tega zato zbornica in sekcija ne moreta. Aktualno problematiko, s katero se še vedno soočajo rokodelci, predvsem pa predloge za prepotrebni novi zaščitni zakon, nam je v pogovoru predstavil **Jernej Bortolato**, predsednik Sekcije za domačo in umetnostno obrt pri OZS.

Kot ključne probleme, ki dušijo razvoj in preživetje rokodelstva pri nas, izpostavlja ranljivemu rokodelstvu nesprejemljivo gospodarsko zakonodajo, ki ga pretirano obremenjuje, problem zagotavljanja kakovosti in verodostojnosti izdelkov, oblikovanje smiselnih pogojev za nujen prenos znanj in obuditev bialne razstave izdelkov DUO, ki bi lahko ponovno zagotavljala promocijo stroke.

Predlogi za novi zaščitni zakon

Dejstvo je, da OZS s svojo sekcijo DUO že več kot 40 let skrbi za rokodelstvo, 35 let pa izdaja tudi certifikat Art&Craft SLO, ob tem pa intenzivno sodeluje pri sprejemanju zakonodaje na področju rokodelstva, organizira predstavitve doma in v tujini in na različne načine skrbi za prenos znanj.

Glede na težave, s katerimi se že od osamosvojitve pri opravljanju dejavnosti srečujejo slovenski rokodelci, in z namenom ohraniti dediščinsko bogastvo tradicionalnih rokodelskih znanj, sta sekcija

in zbornica zato pripravili osnutek Zakona o ohranjanju rokodelstva in s tem izhodišče za izgradnjo systemske ureditve zakonodaje na tem področju, ki bo dejavnost podprla in zaščitila.

Zaščita rokodelcev in subvencije

Novi zakon mora poskrbeti za celovito zaščito rokodelcev kot nosilcev narodove dediščine rokodelskih znanj. Razbremeniti jih mora previsokih in številnih dajatev ter zagotoviti subvencije v obliki oprostitve plačila dela prispevkov za socialno varnost za nosilce domače in umetnostne obrti. S tem bi rokodelce lahko stimulirali, da svojo dejavnost bolj množično tudi registrirajo ali pa se z njo začno še obširneje ukvarjati. Za to je nujna uvedba subvencije v obliki oprostitve plačila vsaj 50 odstotkov prispevkov za socialno varnost, saj so ti sedaj za ohranjevalce tradicionalnih rokodelskih poklicev občutno previsoki.

Oprostitev taks in DDV

Zakon naj bi prinesel tudi oprostitve plačevanja občinskih taks za uporabo stojnic, saj rokodelci svoje izdelke najpogosteje prodajajo prav na premičnih stojnicah, sejmi, shodih in podobno. To zanje pomeni velike obremenitve z upravnimi taksami. Predlog gre v smeri, da za certificirane izdelke DUO takse ne bi bile več potrebne.

Nujna je tudi uvrstitev izdelkov DUO med blago, ki je delno ali v celoti oproščeno DDV, s tem bi sledili praksi neka-

terih evropskih držav, ki s tem že ščitijo tradicionalne obrti.

Rokodelske delavnice in delo po upokojitvi

Rokodelska delavnica naj se pojmuje kot atelje oziroma prostor, v katerem rokodelci izdelujejo najrazličnejše rokodelske izdelke, mojster rokodelskih znanj pa v njej tudi izobražuje in usposablja vajence. Za atelje se namreč zahtevajo posebni bistveno manj zahtevni pogoji kot to velja za druge obrtne dejavnosti.

Nemoteno naj bo ustvarjanje rokodelcev tudi po upokojitvi, in sicer na način, ki ne bi vplival na višino njihovih pokojnin. Zaradi neurejenega izobraževanja za več kot 45 poklicev, ki sodijo v okviru rokodelstva, so nosilci tradicionalnih znanj v veliki večini le še starejši mojstri. Rokodelce je treba torej izenačiti s samostojnimi kulturnimi delavci in drugimi snovalci narodnega bogastva ter jih s tem ustrezno zaščititi.

Uvedba mojstrskega naziva in status mentorjev

Predlog predvideva ponovno uvedbo mojstrskega naziva Mojster rokodelskih znanj za najboljše predstavnike rokodelske stroke in jim s tem omogočiti, da lahko prenašajo bogate rokodelske izkušnje in znanja v različnih oblikah formalnega in neformalnega izobraževanja.

Pridobitev naziva Mojster rokodelskih znanj je povezan z ustreznim poklicnim izobraževanjem in pogoji, ki jih določijo pristojna ministrstva in OZS, po-

drobne sestavine izpita pa mora urejati poseben pravilnik.

Status mentorjev, ki so prenašalci rokodelskih znanj na naslednje rodove, naj bo urejen na enak način, kot je urejen status učiteljev praktičnega pouka.

Minimalni pogoji in kriteriji za opravljanje dejavnosti

Novi zakon mora definirati tudi minimalne pogoje za opravljanje rokodelske dejavnosti, ki je zaščiten, in sicer z različnimi vstopnimi pogoji. Rokodelska dejavnost enostavno mora biti regulirana, saj ni prav, da se z rokodelskimi pano-gami lahko ukvarja kdorkoli, ne glede na izobrazbo, starost in stopnjo rokodelskega znanja. Potrebno je torej uvesti naziv rokodelca in določiti, kdo ta naziv lahko pridobi.

Naziv rokodelca bi torej lahko pridobila oseba, ki izpolnjuje, poleg splošnega pogoja zaključene osnovne šole, vsaj še enega izmed posebnih pogojev, ki so pozitivno ocenjen rokodelski izdelek s certifikatom, zaključeno vajeniško izobraževanje, izobraževalni tečaj ali NPK s področja rokodelskih znanj, končana rokodelska šola ali višje/visoko izobraževanje na ustreznih smeri.

Status in sistemska ureditev rokodelstva

Stanje na rokodelskem področju ni samo v nezavidljivem položaju že vrsto desetletij, temveč se je v zadnjih letih celo poslabšalo. Vzrokov za to je več, prav gotovo pa je med ključnimi neusklajeno in nepošteno delovanje na tem področju, kjer se prepletajo dolgoročna vizija ter zanesljiva postavitve te dejavnosti z različnimi, bolj ali manj občasni-mi poskusi, ki dolgoročnemu razvoju rokodelstva in ureditvi statusa rokodelcev prej škodijo kot koristijo.

S ciljem, da se status rokodelstva vzpostavi celovito, je sekcija DUO vladni Medresorski delovni skupini za preno-vu sistemske ureditve na področju rokodelstva posredovala tudi predlog, katerega uresničitev bi naj bil temelj za nadaljnje delo na posameznih področjih rokodelstva.

Rokodelstvo mora postati ena od gospodarskih dejavnosti in kot takega ga

rokodelstvo SLO art & craft SVE NI JA

mora potrditi in obravnavati tudi država. Za doseg tega cilja moramo najprej vzpostaviti organizacijsko shemo, v kateri so jasno določena mesta posameznih deležnikov na tem področju, razdelitev vlog, pristojnosti in obveznosti.

Organizacijska shema rokodelstva

Vrh organizacijske sheme naj še naprej predstavlja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in njena Sekcija za domače in umetnostne obrti pri OZS, ki je glavni koordinator in usmerjevalec politike razvoja rokodelstva. Skrbi naj za nemoteno delovanje strokovnega ocenjevanja rokodelskih izdelkov ter podeljevanje certifikatov, za kar že ima javno pooblastilo in ga tudi izvaja, postavlja sistem izobraževanja, možnosti za odpiranje učnih delavnic za rokodelske panoge in izvaja rokodelske mojstrske izpite, izvaja sistem promocije rokodelstva na državni ravni ter na osnovi kriterijev sodeluje pri pridobivanju subvencij za rokodelce, rokodelske centre in druge oblike sodelovanja rokodelcev. Delovanje tega dela sheme mora s sofinanciranjem zagotoviti tudi država.

Nadaljevanje organizacijske sheme naj predstavlja Konzorcij rokodelskih centrov in Združenje upokojencev ter morebitne druge nove povezave, ki

vsaka na svojem področju ter na lokalni in regionalni ravni izvajata različne oblike izobraževanj, promocijske akcije, razstave, nastope v živo, vključenost v turistične prireditve, sejme, ob tem pa kandidirajo za razne vrste slovenskih in evropskih subvencij ter se financirajo iz projektov in različnih natečajev in s podporo lokalnih skupnosti.

Temelj organizacijske sheme pa predstavljajo posamezni rokodelci, rokodelske delavnice in kreativne rokodelske skupine, ki so osnova vsega rokodelskega prizadevanja v Sloveniji. Lahko delujejo kot posamezniki ali se medsebojno povezujejo in ob tem kandidirajo za različne vrste subvencij ali sodelovanja v projektih. Vključujejo se v izobraževalne oblike, ki jih izvajajo sami ali pod vodstvom svojih lokalnih centrov in združenj. Njihovo sistemsko sofinanciranje naj bi bilo v prvi vrsti namenjeno promociji in pomoči pri izvajanju prenosa znanj oz. izobraževanju.

Sekcija DUO si torej uporno prizadeva, da bi do zaščitnega zakona rokodelcev prišlo res čim prej, ob dejstvu, da sedaj osnutek zakona nastaja že na resornem ministrstvu, je upanje stroke lahko vedno večje, je pa res, da si spričo prihajajočih volitev lahko predlog zakona realno obetamo šele jeseni.

ANTON ŠIJANEC

SEKCIJI KOVINARJEV IN PLASTIČARJEV

Vabljeni na jubilejno 30. strokovno srečanje kovinarjev in plastičarjev

Po kar dvoletnem premoru, ko so bila zaradi epidemije koronavirusa druženja v fizični obliki onemogočena, vas tokrat z veseljem vabimo, da se po dolgem času znova srečamo in družimo. V mesecu aprilu je namreč pred nami jubilejno, že 30. strokovno srečanje kovinarjev in plastičarjev pri OZS, vidimo se torej 1. in 2. aprila v Ankaranu!

Kot se za dolgoletno, zelo priljubljeno in tradicionalno, letos jubilejno, že 30. srečanje spodobi, bo to letos potekalo v pomladno obarvanem resortu Adria, v ambientu Hotela Convent in čisto novega kongresnega centra v Ankaranu.

Vsebinsko povezani sekciji kovinarjev in plastičarjev

Ker sta dejavnosti kovinarjev in plastičarjev vsebinsko zelo povezani ter se v več točkah tudi povezuje in nadgrajujeta, bosta strokovna dogodka obeh sekcij tudi letos potekala skupno. S tem še naprej dosegamo dolgoletno usmeritev v čim večjo povezovanje in mreženje članov, razstavljalcev in pokroviteljev, ki se bodo na velikem povezanem dogodku lahko kar najbolje predstavili široki paleti članov obeh sekcij.

Pester strokovni program

V luči uspešnega sodelovanja sekciji pripravljata tudi pester program s poudarkom na kakovostnih in aktualnih strokovnih in splošno podjetniških vsebinah, izobraževanju, prijetnemu druženju in mreženju. Ob tem bo letos še posebej izpostavljena slavnostna nota, s katero bomo obeležili visok, 30. jubilej dogodka.

Tri desetletja in visoka udeležba

Sekciji sta lahko upravičeno ponosni na svojo dolgoletno tradicijo in dejstvo, da se njuni člani že tri desetletja res vsako leto srečajo, izmenjajo poglede na aktualno poslovno okolje, primerjajo svoje izkušnje in se poleg sproščenega, neformalnega druženja tudi kakovostno izobražujejo.

Ker strokovna srečanja vsa leta so oblikujejo tudi najboljši predavatelji, se

Bigstock

organizatorja Sekcija kovinarjev pri OZS in Sekcija plastičarjev pri OZS lahko pohvalita tudi z zelo visokim številom udeležencev na strokovnem srečanju, vsako leto se jih namreč zbere okrog sto, zato podobno, če ne še večje število, pričakujemo tudi letos.

Prvi dan, petek, 1. april

Strokovno srečanje se bo začelo na prvoaprilsko jutro s plenarnim delom v dvorani novega kongresnega centra. Po pozdravnih nagovorih bo pozornost predavanj v nadaljevanju namenjena predvsem splošnim podjetniškim temam, ki so aktualne za člane obeh sekcij in njihove spremljevalke.

Udeležencem bodo predstavljene novice na področju davčne zakonodaje ter aktualne informacije in novice na področju varnosti pri delu in požarne var-

nosti. Govora bo tudi o odpadkih, prejeli pa boste tudi informacije o ugodnih virih financiranja in nepovratnih sredstvih pri naložbah.

Bogat program prijetnega, sproščujočega in neformalnega druženja bo organiziran tudi v popoldanskem času prvega dne. Ogledali si bomo vinsko klet in degustirali vina na Vinogradniški kmetiji Rodica, večerno druženje in večerja pa bosta minili v znamenju dobre glasbe, plesa in zabave, ko bomo 30-letnico dogodka obeležili tudi s posebnim preseñenjem.

Drugi dan, sobota, 2. april

Sobotna strokovna predavanja bodo za kovinarje in plastičarje potekala vzporedno na isti lokaciji kongresnega centra, a v dveh ločenih dvorinah, udeleženci pa se bodo lahko med usklajenimi odmori

medsebojno družili ter navezovali stike tudi z razstavljalci in s pokrovitelji, ki se bodo predstavljali v preddverju.

Kovinarji boste med drugim lahko poslušali predavanje o eloksaciji aluminija in zlitin, se seznanili o določilih CPR, ZGPro in GZ-1 za lastnosti in skladnost kovinskih oziroma plastičnih proizvodov, kjer bo poudarek na obstoječi praksi in novostih, znova se boste dotaknili tudi teme maziv in priporočil za prakso, prvega sklopu bosta sledili še dve predavanji in predstavitev novosti v kovinarskih dejavnostih pokroviteljev srečanja.

Plastičarji boste tokrat spregovorili o potrebah, idejah in inteligentni ponovni uporabi materialov, ki so pogoj za uspeh, ter reciklatih in konstruiranju plastičnih izdelkov. Dotaknili se boste tudi teme obarvanja bio razgradljivih materialov na način, da jim bio razgradljivost ne ugasne. Do srečanja bodo dodane še nove teme, ob zaključku pa se boste tudi plastičarji srečali s pokrovitelji srečanja.

Tudi letos ne bomo pozabili na spremljevalke. Lady program bo potekal v sobotnih dopoldanskih urah, ko bo Lea Pisani, strokovnjakinja za kulturo oblačenja, v prijetnem in sproščenem vzdušju podala napotke, kako nakupovati na spletu ter kako poiskati za nas najbolj ustrezno znamko in spletne strani, ob tem pa narediti plan, izbrati primerne kroje, velikostne številke, barve, materiale in poiskati popuste.

Ob zaključku, kako ostati kul?

Dvodnevno srečanje bomo zaključili v duhu napotkov, ki bodo dobrodošli tako v zasebnem kot tudi v poslovnem okolju. S Sašo Einsiedler bomo odkrili skrivnost, kako ostati kul v teh posebnih časih in se prepustili tehniki sproščanja, ki bo delovala za nas, ne proti nam.

Program in prijave na srečanje

Podroben program dvodnevne dogodka, navodila za prijavo in vse dodatne informacije boste člani sekcij kovinarjev in plastičarjev prejeli po e-pošti, za vse druge udeležence, ki bi se želeli pridružiti srečanju, pa bodo informacije objavljene tudi na spletni strani

IZOBRAŽEVANJA SLIKOPLESKARJEV

Nadaljujejo se zelo uspešna izobraževanja slikopleskarjev

Že od začetka leta potekajo zelo uspešna izobraževanja za izvajalce slikopleskarskih del, ki jih Sekcija slikopleskarjev, črkoslikarjev in fasaderjev pri OZS ter podjetje JUB organizirata v sodelovanju s partnerskimi podjetji. Do sedaj so izobraževanja potekala dvakrat na OOO Maribor, ravno ob izidu revije pa bo izobraževanje potekalo na OOO Murska Sobota. Udeležba in interes slikopleskarjev sta presegla vsa pričakovanja organizatorjev, veliko zanimanje za izobraževanja pa vlada tudi med slikopleskarji v drugih regijah.

Zato sekcija nadaljuje pripravo izobraževanj, ki bodo še **23. marca na OOO Kranj** za gorenjsko regijo, **8. aprila na OOO Celje** za Celje z okolico, **6. maja na OOO Slovenj Gradec** za Koroško, **27. maja na OOO Koper** za širšo Primorsko in **10. junija na OOO Novo mesto** za vso Dolenjsko. Ob tem omenimo, da se določeni termini še potrjujejo, zato bodite pozorni tudi na objave na spletni strani sekcije.

Družbi JUB in sekciji, ki v okviru OZS združuje skoraj 500 izvajalcev, so se pri projektu pridružila še podjetja Knauf, Z&Z in CRD, ki si prav tako prizadevajo za bolj tesno sodelovanje s slovenskimi izvajalci slikopleskarskih del.

Prizadevanja sekcije in sodelujočih podjetij za dvig kakovosti storitev in ravnani znanja slikopleskarjev so naletela na zelo dober odziv. Prvih izobraževanj so se udeležili številni člani sekcije, veliko pa je bilo tudi tistih, ki (še) niso člani, na dogodku pa jih seznanijo tudi s prednostmi in ugodnostmi, ki jih ponuja članstvo v zbornici.

Udeleženci so pohvalili organizacijo, najbolj zadovoljni pa so bili, ker so na dogodku pridobili dodatna znanja, ki jih lahko takoj uporabijo v praksi, kot zelo uporabno pa so izpostavili tudi knjigo Slikopleskarska dela, ki bo po ponatisu doživela še vsebinsko prenovu.

ANTON ŠIJANEC

sekcij kovinarjev in plastičarjev pri OZS, (zavihek Aktualno). Vabimo vas tudi, da vi ali vaši partnerji izkoristite priložnost za predstavitev in s tem postanete tudi pokrovitelji srečanja. Vsa morebitna vprašanja naslovite na sekretarko sekcije Valentino Melkić, telefon 01 58 30 541, e-pošta: valentina.melkic@ozs.si

Se vidimo na prvi april!

Vljudno vabljeni, da si že sedaj rezervirate čas in se 1. in 2. aprila dogodka za-

nesljivo udeležite. Ne pozabite, vzdrževanje že spletenih poslovnih in osebnih vezi je neprecenljivo, navezovanje novih pa zagotovo rodi uspešne poslovne poti. Pomladno vzdušje ob atmosferi morja in sonca pa bo v stare tirnice nedvomno vrnilo tudi utrip poslovnega in družabnega življenja, ki smo ga zadnji dve leti še kako pogrešali.

ANTON ŠIJANEC

Humanitarna pomoč obrtnikom v Petrinji

Pred nekaj več kot letom dni je mesto Petrinja na Hrvaškem prizadel močan potres magnitude 6,4 po evropski makroseizmični lestvici. Dan po potresu je na pobudo Janje Starc iz Območne obrtno-podjetniške zbornice Krško stekla humanitarna akcija zbiranja denarnih in materialnih sredstev za prizadete obrtnike in podjetnike. V okviru zbiranja denarnih sredstev je bilo tako za pomoč stanovskim kolegom zbranih in nakazanih 10 tisoč evrov. Minuli mesec smo obiskali Petrinjo in Sisak, kolegom simbolično predali zbrana sredstva ter si ogledali prizorišče uničujočega potresa.

Sedanja slika Petrinje kaže žalostno podobo, saj je večina zgradb zapuščenih, ker niso primerne za bivanje, obnavlja se praktično nič, saj nimajo sredstev, obljubljena pomoč pri obnovi od države pa ni realizirana. Domačini so navkljub težkim razmeram optimistični in so veseli vsakršne pomoči.

Potres ni poškodoval le bivališč, tudi poslovne objekte in lokale obrtnikov in podjetnikov, ki so praktično čez noč ostali brez možnosti opravljanja dejavnosti. Delavnice in lokale so prestavili v kontejnerje in tako na skupnem prostoru obratuje 90 odstotkov petrinjskih obrtnikov, razen storitvenih dejavnosti, ki ne potrebujejo poslovnih prostorov.

Prebivalci in obrtniki Petrinje so izredno hvaležni vsem, ki so na kakršen koli način pomagali, še posebej so bili veseli naše donacije, saj je v prvem mesecu po potresu pomoč prihajala od vse povsod, sedaj pa ne več.

Predsednik OZS Branko Meh je zbrana sredstva simbolično predal predsedniku lokalnega obrtnega združenja Stjepanu Panežiću.

Slovenski obrtniki s hrvaškimi kolegi pred »novimi« poslovnimi prostori Združenja obrtnikov Petrinja, Glina in Topusko.

V delegaciji, ki je simbolično predala sredstva Udruženju obrtnika Petrinja in Obrtnički komori Sisačko-moslavačke županije, je bil poleg predstavnikov Območne obrtno-podjetniške zbornice Krško tudi predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije Branko Meh, tudi v imenu Ustanove za humanitarno pomoč obrtnikom. Poleg predaje zbranih sredstev so potekali razgovori o možnostih sodelovanja med OZS, OZS Krško, petrinjskimi obrtniki

združenji in Obrtničko komoro Zagreb, ki so dolgoletni poslovni partnerji Območne obrtno-podjetniške zbornice Krško. S strani predsednika Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, Meha je bila obljubljena nadaljnja pomoč pri odpravi posledic potresa. Celotna slovenska delegacija je enotna, da so prišla sredstva v prave roke, in z občudovanjem gleda na stanovske kolege, ki so kljub težkim razmeram optimistični in vztrajni.

JANJA STARC

Kulinarična zgodba na Škofjeloškem

Prvi kulinarični festival Okusi Škofjeloškega je ves mesec januar navduševal obiskovalce s ponudbo domačih jedi. Z obiskom so bili zadovoljni tudi sodelujoči gostinski ponudniki ter organizatorji.

Kot že mnogo drugih dogodkov, je bil tudi ta zaznamovan z rekordnim številom okužb, ki smo jih beležili ravno v tem času, kar je vsekakor vplivalo na sam obisk. Ne glede na to, pa so rezultati anket pokazali, da so bili z izvedbo kulinaričnega dogodka zadovoljni tako gostje kot tudi sodelujoči gostinski ponudniki. K pozitivnim ocenam pa se pridružujemo tudi organizatorji dogodka, saj nam je kljub vsem omejitvam uspelo organizirati festival ter popestriti dogajanje na Škofjeloškem tudi na kulinaričnem področju.

Dobrote lokalnih kuharskih mojstrov je bilo možno okušati po enotni ceni menijev pri naslednjih ponudnikih: Danilo, gostilna & vinoteka, Gostilna Kašča, Gostilna Lipan, Gostilna Pr'Pepet, Gostilna

Pri Boštjanu, Gostilna Starman, Gostišče Tolc, Penzion in gostišče Lajnar, Restavracija Na vasi, Turistična kmetija Jamnk in Turistična kmetija Pri Marku. Vsi sodelujoči so izrazili željo, da se kulinarični festival ponovi v prihodnjem letu, do takrat pa vas vabijo na pokušino lokalnih hišnih specialitet.

Projekt Okusi Škofjeloškega, katerega projektni partner je OOO Škofja

Loka, je sofinanciran s strani Evropske unije iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republike Slovenije v okviru Programa razvoja podeželja RS 2014–2020. Organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

PETRA DOLENC

TUDI LOČANI SO SI OGLEDALI EXPO

Na pobudo članov je OOO Škofja Loka v sodelovanju s Turistično agencijo Slonček iz Sežane v začetku februarja organizirala obisk Dubaja in ogled velike svetovne razstave EXPO. Zaradi velikega interesa in možnosti poleta iz Ljubljane sta se na pot odpravili kar dve skupini.

Prve dni so izkoristili za ogled, nakupe in sprostitev, zadnji dan pa so preživeli na prizorišču svetovne razstave EXPO. Na njej se v svojih paviljonih predstavljajo države, ki obiskovalcem poskušajo čim bolj približati svojo čarobnost in vabijo k obisku. Tudi Slovenija in njen paviljon navdušuje vse, ki so ga videli, saj s tematiko vode in zelenja sporoča usmeritev trajnosti in zelene prihodnosti. Osrednji prostor paviljona pa zavzema še ena atrakcija – velikanska kranjska čebela sivka.

Prva skupina se je na slovenskem paviljonu mudila ravno na Prešernov dan – 8. februarja, zato je lahko spremljala krajši program in med drugim tudi nagovora ministra Počivalška in ministra Logarja. Druga skupina je paviljon obiskala dva dni pozneje, obe pa je z velikim veseljem sprejel Marko Lotrič iz podjetja Lotrič Meroslovje, ki razstavlja na EXPO in je ravno v tistih dneh podpisal partnerski dogovor s podjetjem iz Združenih arabskih emirátov za skupen nastop na trgu Savdske Arabije.

SARA DOLENC

V SLOVO

FRANC ZADRAVEC (1955–2022)

Komaj smo stopili v novo, še nepopisano leto, nas je pretresla žalostna vest, da se je po kratkotrajni bolezni za vedno poslovil Franc Zadavec, upokojeni član naše območne obrtno-podjetniške zbornice. Svojo podjetniško pot je začel leta 1986 in s svojimi avtobusi varno prevozil številne kilometre in prepeljal nešteto potnikov.

Leta 1998 se je aktivno vključil tudi v delovanje območne obrtno-podjetniške zbornice, bil več mandatov član skupščine, predsednik sekcije prevoznikov, predsednik obrtniškega pevskega zbora Stanko Rek, član Upravnega odbora in član številnih komisij. Na zbornici Dravograd ni bilo dogodka ali delovne akcije, ki se ji Franc Zadavec ne bi prostovoljno pridružil ter s svojim optimizmom in

neizmerno energijo širil dobro voljo.

Zelo ga bomo pogrešali na vseh naših družabnih srečanjih, izletih, planinskih pohodih ...

Naj mu bo zadnji dom na šentjanskem pokopališču vedno obsijan z mavrico, in še enkrat hvala za vse lepe trenutke in dobra dela pri razvoju zborničnega sistema.

OOZ Dravograd

V SLOVO

AVGUST FILIPIČ (1931–2022)

Poslovil se je Avgust Filipič, mizarski mojster, ki je v domala tridesetletnem obrtniškem delovanju pustil močan pečat na področju lesarske dejavnosti ter po kakovosti in obsegu mizarsko storitveno-proizvodnih del sodil med najmočnejše obrtnike pomursko-podravske regije. Z mizarsko obrtjo se je v Babincih pri Ljutomeru ukvarjal že njegov oče Avgust (1947–1968), jo nadaljeval sin Gustek (1968–1997), visok renome Filipičevega mizarstva pa kot samostojni podjetnik od leta 1993 dalje ohranja nečak Miran. Mizarstvo Avgusta Filipiča se je proslavilo zlasti pri opremljanju notranjih prostorov v številnih gostinsko-turističnih objektih takratne skupne države, še posebej so Avgust, brat Ivan in zaposleni delavci zasloveli na območju Dalmacije. Z vrhunskimi izdelki iz Filipičeve delavnice so se ponašali številni zasebni gostinski obrati severovzhodne Slovenije, med drugimi skoraj vsi takratni hoteli v Mariboru, tudi znamenita igralnica Casino, pa zdraviliški kompleks Radenci, Ljutomerski hotel Jeruzalem, Dom obrtnikov v Ljutomeru ... Filipič je vseskozi zaposloval delavce – tudi oba sinova Bojana in Igorja, izučil je številne vajence in pomočnike, z delovnimi izkušnjami in pridobljenim znanjem v mizarski delavnici Filipič pa so se številni podali na

pot samostojnega udejstvovanja v lesarski dejavnosti.

Avgust Filipič se je kot mlad obrtnik angažiral pri ustanavljanju združenja obrtnikov občine Ljutomer leta 1968 in bil na 1. seji novoustanovljene ga upravnega odbora (30. oktobra 1968) izvoljen v 15-članski sestav. Skupaj s še peščico stanovskih zanesenjakov je leta 1971 sodeloval pri nakupu gospodarsko-stanovanjskega objekta na Prešernovi cesti v Ljutomeru, kjer so ljutomerski obrtniki pridobili lastne poslovne prostore. Bil je tudi med ustanovitelji obrtne zadruge Prlekija Ljutomer leta 1973. Za dosežke na področju samostojnega osebnega dela je Obrtna zbornica Ljutomer Avgustu Filipiču podelila naziv častnega člana. Njegovo ime bo zagotovo zapisano v analih obrtniškega delovanja na območju UE Ljutomer. Z velikim spoštovanjem se ga bodo spominjali.

Člani Območne obrtno-podjetniške zbornice Ljutomer

Vpiši se na mojstrski izpit in POSTANI MOJSTER!

52 različnih mojstrskih nazivov

- mojster si pridobi srednjo strokovno izobrazbo
- mojster lahko nadaljuje izobraževanje na višjih strokovnih šolah
- mojster izpolnjuje izobrazbene pogoje za opravljanje določenih obrtnih dejavnosti
 - mojster je lahko mentor dijakom in študentom
- mojster je lahko odgovorni vodja posameznih gradbenih del
(za dela, za katera ima pridobljen mojstrski naziv)
- mojster je blagovna znamka, ki na trgu pomeni znak za odličnost izdelkov in storitev
 - mojster je lahko član Kluba mojstrov Slovenije

Več informacij na
Obrtno-podjetniška
zbornica Slovenije
Celovška 71
1000 Ljubljana
tel.št. 01/583 05 00
www.ozs.si
info@ozs.si

PROJEKT DuALPlus

DualEducationFinder – orodje za poklicno usmerjanje

Projekt DuALPlus, ki se je začel leta 2018 in se lotil novih načinov reševanja izzivov in povečanja privlačnosti dualnega izobraževanja za obrtnike oziroma obrtne delavce v alpskem prostoru, se je uspešno zaključil aprila leta 2021. V njem je kot ena izmed partnerjev v projektu sodelovala tudi Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije. V okviru projekta je nastala tudi interaktivna spletna platforma, ki odgovarja na vprašanja o dualnem izobraževanju.

Dualna oblika izobraževanja igra pomembno vlogo pri odpravljanju težav v prehodni fazi z izobraževanja na delo, izboljšanju spretnosti ter spodbujanju podjetništva in inovacij. Vendar pa so države v Evropi in alpski prostor na zelo različni izhodiščni poziciji. Tudi uspešni sistemi dualnega izobraževanja se soočajo z izzivi, kot so omogočanje delodajalcev, vključevanje marginaliziranih skupin, demografske spremembe in inovacije ter prilagajanje novim poklicnim razmeram. Ena od prednosti alpskega gospodarstva je zelo ukoreninjena tradicija v sektorju obrtnikov in obrtnih dejavnosti. Da bi mala in srednja podjetja ostala konkurenčna, potrebujejo usposobljeno delovno silo, ki lahko sledi tehnološkimi, socialnim, podjetniškimi in oblikovalskimi novostim. Težava je, ker težko pridobijo nove vaje.

Partnerji v projektu DuALPlus so prepričani, da bo vsem vpletenim v prihodnje v pomoč nova interaktivna spletna platforma DualEducationFinder, ki je nastala v okviru projekta. Kot orodje za poklicno usmerjanje bo platforma lahko v veliko pomoč v fazi poklicnega odločanja in bo ciljnim skupinam pomagala, da se seznani s trenutnimi ukrepi na področju dualnega izobraževanja.

Platforma ponuja informacije in praktično usmerjene predloge za izboljšanje podobe in pomembnosti dualnega izobraževanja in usposabljanja, za izboljšanje kompetenc mentorjev v podjetju in za spodbujanje kakovosti dualnega izobraževanja. Predstavlja tudi primere najboljših praks modulov usposabljanja za

Bigstock

mentorje v podjetju in inovativne oblike izobraževanja, razvite v okviru projekta DuALPlus.

Platforma, ki jo je mogoče uporabljati v petih jezikovnih različicah, podpira štiri vrste uporabnikov: inštruktorje v podjetju, direktorje podjetij, trenerje in predavatelje/učitelje. Za vsakega od uporabnikov je na voljo seznam ustreznih vprašanj v zvezi z dualnim izobraževanjem za posamezne regije. Na ta način zbirka orodij vsako vprašanje poveže z abstraktno poizvedbo (npr. iskanje vaje, karierni svetovanja) z vidika danega uporabnika. Vprašanja so lahko dodeljena določenim regijam ali izključena v nekaterih regijah. Enako načelo velja za odgovore na uporabnikova vprašanja. Usmerjevalni ukrepi (npr. ukrepi kariernega svetovanja) so predstavljeni v obliki obeh vrst (npr. dogodki, pobude) in

specifičnih ukrepov za posamezno regijo. Vsaki poizvedbi se dodeli en ali več odgovorov in se prikažejo takoj, ko se išče vprašanje ali dana ključna beseda. Poleg tega je prikazan seznam konkretnih primerov dane vrste ukrepa z naslovom in povezavo ob upoštevanju izbrane regije.

Platforma DualEducationFinder je dostopna na www.dualeducationfinder.eu.

Več o rezultatih projekta DuALPlus pa najdete na spletni strani projekta www.alpine-space.eu/projects/dualplus/en/home.

ANA DRAGIČEVIĆ

Četrty transnacionalni sestanek partnerjev v Črni gori

Med 19. do 21. januarjem je v Ulcinju v Črni gori potekal 4. transnacionalni sestanek partnerjev v projektu Erasmus+ Master4.0. Sestanek je bil posvečen izdelavi in pripravi vprašanj in programov za mojstrske izpite. Osrednja tema je bila razvoj spletne platforme za pripravo in opravljanje mojstrskih izpitov. Poudarek je bil predvsem na težavah, s katerimi so se projektni partnerji srečevali pri vnosu vprašanj v spletno platformo, in reševanju teh težav. Projektni partnerji so med seboj delili tudi izkušnje prvega pilotiranja platforme in izdelali načrt za nadaljnja pilotiranja platforme ter razpravljali o upravljanju projekta, diseminaciji rezultatov s posebnim poudarkom na organizaciji nacionalne konference in naslednjih aktivnosti projekta.

Vsi partnerji so uspešno zaključili aktivnosti, ki temeljijo na izdelavi vprašanj in programov za opravljanje mojstrskega izpita. Hrvaška obrtna zbornica je pripravila izpitna vprašanja za strokovno-teoretični del mojstrskega izpita za elektroinštalaterskega mojstra, frizerskega mojstra in avtoservisnega mojstra in teoretični del mojstrskega izpita za poslovodno-ekonomski del mojstrskega izpita. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je posodobila vprašanja s teoretičnega področja, in sicer za poslovodno-ekonomski del, za tesarskega mojstra, elektroinštalaterskega mojstra in zidarskega mojstra. Obrtna zbornica Skopje je izdelala vprašanja za strokov-

no-teoretični del mojstrskega izpita za kozmetičnega mojstra ter vprašanja za strokovne dele mojstrskega izpita – gospodarstvo in predpisi. V partnerstvu z združenem Sretan Život so pripravljene tudi novi programi mojstrskega izpita za mojstra avtomehanike in pekarskega mojstra. Partnerji iz Črne gore so pripravili izpitna vprašanja za strokovno-teoretični del za fotografa in krojača visoke mode, vprašanja za strokovni del mojstrskega izpita ter program za fotografskega mojstra.

Vsi partnerji v projektu so zadovoljni s pripravljenimi vprašanji in programi. Prepričani so, da se bo s tem kakovost opravljanja mojstrskih izpitov v partner-

skih državah nedvomno izboljšala.

V nadaljevanju so partnerji razpravljali o razvoju spletne platforme, poseben poudarek je bil na določanju terminov pilotiranja platforme za opravljanje mojstrskih izpitov. Partnerji so zelo zadovoljni z izdelano platformo, ki je del inovativne rešitve in bo pripomogla h kakovosti in praktičnosti opravljanja mojstrskih izpitov, hkrati pa predstavlja privlačen način promocije vseživljenjskega učenja in razvoja digitalnih veščin.

Sklepni sestanek partnerjev bo predvidoma junija v Zagrebu, sočasno pa bodo pripravili tudi dogodek, na katerem bodo predstavljeni rezultati in doseženi cilji projekta.

ALMA ČEMAN

Sestanek partnerjev v projektu Erasmus+ Master 4.0 v Črni gori.

SREDNJA ŠOLA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM RADENCI

Štipendije za poklice v gostinstvu

V vajeniški obliki za pridobitev poklica kuhar – natakar Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci izobražuje dijake že od šolskega leta 2017/2018. Dve generaciji sta uspešno zaključili izobraževanje (9 vajencev), od tega se jih je pet zaposlilo, štirje pa nadaljujejo izobraževanje na SŠGT Radenci v programu gastronomija. V radenski gostinski šoli so prepričani, da bodo štipendije prispevale k večjemu zanimanju za te poklice.

»**K**ar nekaj let smo srednje šole, ki izobražujemo za poklice v gostinstvu in turizmu, opozarjale pristojne, da bi bilo treba uvrstiti poklic gastronom hotelir (kuhar, natakar) med deficitarne. Na Srednji šoli za gostinstvo in turizem (SŠGT) Radenci pozdravljamo odločitev, da bodo lahko štipendijo za deficitarne poklice v šolskem letu 2022/2023 pridobili tudi dijaki, ki se bodo izobraževali v programu gastronomske in hotelske storitve za pridobitev poklica gastronom hotelir,« je povedala ravnateljica SŠGT Janja Prašnikar Neuvirt, ki je prepričana, da bodo štipendije nedvomno prispevale k večjemu vpisu in zanimanju za ta poklic. Opozorila je še na obdobje oddaje vloge, ki zajema čas od 13. junija do vključno 23. septembra letos.

Sicer pa Prašnikar Neuvirtova pravi, da je povpraševanje po zaposlitvah za kuharje in natakarje v zadnjem letu preseglo vsa pričakovanja, zato verjame, da bodo mladi začutili in spoznali, da so ti poklici vredni zaupanja.

V vajeniški obliki za pridobitev poklica kuhar – natakar, radenska gostinska šola izobražuje dijake že od šolskega leta 2017/2018. Dve generaciji sta uspešno zaključili izobraževanje (9 vajencev), od tega se jih je pet zaposlilo, štirje pa nadaljujejo izobraževanje na SŠGT Radenci v programu gastronomija.

»V tem šolskem letu (2021/2022) imamo v 3-letnem programu gastronomske in hotelske storitve vpisanih pet vajencev, kar je v času, ko se spoprijemamo s covidno krizo zelo spodbudno,«

je zadovoljna ravnateljica. Vsi dijaki vajeniško obliko izobraževanja opravljajo v Zdravilišču Radenci.

»Upam in verjamem, da pri mladini še ni povsem upadel interes za poklice, kot so kuhar, natakar, gostinski in turistični tehnik. Pri nas na šoli smo pripravljeni kadarkoli sprejeti posameznike in jim predstaviti poklic, ki jih zanima. Ugotavljam, da se je v zadnjih nekaj dneh pojavilo več kot deset kandidatov, željnih izobraževanja na tovrstnem področju. Za lažjo odločitev jim pripravljamo tudi brezplačne kulinarično-turistične delavnice v naših prostorih. Lansko jesen smo jih izvedli kar nekaj. Kuhati in vse drugo, kar spada v gostinska opravila, pač ne gre na daljavo,« poudarja Janja Prašnikar Neuvirt.

NIKO ŠOŠTARIČ

Dijaki 4. letnika SŠGT Radenci smer gastronomija, z ravnateljico Janjo Prašnikar Neuvirt (tretja z leve) in učiteljem praktičnega pouka strežbe Petrom Pertocijem (drugi z leve).

Spoznavanje poklica mehatronik – operater

Obrtna pot se je nadaljevala v podjetju Lanea v Črnomlju, kjer je direktor Aleš Količ prijazno sprejel mlade, ki jih je pritegnila predstavitev poklica mehatronik – operater. Glede na to, da je zanimanja med učenci zelo veliko, bo OZS v sodelovanju z OOO Črnomelj predstavitev ponovila takoj, ko bo to možno.

Po uvodni predstavitvi mladega, komaj 11 let starega podjetja, ki zaposluje že več kot 30 ljudi, so si učenci ogledali delovanje laserskega razreza, CNC-obdelovalnih strojev Doosan in klasičnih strojev, potrebnih za strojogradnjo. Direktor Količ jim je predstavil stroja za lasersko varjenje plastike in robota za lasersko varjenje, ki so jih glede na lastne potrebe in zahteve lastne proizvodnje izdelali sami.

Ogledali so si še nastajanje novega stroja po želji naročnika, in sicer za vlaganje avtomobilskih šob pri pranju stekel, ter delovno mizo za testiranje odlitih plastičnih kosov, prav tako po želji naročnika. Sprehodili so se tudi skozi proizvodnjo nekdanje Danfossove linije, ki jo je takoj na začetku odkupil lastnik podjetja

za izdelovanje določenega tipa komponent za kompresor. Sledila je predstavitev programa Vision control, ki so ga razvili sami za kontroliranje posameznih delov oziroma njihovega odstopanja od želenega.

Ogled so zaključili s predstavitvijo nastajanja projektov za izdelavo posameznih strojev s pomočjo Solidworks 3D CAD programske opreme. Direktor Količ je večkrat poudaril, kako uporabno je znanje mehatronika – operaterja, saj je lahko vzdrževalec stroja, nastavljač, serviser in celo projektant določenih izboljšav.

Učenci so z zanimanjem spremljali predstavitev, ki jim bo zagotovo v pomoč pri odločitvi za poklic prihodnosti, ki omogoča opravljanje različnih delovnih

Mlade fante je pritegnila predstavitev poklica mehatronik – operater, ki jim ga je predstavil direktor podjetja Lanea Aleš Količ.

nalog. Glede na to, da je bilo za predstavitev poklica veliko zanimanja, smo se na predlog svetovalnih delavk in ob pripravljenosti direktorja podjetja odločili, da bomo dogodek ponovili takoj, ko bo to mogoče.

TATJANA AUPČ

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

CPI
CENTER RS ZA
POKLIČNO
IZOBRAŽEVANJE

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

”KARTICO
UPORABLJAM
PRI VSAJ DESETIH
PARTNERJIH.”

TRANSPORT BRANKO SKRUBE, S. P., DRAVOGRAD

Sledila bosta očetovi viziji

V družini Skrube se s prevozništvom ukvarjajo od leta 1985, ko je storitve s tovornjakom kiperjem začel opravljati Branko starejši. Ko se je leta 2010 upokojil, pa je dejavnost prevzel njegov sin, Branko mlajši, ki je bil v podjetju zaposlen že prej. Nove poslovne prostore so si zgradili v poslovni coni Otiški Vrh, kjer imajo tudi delavnico za popravilo tovornih vozil in avtopralnico za tovorna vozila.

V novih prostorih se dobro počutijo, posel res lepo teče in vse bi bilo super, če bi ob sebi še vedno imela očeta, povesta Branko Skrube in njegova sestra Nataša, ki sta bila po očetovi nenadni smrti lansko leto prisiljena trdno zgrabiti vajeti podjetja. Oba sta bila sicer že prej vpeta vanj, Branko je skrbel za servis vozil, Nataša pa je bila očetu v pomoč pri administraciji, a se šele zdaj dobro zavedata, kolikšen del bremena je slonel na očetu. »Res je bil gonilna sila, vedno organizator, organiziral je vse okrog prevozov, delavcev, nakupa novih kamionov, prikolic ... ne nazadnje pa je skrbel tudi za celoten projekt izgradnje novih prostorov,« pove Nataša in doda: »Praktično je vse izpeljal sam, z nekaj pomoči prijateljev. Ves svoj čas, cele dneve, je posvetil temu projektu.«

Oba z bratom očeta, ki je med drugim skrbel tudi za vinograd in izdeloval

frajtonarice, neizmerno pogrešata, zavedata pa se tudi, da morata tudi v novih okoliščinah dati vse od sebe in slediti njegovi viziji.

V podjetju v Dravogradu je skupaj z Brankom 13 zaposlenih, glede na to, da večino prevozov opravijo v Avstriji in v Nemčiji, pa imajo podjetje s šestimi zaposlenimi tudi v Avstriji. Za leto načrtujejo preoblikovanje slovenskega podjetja v d. o. o., pri čemer si nameravajo pomagati z za to namenjenim vavčerjem in strokovnjaki, ki se s tem ukvarjajo.

Trenutno imajo 17 vozil, vse znamke MAN, za vzdrževanje katerih, kolikor se to seveda da, skrbi Branko sam. Želi si, da bi v prihodnje v delavnici dobil pomoč enega ali dveh

Branko in Nataša Skrube

mehanikov, kar bi jim omogočalo, da bi v sodobno opremljeni servisni delavnici lahko opravljali storitve tudi za zunanje stranke. Tudi avtopralnico bi radi ponudili drugim, a spet zmanjka ljudi.

Kot povesta Branko in Nataša, pa bodo ti načrti morali še malo počakati, saj je vseh obveznosti, ki imajo prioriteto, enostavno preveč. Tudi zaradi vedno bolj obsežne birokracije, doda Nataša, ki zdaj v celoti skrbi za vse »papirnate« posle v podjetju. Kot pravita, sta vesela, da jim vsaj voznikov trenutno ne manjka in da nimata še teh skrbi. »Vozniki so zadovoljni in ostajajo pri nas, saj je že oče imel vedno posluh zanje in tako ostaja. O vsem se dogovarjamo in če se le da, jim tudi ustrezemo,« sklene Nataša in doda, da se za zdaj, kljub temu da promet raste, povpraševanja po njihovih storitvah pa ne manjka, zelo širili ne bodo.

EVA MIHELIČ

Vesela in ponosna imetnica znaka Izdelek slovenske obrti

Martina Lavrenčič je priznana šivilja, ki že skoraj 30 let ustvarja kreacije za slavnostne prireditve na najvišji ravni, pa tudi za osebne praznike in posebne priložnosti posameznikov. Že vrsto let šiva večerne obleke za lepotna tekmovanja, voditelje prireditev, napovedovalce na televiziji in sodeluje na številnih modnih revijah po vsej Sloveniji. Šiva pa tudi vse po naročilu za najrazličnejše dogodke; poroke, maturantske pleske, obhajila, krste in druge priložnosti.

Čeprav je bilo teh v zadnjih dveh letih izjemno malo, Martina Lavrenčič ne obupuje. Na začetku epidemije sta s hčerko šivali zaščitne maske. Več kot 15 tisoč sta jih sešili samo za Civilno zaščito Ajdovščina. Zdaj pa je prepričana, da je najhujše mimo in da se bodo spet začeli slavnostni dogodki, pa tudi drugih priložnosti, za katere bodo stranke potrebovale nova oblačila v trendu, bo več.

Ob našem obisku je imela največ dela s pustnimi kostumi, sicer pa po meri izdeluje vso konfekcijo, od poslovne do slavnostne. Pri tem je zelo prilagodljiva. Blago prinesejo stranke same oziroma ga priskrbi ona, ideje in želje uskladijo, vedno pa rada svetuje glede na postavbo stranke in priložnost, za katero potrebuje oblačilo. »S skupnimi močmi pridemo do rezultata, ki je v zadovoljstvo stranki in meni,« pove Martina.

Tudi v primeru poročnih oblek, ki so v celoti njeno delo. Začne se z idejo, željo ... Pri tem si stranke največkrat pomagajo s spletom, Martina pa njihove želje, ki so seveda primerno prilagojene in usklajene, uresniči. Za to, da nastane ena po-

ročna obleka, porabi tudi 100 ur in več, kar je odvisno od kroja in materiala.

Na zalogo ne dela. Niti maturantskih oblek, kar se je izkazalo za dobro, predvsem v teh časih, ko se praktično dve leti ni dogajalo nič, vmes pa se je moda tako zelo spremenila, da tisto izpred dveh let ni več modno.

Stranke se pogosto odločijo tudi za možnost tako imenovane prve izposoje.

Prinesejo blago in si zamislijo na primer obleko, za katero vedo, da jo bodo potrebovali samo za eno priložnost. Ko je ta mimo, obleko pustijo Martini v salonu, kjer je na voljo za nadaljnjo izposajo. Enako velja tudi za poročne, obhajilne, krstne in maturantske obleke.

Žalosti jo, da so se v času epidemije nakupovalne navade ljudi tako zelo spremenile. Sploh spletno nakupovanje oblačil je postalo navada, ki jemlje delo domačim šiviljam. »Zaradi spletnih nakupov imamo nekaj več popravil, ampak to ni to,« poudarja Martina in dodaja: »Zato je danes še bolj kot pred epidemijo pomembno, da povemo, pokažemo in se pohvalimo, da znamo šivati tudi doma, da imamo ogromno znanja, da sledimo trendom in da naši izdelki niso nujno občutno dražji kot tisti na spletu.«

Sama z veseljem in ponosom na izdelke obesi znak kolektivne blagovne znamke Izdelek slovenske obrti. Posebej pa je zadovoljna, ker opaza, da ga tudi njene stranke cenijo in vedo, kaj bodo dobile za svoj denar. »Ljudi moramo vzgajati, ozaveščati in opozarjati, da poceni roba pogosto ni le slabše kakovosti

Martina Lavrenčič v svojem salonu v Ajdovščini.

in slabše izdelana, ampak pomeni tudi to, da je izdelana v proizvodnji, kjer izkoriščajo delovno silo,« še dodaja Martina.

Zato si želi, da bi večkrat imela priložnost že malim otrokom pokazati, da je poklic šivilje zelo lep in da se da s škarjami in šivanko narediti marsikaj lepega. Prepričana je, da bi na takšen način otroci zrasli v ozaveščene potrošnike, ki bi znali ceniti ročno delo.

Sicer pa je Martina v zadnjih dveh letih najbolj pogrešala druženja s kolegi in kolegicami iz dejavnosti. Komaj čaka, da bodo spet lahko skupaj odšli po nove ideje na sejem v Milano in druge podobne dogodke, ko je že pot tja posebna in polna priložnosti za pogovor in izmenjavo mnenj.

EVA MIHELIČ

BAR OBRTRNIK, MILENA HABJANIČ, S. P., LJUTOMER

Prekmurska vztrajnost in prleška gostoljubnost

Njena prva zasebna gostinska izkušnja je bila v gostinskem obratu Žabjek v prekmurskih Žižkih, nedaleč od Trnja, rojstnega kraja Milene, z deklškim priimkom Kovač. Ko se je v Radencih izučila za kuharico, je tam opravljala šestmesečno pripravništvo, danes pa kot samostojna podjetnica vodi bar Obrtnik v Ljutomeru. Vmes je skoraj dve desetletji kuhala malice v Osnovni šoli Stročja vas, a se še pred tem poskusila v zasebništvu in v Boračevi pri Radencih odprla manjši gostinski lokal. Ustalila se je na šoli in si v Stročji vasi z življenjskim sopotnikom Sebastjanom Habjaničem tudi ustvarila dom in družino.

Naslednji korak Milene Habjanič v poklicni karieri je bil vstop v samostojno podjetništvo, ko je prevzela zna-

Po temeljitem razmisleku in popolni družinski podpori, sem vendarle sprejela izziv in začela poslovati kot samostojna podjetnica v Baru Obrtnik,« se Milena Habjanič spominja 1. septembra izpred štirih let. Številni ji niso napovedovali kdo ve kako uspešne prihodnosti, a je sama menila drugače. Verjela je, da lahko uspe s svojo prekmursko vztrajnostjo in prleško gostoljubnostjo in pri tem vložiti ves svoj trud in sposobnost ter se v celoti podrediti gostilniški dejavnosti, za katero je že iz prejšnjih izkušenj vedela, da še zdaleč ni preprosta. Prav nasprotno. »Seveda so

nirjev. V vitrinah imamo že vrsto pokalov in priznanj. Kar prav gotovo dviga priljubljenost in renome v poslovanju, ki ga v dosedanjem obdobju ocenjujem za uspešnega. Zagotovo bi se dalo bolje, a sem zadovoljna,« pravi Milena.

Res je bila v času epidemije že na robu obupa, a jo je njena prekmurska vztrajnost znova dvignila na noge. Pravi, da poti nazaj ni. Želi nadaljevati začrtano pot. Še več, morda v prihodnosti kaj dodatni ponudbi za dodatno razvijanje gostov. Kot poklicna kuharica razvija ideje v smeri razširitve sedanje dejavnosti na pripravo hrane, kar bi zahtevalo obsežen gradbeni poseg v obstoječe prostore. »Pogovorila se bom z lastnikom, OOO Ljutomer, o tovrstni možnosti,« razmišlja Milena Habjanič, ki si želi gostom vsaj dvakrat tedensko pripravljati posebne jedi. S prekmursko vztrajnostjo in prleško gostoljubnostjo je verjeti v uresničitev njenih podjetniških ambicij.

NIKO ŠOŠTARIČ

bile vse misli usmerjene v novosti, kakovost in raznovrstnost ponudbe, spremembam, dopolnitvi gostilniškega pribora in opreme, razporeditvi notranjih in zunanjih kapacitet. Z vedno racionalnimi idejami sta me razvajala mož Sebastjan in hči Sara, ki mi je občasno pomagala v strežbi, zadnji dve leti pa je tudi redno zaposlena. Trudim se ohranjati nekatere tradicionalne dogodke, ki potekajo skozi vse leto, kot je srečanje upokojenih obrtnikov in tekmovanje kvartopircev v 'šnopsu'. Z ekipami, ki nosijo ime po lokalu, sodelujemo na prireditvah v kuhanju prleških specialitet, z malo nogometno ekipo se udeležujemo tur-

ni lokal, ki je vrsto let deloval v sklopu poslovnega objekta Doma obrtnikov na Starem trgu v Ljutomeru. Gostinski lokal je bil predviden, da ga v prvi vrsti obiskujejo obrtniki, člani zbornice in njihovi poslovni partnerji. Pozneje je prešel v lokal odprtega načina strežbe za vse uporabnike, ki ga je kot samostojni podjetnik vse do upokojitve leta 2015 upravljal Milan Kovačič, do spomladi 2018 pa ga je vodila še njegova žena Milena.

Vodstvo OOO Ljutomer se je odločilo za oddajo lokala novemu najemniku in objavilo razpis. Prejeli so prijave štirih kandidatov, po opravljenih razgovorih pa najem ponudili Mileni Habjanič. »Nisem bila povsem prepričana, da bom zmogla nositi breme zasebne gostinke. Imela sem zagotovljeno delovno mesto na šoli, dokaj solidne prejemke in sodelovanje z odličnim delovnim kolektivom.

Milena Habjanič in hči Sara v točilnici bara Obrtnik.

Bar Obrtnik se nahaja v pritličju Doma obrtnikov v Ljutomeru.

Izdelek je najbolj zanimiv, ko nastaja

Mladi kovač iz Kotelj se s kovaštvom ukvarja že deset let. Navdušen je nad starim kovanim orožjem (noži, meči, sekirami, sulicami) in uporabnimi izdelki. Najbolj všeč mu je, da pri kovanju ni omejen z ničimer drugim kot z lastno domišljijo.

Ta pa običajno ne zataji. Kot pravi Tilen Šumah, ima idej za zdaj še precej več kot časa. Sicer strojnik po poklicu se je za kovaštvo odločil iz ljubezni do kovine in navdušenja nad kovanimi izdelki. Obrti se je učil pri štirih mojstrih kovaštva, ki so mu z veseljem predajali bogato znanje in izkušnje, vsak s svojega področja, od orodnega do umetnostnega kovaštva. Prostor za prvo delavnico sta mu odstopila stara starša v Mežici, danes pa ima delavnico v eni od stavb stare ravenske železarne, ki pravzaprav sodi pod okrilje tamkajšnjega muzeja. Uredili so jo v okviru evropskega projekta, Tilna pa je v njej mogoče opazovati pri delu. Trenutno si delavnico še opremlja, sproti si izdeluje orodje in pripomočke, z veseljem pa poklic tudi predstavi.

Konce tednov Tilen pogosto preživlja kot grajski kovač na gradu Ostrovica na avstrijskem Koroškem, kjer v več kot 600 let stari kovačiji popravlja in izde-

luje orožje in opremo za grajsko gardo. Na gradu bo letos pripravil tudi razstavo svojih izdelkov in načrtuje, da bo razstava prostor dobila tudi v nekaj slovenskih za to primernih objektih.

Največ naredi kuhinjskih nožev, dela pa še sablje, meče in drugo orožje ter različne uporabne in okrasne izdelke, tudi nože za sire, meče za odpiranje penine in podobno.

»Izdelki morajo nastajati po načrtih, sploh replike oziroma izdelki, pri katerih morajo biti mere natančne. Na drugi strani pa so izdelki, pri katerih lahko improviziraš in te omejuje samo lastna domišljija,« pove Tilen in doda, da ničesar ne dela na prvo žogo, kot rečemo, ampak: »Vsako stvar, ki jo nameravam skovati, najprej dobro naštudiram. Če na primer delam ponev, bom najprej vprašal kuharja, kaj od nje pričakuje, nato naštudiral material, ki bo to omogočal, in šele nato se bom lotil izdelave. Priznam pa, da mi je vsak izdelek

bolj zanimiv v nastajanju, kot pa potem, ko je narejen.«

Pogosto se mu tudi zgodi, da kakšen kos materiala kupi samo zato, ker že vnaprej ve, kaj bo iz njega nastalo, poleg tega pa tudi eksperimentira in z različnimi postopki in obdelavo uspe izdelati tudi kaj takega, kar velja za nemogoče. Pri izdelavi izdelkov umetnostnega kovaštva je osnovni material železo, za orodje izbira različna jekla, nakit pa najraje dela iz kombinacije oksidirane železa in medenine.

Nekaj njegovih izdelkov nosi znak Art&craft, vsak pa je unikaten. »Čeprav so postopki standardizirani, je vse narejeno ročno in dva izdelka nista enaka,« pojasni Tilen.

S svojim znanjem je aktiven tudi na inovatorskem področju. Skupaj z ekipo

podjetja Ekstera iz Prevalj je leta 2020 prejel zlato priznanje za inovacije, ki ga podeljuje GZS, za predelavo odbrusa v legirni dodatek. Inovacija temelji na predelavi proizvodnega odpadnega materiala v nov kakovosten produkt, in sicer za izdelavo visoko legiranih briketov za uporabo v metalurgiji.

EVA MIHELIČ,

SLIKE: OSEBNI ARHIV

OPTIKA ŠKRLJ, OPTIKA, URARSTVO, ZLATARSTVO, D. O. O., TOMAŽ ŠKRLJ, NOVA GORICA

Hvaležen za stranke, ki podpirajo domače, lokalne zgodbe

Na Goriškem skoraj ni človeka, ki ne bi poznal Optike Škrlj. Tomaž je nasledil očeta, ki je bil leta nazaj sinonim za najboljšega urarja v mestu. Čeprav je bila pot že tlakovana, pa mu v življenju ni bilo nič podarjeno. Zavihal je rokave in se spoprijel z vsemi izzivi, ki jih prinaša samostojno podjetništvo.

Začetki segajo v leto 1955, ko se je oče Albin Škrlj šolal za urarja in kot vajenec delal pri solkanskem urarju Kiklju. Leta 1976 je odprl svojo urarno v Solkanu. Že kot otrok je bil Tomaž v nenehnem stiku z očetovim delom, saj je bila delavnica v spodnjih prostorih stanovanjske hiše in je veliko prostega časa preživel z njim. Poleg zanimanja in veselja do dela mu je oče privzgojil natančnost, ki jo zahteva delo v urarstvu. Vrline, ki so skoraj nujne, pa so tudi potrpežljivost, umirjenost in zbranost.

Kot mlad fant se je odločil za poklic optika, ki je prav tako finomehanični poklic. Spomni se, da mu je ta poklic približala starejša optičarka, lahko bi rekli, da po naključju. Takoj po končani šoli, ki jo je obiskoval v Celju, se je zaposlil v domačem podjetju, poleg očeta. Tako se je kmalu urarska in zlatarska dejavnost razširila še na optiko. Podjetje so iz Solkana preselili v Novo Gorico, kjer poslujejo še danes. Tomaž je vesel za svojo poklicno pot, ki je bila brez dvoma pravilna, saj v vseh teh letih ni nikoli podvomil o svoji odločitvi. »Največja motivacija pri delu so ljudje – stranke, ki se zadovoljne vračajo in pohvalijo naše storitve. To največ šteje,« je zadovoljen.

»Stranki uredimo vse, kar potrebuje. Poleg svetovanja pri nakupu, tudi servis in popravila, skratka ponudba je res široka. Stranka dobi vse na enem mestu, kar pomeni, da če kupi uro, ji tudi skrajšamo pas, zamenjamo baterijo, če stara ura ne dela, jo popravimo. Enako velja za očala. Poleg svetovanja, pregle-

damo dioptrijo, izdelujemo korekcijska in sončna očala z dioptrijo, kontaktne leče, imamo servis očal ...,« razloži Tomaž. S tem celovitim servisom celo presežejo pričakovanja strank. Ljudje jim zaupajo. To zaupanje pa ni zraslo čez noč. Predvsem trdo delo, prijaznost in poštenost

tlakujejo podjetniško pot skozi vsa ta leta. Morda prav zato tolikšna prepoznavnost v lokalnem prostoru.

Če kaj, si je Tomaž zapomnil očetove besede, češ da ima stranka vedno prav. »Najpomembnejše je, da delaš s srcem, da ti je delo v veselje, da imaš rad ljudi take in drugačne, da se vsakemu nasmeheš in mu nameniš lepo besedo. Že po naravi smo pozitivno naravnani,« pove. Morda tudi zato v času epidemije večjih težav niso občutili. Res pa je, da je bila optika, ker je posebna branža z medicinsko tehničnimi pripomočki, odprta. Prometa je bilo sicer manj, a povpraševanje se ni veliko spremenilo. Morda je več premišljenih nakupov in manj sprehajalcev, ki se radi ustavijo in pogledajo med policami in vitrinami. In če je prej marsikdo šel po nakupih k sosedom, v Italijo, je zdaj več tistih, ki podpirajo lokalne zgod-

be. Presenečeni so nad ponudbo, ceno in kakovostjo blaga. Za prihodnost si želi predvsem, da bi se kateri od otrok odločil stopiti v očetove čevlje, vendar je o tem preuranjeno govoriti. Potrebno je pustiti času čas.

MARTINA ARČON

Bigstock

							REVUJA OBRTNIK	AVTOMO- BILSKI PROMET	CVETICA, KI KRAŠI GROBOVE	ŠKODIN MODEL	OLGA ČEČKOVA	MESTO V SREDNJI SRBIJI	NOVI- NARKA TODO- ROVSKI	NAŠA NAJBOLJ STRUPENA KAČA
							KRATICA							
							KAR SE KOMU VRNE							
							VRSTA, ZNACILNA OBLIKA				MESTO V SRBIJI RIMSKI BOG VOJNE			
							NAŠ VIO- LINIST (IGOR)					NIKO ROBAVS POŽ- REŠNA ŽENSKA		
							ŠPORT- NICA, KI SKAČE S PADALOM							
							RUDOLF NUREJEV			NEKD. NIZ. KOLEŠAR (JAN) DAN V RIM. KOLEDAR.				
							ŽULJ, OTIŠČA- NEC						USTVAR- JANJE FILMA	VELIKO- NOČNO JAJCE
ENCIM, KI KATALI- ZIRA OKSI- DACIJO SNOVI Z MOLE- KULSKIM KISIKOM	OGRAJA IZ ŠIBJA	VEDA O KRAŠU IN KRAŠKIH POJAVIH	ZGORNJI, NASUTI DEL VINO- GRADA	AKTERKA	DEL ROKE	KRČEVITA JEZA GR. MUŽA PETJA				HRVAŠKI KNJI- ŽEVNIK KIŠEVIČ				
								RIBIŠKE VILICE	UMETNIK S ČOPIČEM IN PALETO	HLADEN LETNI ČAS SKATLICA ZA OČALA				
RAZVID- NOST												AM. MERA ZA MLEKO SMUČ. CENTER V KOLORADU		
FRANC. SLIKAR (PIERRE)								EVROPSKI NAROD BRIT. DIRKAČ (EDDIE)						
EDVARD STANIC			TEORIJA O ANA- LIZI STEKLO V OKNU									JURE CEKUTA DALJAVA		
SLOVEN- SKI FILM IZ LETA 2007					ČISTO PREMO- ZENJE	MOCAN VZKLIK AMER. BOKSAR (ANTONIO)				FIATOV AVTO MANJŠA VOJAŠKA ENOTA				
AVTOR: MARKO DREŠČEK	SUŠILO ZA BARVE SORODNIK PO OČETO- VI STRANI							SLAV- NOSTNA DVORANA PEVEC VUNJAK					TELE- VIZIJSKI ZASLON	NAJETA ŽENSKA ZA DELO NA KMETIJI
JUŽNO- AMERIŠKA DOMAČA ŽIVAL						JEZERO V SEVERNI ITALIJI ANGLEŠKI SOSEDJE					PODLAGA ZA HOKEJ OBLEKA, ODEVALO			
PORTU- GALSKA POSEST V INDIJI				ALPSKA SMUČARKA BAKKE SEVERNI JELEN					MOŠKIM VŠEČEN DEL Ž. TELESA ONASSIS					
NADA VIDMAR			UNIFORMA STREZ- NIKOV DUŠAN SEMOLIČ							BIVSI KOŠARKAR NOWITZKI SIMBOL ZA CIRKONIJ				
KRUH IZ AJDOVE MOKE								SKLADIŠČE OROŽJA						
ITAL. FILMSKI REŽISER (DUCCIO)								NEKD. AM. ROCK SKUPINA						

BREZPLAČEN MALI OGLAS ZA ČLANE OZS!

- Na podlagi sklepa kolegija upravnega odbora OZS z dne 4. 3. 2010 imajo člani OZS, ki ne dolgujejo več kot dve članarini, **pravico do enega brezplačnega malega oglasa** (do 30 besed) na leto. Člani »A plus« pa imajo pravico do petih (5) brezplačnih malih oglasov na leto in do 25-odstotnega članskega popusta pri okvirjenih oglasih (na barvni podlagi).
- Vsi, ki želijo izkoristiti zgoraj naštetosti brezplačnega oglaševanja, nam morajo ob predaji oglasa sporočiti člansko številko OZS (najdete jo na prvi strani kartice Mozaik podjetnih). Brez tega brezplačni mali oglasi niso možni.

MALI OGLAS ZA OSTALE NAROČNIKE

- Cena malega oglasa (do 30 besed) je **17 EUR** (+ 22 % DDV).
 - **1 cm stolpca** okvirjenega malega oglasa na barvni podlagi stane **19 EUR** (+ 22 % DDV).
- Prosimo vas, da nam ob vseh naročilih oglasov napišete podatke za izstavitel računa (naziv, naslov in **davčno številko**) ter navedete, ali ste zavezanec za DDV. Člani OZS naj sporočijo tudi **člansko številko OZS**. Prosimo, da so vaši dopisi **čitljivi**, opremljeni z **žigom in podpisom naročnika**. Pridržujemo si pravico do jezikovnih popravkov.

POŠILJANJE OGLASOV

Oglase lahko pošljete po:

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
 - faksu: 01 50 54 373
 - klasični pošti na naslov: OZS, Revija Obrtnik podjetnik, Celovška 71, Ljubljana
 - **NOVO** – preko spletnega obrazca na www.ozs.si/Obrtnik/Narocilomalegaoglasa
- Malih oglasov po telefonu ne sprejemamo.**

STROJI IN OPREMA

PRODAM RABLJENO gostinsko opremo. Informacije po tel. 041 321 400. Šifra oglasa: 22-02-002

PRODAM STROJE: ekscentrično stiskalnico PP, 63 t, brusilni stroj Blohm, magnet 300 x 900, povijalni stroj za palete, viličar Indos, 2 t, kompresorje, vrtnalno stroje, krožno žago, hidravlično stiskalnico. Zelo ugodno v paketu. Informacije po tel. 041 878 406. Šifra oglasa: 22-02-003

PRODAM PODJETJE S 30-LETNO TRADICIJO v varjenju in postavljanju kovinskih konstrukcij. Informacije po tel. 041 335 841. Šifra oglasa: 22-02-006

PEKARNE, SLAŠČIČARNE, PICERIE, TEŠTENINARIJI! Nudimo novo, rabljeno in renovirano opremo za proizvodnjo kruha in peciva, piškotov, slaščic in pralin, pic, testenin in njakov ter strokovno montažo dobavljene opreme in tehnološko podporo. PEKSIM d. o. o., Ulica Gradnikove brigade 6, Nova Gorica, tel. 05 30 27 136, 031 690 872, faks: 05 33 30 818, e-pošta: peksim@volja.net. Šifra oglasa: 21-02-001

ZARADI UPOKOJITVE prodam dobro utečeno tepetniško dejavnost na obali, smer nautika - pohištvo. Informacije po tel. 040 937 239. Šifra oglasa: 22-02-008

Ročni paletnik

- nosilnost: 2500 kg
- dolžina vilič: 1150 mm
- tovorna kolesa: POLYURETAN (PU)
- krmlina kolesa: GUMA
- neto teža: 71 kg

Slika je simbolična.

Cena samo 270 € brez DDV www.ika.si

Tel.: 04 518 44 44
Fax: 04 518 44 00
E-mail: info@ika.si

OBRTNE STORITVE

NUDIMO: špedicijske storitve, logistiko, vulkanizirstvo za tovorna vozila, hidravlične cevi, avto klima. Informacije: Laptrans prevozi d.o.o., Veliki Gaber 109, 8213 Veliki Gaber, tel. 041 799 296. Šifra oglasa: 22-03-001

NUDIMO DELO na področju telekomunikacij ter hišnih in stavbnih elektro inštalacij, tudi kot zunanji (pod)izvajalec. Saša Mišič s.p., Logatec. Informacije po tel. 030 252 723, e-pošta: misics@gmail.com. Šifra oglasa: 22-03-002

OGLASI V RUBRIKAH OBRTNE STORITVE IN POSLOVNE STORITVE

Na podlagi zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno oglasov neregistriranih dejavnosti ne objavljamo! Če želite, da vam objavimo oglas za storitve, nam pošljite naslednje dokumente:

- **s. p.:** kopijo obrtnega dovoljenja ali priglasitveni list,
- **družbe:** izpis iz sodnega registra.

Oglasi v teh rubrikah morajo vsebovati popoln naziv in naslov, ki smo ga dolžni tudi objaviti!

ZADNJI ROK ZA ODDAJO MALEGA OGLASA

Zadnji rok za oddajo malega oglasa v aprilski Obrtnikovi borzi je **23. marca 2022.**

NAROČILO NA REVIO OBRTNIK PODJETNIK

Letna naročnina na revijo Obrtnik podjetnik je **60 EUR** (5 % DDV je vključen v ceno). **Naročilo velja do preklica!** **Naročite se lahko po:**

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
- navadni pošti na naslov: OZS, Celovška c. 71, 1000 Ljubljana

MATERIAL

MONTAŽA IN SERVIS VSEH VRST DVIGAL

OSEBNA DVGALA
TOVORNA DVGALA
INVALIDSKA DVGALA
MOSTOVNA DVGALA
KONZOLNA DVGALA
VERIŽNA DVGALA
GRADBENA DVGALA
VISEČI FASADNI ODRI

DVGALA BARTOL d.o.o., Badjurova ulica 22, Ljubljana
GSM: 041 668 069, Tel.: 01/4288 645, Fax: 01/4272 858
dvgala-bartol@siol.net, www.dvgala-bartol.si

• pleksi izdelki po naročilu
• svetlobne kupole • varnostna ogledala

PLEKSI OBLIKUJEMO
s svojim stilom

POSplastika
T +386 1 837 10 33

www.pos-plastika.si/trgovina

Acrytech®
Gerbičeva 50a, 1000 Ljubljana
T: (01) 28 11 147, F: (01) 28 31 247
acrytech@siol.net, www.acrytech.si

- Vse vrste izdelkov iz plexi stekla: plošče, bloki, cevi, palice, profili, kroglice, kupole, ...
- Laserski razrezi in gravure

počenko

POSLOVNE STORITVE

V.I.P. Računovodstvo poskrbi: da plačate le toliko davkov, kot je potrebno in niti centa več, da so vaši dokumenti urejeni ažurno, kvalitetno in zanesljivo, da vam svetujemo tako, kot je za vas najboljša, da si vedno vzamemo čas za vaše poslovanje. Poslovalnice imamo po vsej Sloveniji. Pišite nam na: info@vip-racunovodstvo.si, pokličite na 08 2002 688. Šifra oglasa: 22-04-001

TRGOVSKO BLAGO

ZELIŠČARSTVO PREŽLA - predelava zdravnih zelišč! Nudimo več vrst mazil, oblog, kapljic, čajev in krepil. Antonija Torkar s.p., Begunska c. 23, 4248 Lesce, informacije po tel. 04 531 83 40. Delovni dnevi ob mlaju: marec - 2., 3., 4., 5., 6., april - 1., 2., 3., 4., 5., 30., delovni čas: delavnik od 8h - 13h in od 15h - 18h, nedelje in prazniki od 8h - 13h. Informacije in naročila po pošti, tel. 04 531 83 40, 051 649 793. Šifra oglasa: 22-05-001

EDINA SPLETNA TRGOVINA v Sloveniji z okrasnimi pogrebnimi žarami. Dostava po celi Sloveniji. Nakup za svoje posameznike ali za pogrebna podjetja. Velika izbira prelepih kovinskih, lesenih, biorazgradljivih ali ročno obdelanih. Pogrebne storitve Monumentum d.o.o., tel. 041 776 436, www.monumentum.si. Šifra oglasa: 22-05-003

BERTIS - nudimo PE rokavice za enkratno uporabo (po 100 kosov) s certifikatom EN374. Enostavna pritrditev k samopostrežnim avtomatom, na bencinskih avtomatih ali za prehrano itd. Informacije in naročila po tel. 031 379 265 ali e-pošti: bertis.lesce@gmail.com. Šifra oglasa: 22-05-004

NEPREMIČNINE

ALOJZ VALAND S. p., Loče - ugodno odda v najem lokale v: poslovno-industrijski coni Arnovski gozd, smer Zalec, nakupovalnem centru Velenje, v Ločah pa se odda Kava bar, lokal za različno namembnost, skladi-

šča, stanovanje in tudi proizvodni prostori v pritličju in I. nadstropju (cca 600 m²), katerim pripada tudi velik parkirni prostor. Proizvodni prostori so primerni za živilsko proizvodnjo (mesarstvo, slaščičarstvo, pekarnstvo) in tudi neživilsko dejavnost. Informacije po tel. 041 664 330, od ponedeljka do petka od 7. do 15. ure. Šifra oglasa: 22-07-004

ODDAM OPREMLJEN FRIZERSKI salon, 4 km iz centra Celja, cca 30 m², s parkirnim prostorom. Cena po dogovoru. Informacije po tel. 070 334 006. Šifra oglasa: 22-07-005

RAZNO

RAZMIŠLJATE O SAMOSTOJNI POSLOVNI POTI? Imate vizijo? Nudimo vam vpeljano proizvodnjo malih aparatov z dobrimi referencami in podporo. Resni interesi nas pokličite po tel. 040 206 376. Šifra oglasa: 22-09-003

Borza EEN

Več oglasov s ponudbami in povpraševanjem tujih podjetij si lahko ogledate na spletni strani www.een.si v rubriki »Borza poslovnih priložnosti«.

Oddajte brezplačni oglas (ponudba in povpraševanje), ki bo viden v okviru mreže Enterprise Europe Network.

Informacije:
Obrotno-podjetniška zbornica Slovenije
Enterprise Europe Network (EEN)
Kontakt: **Edina Zejnic**
Tel.: 01 58 30 586
E-pošta: een@ozs.si

BOES2020110001 – Špansko podjetje, specializirano za natančno obdelavo delov in sestavnih delov (avtomobilska industrija, industrijska vozila, kmetijstvo in gradbeni stroji, železnica, dvigala itd.), išče partnerje za sodelovanje v okviru sporazuma o podizvajanju.

BOES20201203001 – COVID-19: Špansko podjetje, specializirano za proizvodnjo digitalnih in analognih struktur za oglaševanje, je razvilo nov totem, ki združuje razdeljevalec razkužil za roke in digitalne table za oglaševanje / informiranje za notranje prostore (nakupovalna središča, telovadnice, hoteli, restavracije itd.) Podjetje išče distributerje / komercialne zastopnike.

BOIT20201105001 – Italijansko podjetje, ki je razvilo inovativne in okolju prijazne tehnologije za proizvodnjo lahkih podstavkov in cementnih estrihov, išče partnerje za sodelovanje v okviru licenčnega sporazuma.

BRPL20201210001 – Poljsko podjetje, specializirano za široko paleto storitev za najem profesionalnih glasbenih instrumentov, išče partnerje za ustvarjanje spletne platforme za najem glasbenih instrumentov in dodatnih storitev.

BRBE20201210001 – Belgijsko podjetje, specializirano za industrijska tla, išče ponudnika sesekljanih pramenov iz steklenih vlaken za razširitev lastne palete izdelkov.

BRSE20201103001 – Švedsko podjetje, ki deluje v gradbenem sektorju z inovativnimi izdelki, išče dobavitelja tankoplastnih sončnih kolektorjev. Sončni kolektorji naj bodo izdelani v skladu z evropskimi / švedskimi predpisi in morajo izpolnjevati ustrezne zahteve, z velikostjo dxš = najmanj 3m x 0,42m, s tehnologijo tankega filma (prednosti daljše dolžine).

BRPL20201104001 – Poljsko podjetje, specializirano za proizvodnjo toplotnih izmenjevalnikov, išče dobavitelje komponent za sodelovanje v skladu z dobaviteljskim sporazumom. Potencialni poslovni partner bi moral kot ohišje ventilatorja izdelovati in dobavljati jeklene konstrukcije (predvsem nosilne), dolge in upognjene elemente ter valjane pločevine.

BOPL2020118003 – Poljsko podjetje, specializirano za proizvodnjo nizkonapetostne in srednje napetostne električne stikalne naprave, površinske modularne stikalne plošče, kovinska ohišja, omare in transformatorske postaje za fotovoltaike, išče distributerja / zastopnika.

BOUK20201203001 – COVID-19: Britanski proizvajalec vodilne ultrazvočne varnostne opreme je razvil ročno napravo za uporabo v zdravstvenih ustanovah, ki ugotovi natančno velikost in mesto puščanja v prostor, ki morajo biti popolnoma zaprti in nato pod negativnim pritiskom, da se prepreči širjenje okužbe. Podjetje išče izkušene dobavitelje medicinske opreme, ki bi izdelke distribuirali po vsem svetu.

BOFI20201201001 – Finsko podjetje, specializirano za prehodne garniture strehe, je razvilo nov inovativen izdelek, ki omogoča enostavno, hitro in dolgotrajno namestitev prehodnega kompleta. Podjetje išče partnerje za ogrevanje, prezračevanje in klimatizacijo (HVAC) v Evropi za sodelovanje v okviru sporazuma o distribucijskih storitvah.

BOIT2020113002 – Italijanski proizvajalec testenin in krompirjevih njokov brez glutena (tovarna brez alergenov) išče distributerje.

BOAT20191029001 – Avstrijsko podjetje, ki se osredotoča na prilagajanje podnebnim

spremembam, obvladovanje tveganja za vodo in trajnost, išče partnerje za sodelovanje.

BOUK20201126002 – Vodilna britanska digitalna agencija, ki združuje strokovno znanje na področju raziskav, oblikovanja, programskega inženiringa in mobilnih inovacij, išče partnerje za sodelovanje na področju digitalnih storitev.

BRRO20201028001 – Romunski proizvajalec ženskih oblačil išče mednarodne dobavitelje tekstila v skladu s proizvodnimi sporazumi.

BRGR20201211001 – Grško podjetje išče partnerje s kapaciteto 3D tiskanja za sestavljanje medicinske naprave.

BRPL20201124001 – Poljsko podjetje išče certificiran laboratorij, ki na podlagi sporazuma o storitvah izvaja teste za skladnost s standardom IEEE 16-2004 za električne in elektronske krmilne naprave na železniških vozilih.

BOTR20201020001 – Turško podjetje, ki proizvaja vse vrste pohištva (npr. za šole, pisarne, domove, hotele, kuhinje, spalnice itd.), išče partnerje za distribucijo ali sodelovanje v okviru proizvodnega sporazuma.

BODE2020119001 – COVID-19: nemški proizvajalec popolnoma avtomatiziranih proizvodnih strojev za FFP2 / N95 in medicinske kirurške maske išče distributerje, agente in podjetja, ki proizvajajo maske.

BOES20201210001 – Špansko podjetje, specializirano za proizvodnjo hrane brez glutena in laktoze (kruh, testenine, pice itd.), išče distributerje.

BODE20201202001 – Inovativno nemško podjetje je razvilo obrat za mikro destilacijo za čiščenje in recikliranje odpadnih olj. Partnerjem, ki imajo možnost preprodaje strojev in zagotavljanja poprodajnih storitev, ponujajo ekskluzivno distribucijsko pogodbo za svoje tržno območje.

BODK20201216002 – Dansko podjetje, specializirano za edinstvene rešitve za gradbeni sektor, išče distributerje.

BOIT20201216001 – Italijanski proizvajalec centraliziranih sistemov za sesanje prahu za površinsko obdelavo išče uvoznike in distributerje z izkušnjami v avtomobilskem in industrijskem sektorju.

BORS20201210001 – Srbski proizvajalec prehranskih dopolnil na osnovi kanabidiola (CBD) iz medicinske konoplje išče distributerje.

BRUA20201123001 – Ukrajinsko podjetje išče proizvajalce strojev in opreme za rezo živali in perutnine v okviru pogodbe o komercialnem zastopstvu ali distribucijskih storitvah.

BRIT20211210001 – Vrhunski italijanski proizvajalec električnih komponent za razsvetljavo išče stalnega dobavitelja LED gonilnikov.

BRPL20200116001 – Poljsko podjetje, ki je dobavitelj kemičnih izdelkov, industrijske kemije in storitev industrijskega inženiringa, ponuja distribucijske storitve.

BTR20211215001 – Turško podjetje, specializirano za brizganje plastike, išče partnerje prek sporazuma o skupnem vlaganju.

BRPL20200625001 – Poljski proizvajalec oreščkov, žitaric in hladno stiskanih olj išče dobavitelje surovin.

BRRO20211217001 – Romunsko podjetje, specializirano za profesionalne rešitve za embalažo, išče proizvajalce trakov in samolepilnih trakov. Skleniti želijo sodelovanje v okviru proizvodnih pogodb s partnerji iz Evropske unije in Turčije.

BRUK20210324001 – Britanski ponudnik rešitev za trajnostno embalažo išče proizvajalca kompostirane embalaže.

BRBG20211213001 – Bolgarsko podjetje proizvaja lesene pelete ter dele in dodatke za pohištvo. Podjetje išče industrijskega proizvajalca opreme za sušenje lesa in lesenih plošč preko servisne ali dobaviteljske pogodbe.

BRBG20211207001 – Bolgarsko podjetje, proizvajalec pohištvenih nog in drugih pohištvenih dodatkov, išče dobavitelje okroglega lesa iz Bosne in Hercegovine, Estonije, Nemčije, Poljske ali Slovenije. Okrogel les naj hrast in bukev, dolg 2 in 6 metrov, debeline od 100 do 500 mm. Podjetje je pripravljeno skleniti dolgoročno pogodbo o dobavitelju.

BODE20200703001 – Nemško podjetje z več kot 60-letnimi izkušnjami je eden vodilnih evropskih proizvajalcev higienskih izdelkov za enkratno uporabo, kot so mokri robčki, vrečke in stoječe vrečke za kozmetiko in čistila. Njihove sodobne proizvodne zmogljivosti zagotavljajo visoko kakovostne izdelke, ki so na voljo v velikih količinah in po razumnih cenah. V okviru pogodbe o distribucijskih storitvah iščejo prodajne partnerje v vzhodni Evropi, na Balkanu in v Rusiji.

BOUA2021122001 – Ukrajinsko podjetje, specializirano za predelavo in izvoz kmetijskih proizvodov brez glutena, išče partnerja za sklenitev distribucijske pogodbe.

BOSK20201123001 – Slovaški proizvajalec različnih vrst razsvetljave išče poslovne partnerje po pogodbi o distribucijskih storitvah, zunanjem izvajanju ali podizvajanju.

BRUA20211213002 – Ukrajinsko podjetje išče dobavitelje opreme za setev in sajenje ter čelnih nakladalnikov po pogodbah o komercialnem zastopstvu in distribuciji.

BOEG20210519001 – Egipčovski proizvajalec lesenih peletov išče storitve distribucije.

BOUA20211230001 – Ukrajinsko podjetje kaminov za žar išče mednarodne distributerje.

BOUA20211213006 – Ukrajinsko podjetje za proizvodnjo arhitekturnih dekorjev išče dolgoročno sodelovanje z gradbenimi podjetji in distributerji EU za sodelovanje v okviru proizvodne ali distribucijske pogodbe.

BORO20211223002 – Romunsko podjetje, specializirano za trgovino s kmetijskimi deli in stroji, išče distributerje na tujih trgih.

BORO20211223001 – Romunsko podjetje, specializirano za proizvodnjo elektronske napajalne opreme, kot so industrijski aktuatorji, električni vlečni in ogrevalni, prezračevalni in klimatski sistemi, ponuja svoje storitve v okviru pogodb o podizvajanju ali proizvodni pogodbi.

BORO20211221002 – Romunsko podjetje, specializirano za proizvodnjo plastičnih izdelkov za gradbeništvo, išče distributerje na tujih trgih.

BOBA20211210001 – Bosansko podjetje, specializirano za inženirske in svetovalne storitve na področju nafte in plina, petrokemične in procesne industrije, svoje storitve ponuja prek zunanjih ali podizvajalskih pogodb.

BOTR20211224001 – Turško kmetijsko podjetje, ki prideluje zdravilne in aromatične rastline ter zelišča, išče distributerje ali proizvodne sporazume.

BORO20211228001 – Romunsko podjetje, ki proizvaja in prodaja karoserije za tovornjake, kombije in druga tovorna vozila, išče mednarodne poslovne partnerje v okviru distribucijskih storitev in proizvodnih pogodb.

BOUK20211221001 – Britanski dobavitelj napredne opreme za merjenje, nadzor in kalibracijo navora išče evropske/globalne preprodajalce/distributerje, ki delujejo v avtomobilski, letalski, vesoljski, transportni, energetski, obrambni ali drugi industriji, ter testne laboratorije in raziskovalne organizacije, ki same uporabljajo takšno opremo.

BRUK20211216001 – Britansko podjetje išče proizvajalce in dobavitelje kemikalij za svoje inovativne sisteme za spremljanje in obvladovanje škodljivcev.

BRLT20220110001 – Litovski proizvajalec žit za zajtrk išče dobavitelje koruznega zdroba.

BOBA20210326002 – Bosansko podjetje, ki proizvaja beton, betonske prefabrike in armiranobetonske hale, zanima poslovno

partnerstvo v okviru sporazumov o proizvodnih in distribucijskih storitvah.

BOAL20211216001 – Albansko elektroinženirsko podjetje išče podjetja, zainteresirana za sklenitev podizvajalskega sporazuma.

BOMK20211214002 – Makedonsko podjetje išče podizvajalce ali zunanje izvajalce za sklenitev sporazumov s podjetji s področja jeklenih konstrukcij.

BOBA20210329001 – Bosansko podjetje ponuja oblažene kovinske postelje, stole in zofe v okviru proizvodnih sporazumov.

BOTR20211224002 – Turško podjetje, ki proizvaja lopate za sneg, išče distributerje in partnerje za proizvodno sodelovanje.

BOUA20211229001 – Ukrajinsko lesnoprredelovalno podjetje, specializirano za proizvodnjo lesenih izdelkov, išče partnerja v okviru proizvodnih sporazumov.

BOLV20211215001 – Latvijsko podjetje ponuja čiščenje odpadnih voda in izdelke za projekte čiščenja odpadnih voda v okviru proizvodnega sporazuma ter podizvajalske storitve za proizvodnjo izdelkov iz nerjavnega jekla.

BOLT20211227001 – Litovski proizvajalec embalažnih materialov išče distributerje (recikliran polietilen, stretch folija, vreče za smeti, mehurčkasta folija ...).

BRNL20220110002 – Nizozemska tovarna betona išče trajnostno alternativo za polietilensko peno za zaščito betonskih plošč.

BRAT20211229001 – Avstrijski kompetenčni center za kampiranje in avtodome išče partnerja za proizvodnjo vzmetnic. Transporterje predelujejo v udobne avtodome in prodajajo opremo za kampiranje.

BRSL20211213004 – Slovensko podjetje išče proizvajalce kosilnic in rezervnih delov za kmetijske stroje.

BOPL202112103001 – Poljsko podjetje išče distributerje za napravo za ozoniranje notranjosti avtomobilov z zaplinjevanjem in razkuževanjem.

BORO20211228002 – Romunsko podjetje za IT svetovanje ponuja sodelovanje tujim partnerjem v okviru sporazumov o zunanjem izvajanju in podizvajalskih pogodb.

BOME20211227002 – Črnogorsko IKT podjetje svojim partnerjem ponuja storitve digitalnega marketinga in ponuja sodelovanje v okviru pogodbe o zunanjem izvajanju.

BOPL20211216004 – Poljsko podjetje, specializirano za natančno mehansko obdelavo CNC, ponuja svoje visokokakovostne storitve kot podkonstruktor ali proizvajalec.

BOSK20211019001 – Slovaški proizvajalec, ki išče distributerja za svoje zelenjavne

napitke in jogurte, ponuja distribucijsko pogodbo ali razvoj franšize.

BOIL20211228001 – Izraelsko podjetje, specializirano za digitalno barvanje niti, želi olajšati sodelovanje z distributerji na področju tekstila.

BORO20211221001 – Romunsko podjetje, ki se ukvarja s prašičerejo išče distributerja na tujih trgih.

BOSE20210819001 – Švedsko podjetje išče distributerje v Evropi na področju prve pomoči in vojaške osebne zaščitne opreme, da bi razširilo svojo mednarodno bazo strank na podlagi sporazuma o komercialni distribuciji.

BORO20211223003 – Romunska oglaševalska agencija s 23-letnimi izkušnjami na tem področju ponuja široko paleto izdelkov in pokriva celoten spekter tiskarskih in oglaševalskih storitev, od zasnove in oblikovanja do proizvodnje in dodelave.

BOPL2021122202 – Poljski proizvajalec hrane za divje ptice išče distributerje in partnerje za proizvodno sodelovanje.

BORO20211223001 – Romunsko podjetje, specializirano za proizvodnjo elektronske energetske opreme, kot so industrijski aktuatorji, električni pogoni ter sistemi za ogrevanje, prezračevanje in klimatizacijo, ponuja svoje storitve v okviru podizvajalskega ali proizvodnega sporazuma.

BOIT2021103001 – Italijansko podjetje, ki proizvaja inovativne rešitve na področju IKT in kibernetске varnosti, išče poslovne partnerje za zagotavljanje storitev, sklepanje podizvajalskih in licenčnih pogodb.

BOTR20211223001 – Turški trgovec s strojno opremo išče distributerje.

BOMK202112203001 – Makedonski proizvajalec zdrave hrane je specializiran za izdelavo ploščic za zajtrk. Podjetje uporablja naravne in brezglutenske sestavine. Išče partnerje za distribucijo in trgovsko zastopanje.

BOIT20211222001 – Italijansko podjetje, ki deluje na področju kovinskega mizarstva, ki se intenzivno ukvarja z razvojem okolju prijazne proizvodnje, išče partnerje v okviru podizvajalskih pogodb.

BOUA20211224001 – Ukrajinsko podjetje s področja živilske industrije, ki ima v osrednji Ukrajini lasten nasad češenj in je razvilo tehnologijo za proizvodnjo likerja iz 100-odstotno naravnih sestavin, išče partnerje v okviru sporazuma o distribucijskih storitvah v državah EU in zunaj nje.

BOIT20211222001 – Italijansko podjetje, specializirano za okolju prijazno obdelavo za zmanjšanje vodikovega sulfida pri fermentaciji odpadkov, išče komercialne ali distribucijske sporazume.

PRVI MEDIJ TRANSPORTA IN LOGISTIKE

Z vami na poti, v službi in doma!

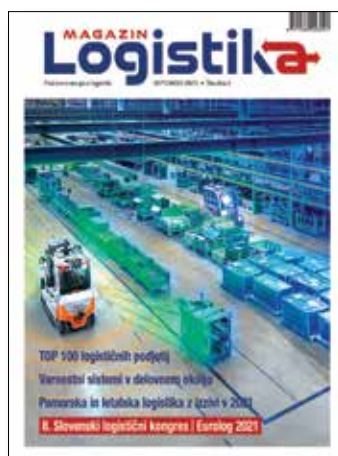

V letu 2022 bomo za vas pripravili:

10 x revija Transport & Logistika

4 x strokovna priloga Logistika

2 x posebna priloga Servis & vzdrževanje

Postanite naš naročnik
ter dnevno spremljajte novice na **eTransport.si**

Zavarovanja za podjetja

Zavarovalnica Triglav
nudi poseben popust
za imetnike kartice
Mozaik podjetnih.

Zavarovanje lahko
sklenete na daljavo.
Za sklenitev
kontaktirajte
svojega prodajnika.

Vse bo v redu.

triglav

triglav.si